

Kállói Napraforgó Óvoda

Pedagógiai Programja

AZ ÓVODA ADATAI

Az óvoda hivatalos elnevezése:

KÁLLÓI NAPRAFORGÓ ÓVODA

OM azonosító: 032079

Az óvoda székhelyének címe, telefonszáma: 2175 Kálló Arany János utca 3.

Telefon/fax: 06 32 477 442

E-mail: napraforgo.kallo@upcmail.hu

Az óvoda fenntartója, címe, telefonszáma:

Kálló Község Önkormányzata 2175 Kálló Kossuth Lajos utca 16.

Telefon: 06 32 577 001

E-mail: hivatal@kallo.hu

Kálló, 2018. szeptember.01.

Ph.

Réthy Rozália

óvodavezető

Intézmény OM - azonosítója: 032079

Készítette: Réthy Rozália óvodavezető

Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:

7/2015. (12.21) határozatszám

Elfogadta:

Babecz Katalin nevelőtestület nevében névaláírás

Véleményezte:

Dolányi Gábor

Óvodai szülői szervezet nevében névaláírás 6/2015. (12.21.) határozatszám jóváhagyta.

Egyetértett:

Bangó Mártonné (5/2015.12.21.) határozatszám a Nemzetiségi Önkormányzat nevében névaláírás

Hatályos: a kihirdetés napjától 2018. szeptember 1-től

A dokumentum jellege: Nyilvános

HOPP

TARTALOM

1. HELYZETELEMZÉS

- 1.1. Bevezető, helyzetelemzés
- 1.2. Óvodatörténeti áttekintés, az óvoda adatai
- 1.3. Az óvoda jellemzői

2. A PROGRAM PEDAGÓGIAI- PSZICHOLÓGIAI KONCEPCIÓJA

- 2.1. Az óvodai nevelés célja
- 2.2. Gyermekkép
- 2.3. Óvodakép
 - 2.3.1. Óvodánk nyitott intézmény
 - 2.3.2. A szociális funkció szerepe
 - 2.3.3. Az óvoda funkciói

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI, FELADATAI, ÉRTÉKEI

- 3.1. Az óvodai nevelés alapelvei
- 3.2. Az óvodai nevelés általános feladatai
 - 3.2.1. Az egészséges életmód alakítása
 - 3.2.2. Az érzelmi nevelés, szocializáció biztosítása
 - 3.2.3. Az anyanyelvi- értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- 3.3. Az óvodai nevelés speciális feladatai
 - 3.3.1. Az óvoda sajátos nevelési arculata
 - 3.3.2. Roma nemzetiségi kisebbségi óvodai nevelés
 - 3.3.3. A logopédiai ellátás biztosítása
 - 3.3.4. Fejlesztő, differenciáló pedagógia
 - 3.3.5. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység
 - 3.3.6. Óvodánk integrációs tevékenysége- Óvodai fejlesztő program megvalósítása

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE, TEVÉKENYSÉGI FORMÁI A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉN

- 4.1. Az óvoda személyi feltételei
- 4.2. A óvoda tárgyi feltételei
- 4.3. Az óvodai élet megszervezése
- 4.4. Az óvodai élet, tevékenységi formái
 - 4.4.1. Játék
 - 4.4.2. Vers- mese
 - 4.4.3. Ének, zene, énekes játék
 - 4.4.4. Rajzolás, mintázás, kézimunka
 - 4.4.5. Mozgás
 - 4.4.6. A külső világ tevékeny megismerése
 - 4.4.7. Munka jellegű tevékenységek
 - 4.4.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás
- 4.5. A fejlődés általános jellemzői óvodáskor végére

5. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYRENDSZERE

- 5.1. Az óvodai élet hagyományos ünnepei, rendezvényei
- 5.2. Sajátos hagyományaink

6. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

- 6.1. Óvoda – család
- 6.2. Az óvoda külső kapcsolatai
 - 6.2.1. Az óvoda és iskola kapcsolata
 - 6.2.2. Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata
 - 6.2.3. Az óvoda és a fenntartó kapcsolata
 - 6.2.4. Az óvoda és a Cigány Nemzeti Kisebbségi Önkormányzat kapcsolata
 - 6.2.5. Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel

6.3. Az óvoda szolgáltató tevékenysége

7. A HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE , BEVÁLÁSÁNAK VIZSGÁLATA

7.1 A helyi pedagógiai program felülvizsgálatának eljárásrendje

7.2. A pedagógiai program átfogó ellenőrzésének eljárásrendje

7.3. Óvodánk írásos dokumentumai

7.4. Alapvető szakmai dokumentumok

7.5. Egyéb, pedagógiai működést szabályozó általános intézményi dokumentumok.

7.6. Az intézményi önértékelés folyamata *

7.7. Jegyzék a nevelési-oktatói intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléseiről

8. ÉRVÉNYESÉGI RENDELKEZÉSEK

9. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1. H E L Y Z E T E L E M Z É S

1. 1. Bevezető, helyzetelemzés A társadalmi integráció, a gazdasági, technikai fejlődés, a törvényi változások meghatározóan befolyásolják az óvodai nevelés folyamatát is. Óvodai nevelési tevékenységünk a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira támaszkodva, a helyi települési sajátosságokat figyelembe véve, az egyenlő hozzáférés jogának biztosításával válik teljesebb pedagógia rendszerre.

A helyi óvoda 2007-ben, fennállásának 40. évfordulóján, névválasztásával is értékeinek megőrzését, pedagógiai elképzeléseinek megvalósítását, gyermekközpontú működésének megteremtését tűzte ki célul. Ahogyan a napraforgó a fény felé fordul, úgy az óvoda alkalmazotti közössége is a fejlődés, a megújuló folyamatok iránt nyitott, elkötelezett dolgozók közössége, akik mint egy célorientált szervezet, küldetésnyilatkozattal, intézményi és egyéni jövőképpel írták be nevüket a település óvodájának fejlődésébe.

Településünk. 2007. szeptemberében, az óvoda fennállásának 40. évfordulóján, európai színvonalú, intézménnyel gazdagodott, az óvodabővítési beruházás eredményeként.

A személyi feltételek megteremtését, fejlesztését a releváns tudás megszerzését, a körülmények indokolják. A gyermekek egyéni és differenciált fejlesztése, a képességek kibontakoztatása, a tehetséggondozás, csak megfelelően képzett, elhivatott, innovatív és kreatív alkalmazottak részvételével biztosítható. akik tevékenységükben saját értékrendjük érvényesítésére képesek.

A gyermekek eltérő képességeinek, egyéni fejlődési ütemben történő fejlesztésének nem csupán a humán erőforrások oldaláról, hanem a tárgyi feltételek megléte tekintetében is biztosítottak kell lenni.

Az utóbbi évek tapasztalatai alapján, a roma nemzeti kisebbségből átlagosan 75-80%-ban óvodába felvett gyermekek együttnevelése a többi gyermekkel, az esélyegyenlőséghez vezető úton egy fontos mérföldkő, a gyermekek személyiségének kibontakoztatásához, egy jobb és biztonságosabb jövő megteremtéséhez. Ehhez azonban az oktatási szintek, a köznevelési intézmények és követelmények összehangolására, a deregulációból fakadó különbözőségek célzottabb fejlesztésére van szükség, melyben a gyermekek kompetenciáinak felismerése és az ez irányú további fejlődés elősegítése kiemelt fontosságú feladat.

Intézményünkben a beíratott létszámhoz viszonyítva évről évre, mintegy 80%, a hátrányos helyzetű gyermekek aránya, ebből közel 90 % a halmozottan hátrányos helyzetű státuszú gyermek. A gyermekek személyiségfejlődését jelentősen befolyásolja, a családi háttér, a szülők iskolázottsága, valamint a család anyagi, szociális helyzete, az óvoda a nevelésben kiegészítő, hátránycsökkentő szerepet is betölt.

Az óvodai integrációs program alkalmazásával, a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatással, növelni szeretnénk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeit a sikeres, kudarcmentes iskolakezdéshez. Alaptételként kezeljük minden gyermekről a pozitív tulajdonságok feltételezését, az önálló személyiség erősíthető kompetenciáinak meglétét.

Az eredményességben kulcsfontosságú az óvodapedagógusok, nevelőmunkát segítők és a gyermekek közötti pozitív tartalmú bizalmi viszony megteremtése, a szülők támogató segítő együttműködése, a szeretetteljes gondoskodás és gyermekek érdekeinek védelme.

Települési viszonylatban, az óvodáskorú gyermekek családjában alacsony szintű az ösztönzés, korlátozottak a szülők erőforrásai, fokozottan jellemzőek a megélhetési nehézségek. Intézményünkben a nevelőmunka minőségét meghatározó, kiemelt értéknek tartjuk, a tolerancia érvényesülését, a különbözőség elfogadását tükröző magatartást, amely megnyilvánul a felnőtt gyermek és a gyermek és gyermek között, valamint a felnőttek közötti kapcsolatokban is. Sokat fejlődött intézményünk a partnerkapcsolatok alakításában, fejlesztésében, a pedagógiaileg indokolt elvárásoknak, igényeknek megfelelő szolgáltatás megvalósításában.

A nevelőmunka területén preferált, innovációs tevékenység hatására, a pedagógusszerephez kötődő tulajdonságok változtak, a folyamatok is erősödtek. A folyamatos önértékelésen alapuló fejlesztés következtében a pedagógiai munkában elért eredmények motiválóan hatottak az óvoda egész szervezetére.

Az óvodás gyermekeket nevelő családok mintegy 80% - a gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, ebből adódóan a gyermekek ingyenes étkezése az óvodában biztosított. Az intézmény nevelési funkciója mellett ellátja a gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is, a napi nyitvatartási időn belül.

Programunk folyamatos elemzésével, ellenőrzésével, az új, törvényi szabályozásoknak megfelelő kiegészítésekkel, módosításokkal, szeretnénk biztosítékot nyújtani mind a működéssel, mind pedig a pedagógiai folyamatok fejlesztésével kapcsolatos követelmények teljesítésére.

Nevelőmunkánkban kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a gyermekek megismerésének. A képességek és a fejlődési ütem figyelembevétele, a sokoldalú, differenciált, harmonikus fejlesztés, a partneri igényeket is figyelembe véve, elsődleges feladatunk. Nevelési koncepcióknak megfelelően, a játéktevékenységet, mint az életkornak megfelelő - a fejlődés elősegítése szempontjából legfontosabb és leghatékonyabb tevékenységet - előtérbe helyezzük.

Az óvodai befogadás zökkenőmentes folyamatának elősegítésére, az óvodakezddést megelőzően lehetőséget biztosítunk a családokkal való ismerkedésre, az óvodai élet tevékenységrendszerének megismerésére. Szándékunk, hogy a kezdetektől tudatosítsuk a szülőknél azt a szemléletet, hogy hatékonyan építeni a családi nevelés meglévő értékeire, csak segítségükkel, együttműködésükkel lehet eredményes.

A gyermekeket vegyes életkor alapján szervezett csoportokban neveljük, ahol a magatartási- és részképesség-zavarral küzdő gyermekek fejlődésének elősegítése, differenciált és egyéni fejlődést segítő módszertani, pedagógiai eljárásokkal biztosított.

Az óvodapedagógusaink továbbképzés és önképzés keretében folyamatosan bővítik ismereteiket, részt vesznek az innovációs tevékenységekben. Belső pályázatok és szakmai, módszertani eljárások kidolgozásával, a prioritásoknak megfelelően fejlesztjük a nevelőmunkát, saját bevételekkel gyarapítjuk a szükséges tárgyi feltételeket. Pályázati tevékenységünk keretében folyamatosan biztosítjuk az anyagi erőforrások fejlesztését.

1.2. Óvodatörténeti áttekintés, az óvoda adatai

Társadalmi elvárás az óvodával, mint nevelési intézménnyel szemben, hogy a gyermekek számára megfelelő elhelyezést biztosítson, illetve intézményében színvonalas nevelést valósítson meg.

Intézményünk részben önálló költségvetési szervként, önálló munkáltatói jogkörrel rendelkezik, jelenleg 4 gyermekcsoporttal működik.

Községünk Nógrád megye egyik legdélebbi települése, a Cserhát dombjai között, a Céklás patak völgyében húzódik meg. Lakosainak száma meghaladja az 1500 főt. Ez a dombos, erdőkkel tarkított vidék az idelátogatóknak romantikus, a megtelepedett embereknek a kedvezőtlen fekvésű szántók, gyér legelők miatt, a küzdelmes élet színtere mindmáig.

A lakosság összetételét tekintve az utóbbi években átalakult, ma már csupán 60% a gyökereivel is ide kötődő emberek aránya, mintegy 30% a roma nemzetiséghez tartozóké és kb. 10% a fővárosból és környékéről ide települt lakók száma. Kálló község első, hivatalos formában működő óvodája, 1967. november 1.-jén nyitotta meg kapuit a Petőfi utcában, egy óvodai csoporttal.

A társadalmi, politikai hatások következményeként, a nők munkába állásával az óvodai elhelyezés iránti igény folyamatosan nőtt. 1975 őszén az Arany János utcában, épületbővítéssel két csoportos óvoda létesítésére került sor, melyben 53 óvadás kapott elhelyezést.

Az óvoda kezdetben az általános iskolához tartozott, az intézményirányítási feladatokat az iskolaigazgató látta el. A 70-es évek végén az óvoda önállóvá vált.

A 80-as évek elején, a demográfiai változások hatására, az óvodáskorú gyermekek száma ismét emelkedett, mely szükségessé tette a tanácsi fenntartású intézmény fejlesztését. 1988-ban átépítéssel 3 csoportos óvodában folytatódhatott a működés, ami 75 kisgyermek felvételét tette lehetővé.

Megfelelő szakmai bázis megteremtésével vált alkalmassá arra, hogy az Erdőtarcasai és erdőkürti óvodával, a rendszerváltásig összevont intézményként működött.

2002 őszén, az óvoda fennállásának 35. évfordulóján, az intézmény a Napraforgó Óvoda elnevezést kapta.

2003-ban, a veszélyessé vált épület teljes felújítását követően, esztétikus, szeretetteljes, biztonságot sugározó légkör fogadta az óvodásokat.

A következő évben, a felvételi eljárás során a felvehető gyermekek számánál jelentősen több gyermek óvodai felvételét igényelték a szülők. Az óvoda vezetése kezdeményezésére, a fenntartó, feladat-ellátási kötelezettsége keretében, egy negyedik gyermekcsoport Faluházban történő átmeneti elhelyezésével teremtette meg a feltételeket, az óvodások teljes körű elhelyezéséhez és pályázatot nyújtott be az Európai Unió által támogatott ROP keretében „Az óvodai és alapfokú nevelési és oktatási intézmények infrastruktúrájának fejlesztése” céljából meghirdetett pályázatra.

A pályázat sikere folytán 2006 őszén, ünnepélyes alapköletéttel megkezdődött a „Napraforgó Óvoda bővítése, felújítása, eszközfejlesztése, az esélyegyenlőség és a nevelőmunka hatékonyságának elősegítése” céljából a kivitelezés, mely az óvoda további zavartalan működése mellett 2007. július 31-én fejeződött be.

A megújult, európai színvonalú intézmény ünnepélyes átadására 2007. szeptember 1-jén került sor. A bővítési beruházást az Európai Unió, a Magyar Kormány és a helyi önkormányzat pénzügyi támogatásának köszönhetően sikeresen befejeztük, szeptember 3-án a gyermekek birtokba vehették az intézményt.

Az óvoda 40. éves jubileumi emlékünnepe, 2007. szeptember 29-én részt vett a település vezetése, az óvoda régi és jelenlegi dolgozói közössége, a szülők, a partnerintézmények képviselői és az óvodások.

Az eseményt színesítette az emléktábla-avatás, majd Budai Mihályné nyugdíjba vonuló óvodapedagógus- az óvodával egyidős szakmai, pedagógiai tevékenységének elismeréseként – átvette a Pedagógus Szolgálati emlékérmét.

Az óvoda valamennyi alkalmazottja pontos, lelkes, áldozatos munkájával járult hozzá a megújult óvoda folyamatos működéséhez

Intézményünk nemcsak a térségben, a megyében is elismerést vívott ki szakmai tevékenységével, innovációs törekvéseivel, gyermekközpontú működésével. Megteremtett értékeink megtartása, a partnerközpontú működés preferált feladatainak megvalósításában, a nevelőmunka hatékonyságának fejlődésében, az óvoda környezet- és szemléletformáló tevékenységének eredményeiben, az óvodai fejlesztő program sikeres alkalmazásában mérhető. Elmondhatjuk, hogy stratégiai céljaink eléréséhez jó irányban haladunk, nevelési elveink, a gyermekek mindenek felett álló érdekének képviselője, az esélyegyenlőség megteremtése, a hatékony nevelőmunka tekintetében, a feltételeket megteremtettük. Az operatív feladatok ellátása a helyi óvodai nevelés eredményeinek, értékeinek megőrzését, fejlődését szolgálja.

A település önkormányzata a gyermekek óvodai elhelyezése révén tudja biztosítani a szociális igazgatás keretében nyújtott napközbeni ellátás feladatát is.

Hisszük, hogy annak a településnek van jövője, aki gondoskodik gyermekeiről, valljuk, hogy a siker azokhoz pártol, akik elég erősek ahhoz, hogy küzdjenek érte.

A családi nevelés elsődlegességének elismerése mellett, tapasztalataink alapján a roma gyermekek számára, mind környezet-esztétikai, mind pedig nevelési, szociális szempontokat tekintve, előnyös a személyiségfejlődésre, ha 3 éves koruktól kezdődően óvodai nevelésben részesülnek. Az óvodai nevelésben elsődleges a gyermekek mindenekfelett álló érdeke, - a gyermeki jogok érvényre juttatása, szükségleteik teljes körű kielégítése, hátrányaik kompenzálása.

A KÁLLÓI NAPRAFORGÓ ÓVODA ADATAI, AZ ÓVODA ALAPÍTÁSA

Óvoda megnevezése :Kállói Napraforgó Óvoda

Alapítás éve:1967

Csoportok száma:4

Maximálisan felvehető gyermeklétszám :125

Közalkalmazottak száma, munkaköre:11 óvodapedagógus ,

5 dajka.

1 óvodatitkár,

1 pedagógiai asszisztens

1.3. Az óvoda jellemzői

Óvodánk nagyon szép természeti környezetben helyezkedik el, épületünk nagy alapterületű, parkosított óvodakert övezi. Kertünk, udvarunk sokféle, szabad levegőn eltöltendő tevékenység szervezését biztosítja. Az intézmény működésének tárgyi feltételei megfelelőek. Csoportszobáink esztétikusan díszítettek, otthonos, barátságos színterei a csoportéletnek.

Intézményünk a helyi nevelés rendszereként, önálló programmal felvértezve, önfejlesztő - önkormányzó egységként funkcionál a települési viszonyokból, a társadalmi háttér szociológiai jellemzőiből adódó szakmai specifikumokkal. Szignifikáns jelentőségűnek tartjuk a pedagógiai kultúra növelését: a gyermekek sajátos érdekeire való intenzív ráhangolódást, kialakult pedagógiai profiljaink továbbfejlesztését, a belső műhelymunka, a pedagógiai önismeret, önfejlesztés, alkotóképesség fokozását, alkotóközösségek életre hívását, attitűdök áthangolását, az értéképzést.

Helyi programunk kialakítása során figyelembe vettük az óvodába járó gyermekek családi háttérének jellemzőit, az óvodával szembeni - pedagógiaileg elfogadható – szülői, partneri igényeket. Biztosítjuk a szülők részére a szabad óvodaválasztás jogát, akik a lehetőségek erejéig szabadon választhatják meg gyermekük óvodai csoportját és óvodapedagógusait egyaránt.

Fontosnak tartjuk a szülők elégedettségének, igényeinek, elvárásainak megismerését. Rendszeresen végzett felmérésünk eredményei, pozitív megítélésünk is megerősít bennünket abban, hogy jó úton járunk a ránk bízott gyermekek nevelésében. A településen sok a nehéz helyzetbe került család, a gyermekek szülei nagy részének, a fő jövedelemforrást a különböző címen igénybe vehető családtámogatási ellátások, segélyek jelentik. Mindezeket figyelembe vettük, a helyi pedagógiai program megalkotásában, hiszen a családnak, mint óvodahasználónak, meghatározó szerepe van a gyermeknevelésben.

Nevelőtestületünk sokszínű egyénekből formálódó, jól felkészült és gyermekszerető közösség, akiket demokratikus szellem, jóakarát, elkötelezettség, előítélet-mentesség jellemez. Nevelőtestületünk (7 főiskolai és felsőfokú végzettségű óvodapedagógus, 2 középiskolai végzettségű óvodapedagógus) jó szakmai kondíciókkal rendelkezik helyi pedagógiai programunk megvalósításához és folyamatos továbbfejlesztéséhez.

Hiszünk a gyermekben és önmagunk pedagógiai elképzeléseiben, az alkotó pedagógiában, mert a ma gyermekének megértő, elfogadó, szerető, innovatív óvodapedagógusra van szüksége, olyanra, aki tudja követni a változásokat és tud élni a szakmai szabadsággal.

Helyi óvodai pedagógiai programunk - 2013.07.25 - i hatályos módosításának indokai az alábbi jogszabályváltozások és az Erdőtarcsa község Önkormányzatával megkötött társulás 2013. 06. 30. napjával történő megszűnése, ezáltal az Alapító okirat módosítása is.

- a 363/2012.(XII. 17.) kormányrendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjának módosításáról □ a 2011. évi CXC. törvény A Nemzeti köznevelésről.

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 17/2013.(III.1.) EMMI rendelet a nemzetiségek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról
- Óvodai Fejlesztő Program, Oktatási Közlöny, 2007. május 14. LI. évfolyam 11. sz.,
- a többször módosított 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- a 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról*

2.A PROGRAM PEDAGÓGIAI - PSZICHOLÓGIAI KONCEPCIÓJA

2. 1. Az óvodai nevelés célja

Óvodai nevelésünk célja: a 3-6, szükség esetén 7- 8 éves óvodás gyermekek sokoldalú, harmonikus, egészséges fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, iskolássá éréseinek segítése, az eltérő egyéni szükségletek, fejlődési ütem és életkori jellemzők fokozott figyelembe vételével. Célunknak tekintjük a boldog, derűs gyermekkor biztosítását. A tudás alapú társadalom megteremtésének biztosítéka az egész életen át - tartó tanulás képességeinek elsajátítása, az alapkészségek és kulcskompetenciák megfelelő szintű birtoklása. Ennek érdekében, a helyi pedagógiai program alapcélkitűzéseit megerősítve arra törekszünk, hogy boldog, egészséges lelkű, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, érdeklődő, eleven eszű, elevenen mozgó, önállóan kezdeményező kisgyermekeket neveljünk, akik reményeink szerint a mai kor társadalmának alkotóképes, fogékony, problémamegoldásra képes, kreatív fiatal, felnőtt tagjaivá válnak. Nevelési céljaink között egyre hangsúlyosabbá válik a kompetenciák felismerése, alakítása, vagyis az ismeretek teljesítményképes tudássá történő emelése, az egyéni alkalmazási, felhasználási képességek fejlesztése, a tehetségígéretek felismerése és fejlődésük támogatása. Nevelési célunk, hogy óvodáskor végére, iskolássá érett gyermekeket bízunk a szülőkre és az iskolára.

2.2. Gyermekkép

A gyermekekhez, mint egyedi, mással nem helyettesíthető individuumokhoz és szociális lényekhez, az életkori sajátosságok és az egyéni szükségletek, különbözőségeik ismeretében közelítünk, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiségnek tekintjük őket. A gyermek fejlődésének általános tendenciáin túl értéként fogadjuk el az egyéni különbségeket (az egyedit, a másságot, az eltérőt), azokat, amelyek összeegyeztethetők mások

érdekeivel és méltóságával. A köznevelési rendszer új kihívásait figyelembe véve, hangsúlyosabb szerepet szánunk az inkluzív nevelés mellett, az integrált és interkulturális nevelést támogató szemléletnek, a hátrányokat mérséklő pedagógiai eljárások bővítésének és figyelmet szentelünk a nemek társadalmi egyenlőségének támogatását segítő elvek érvényre juttatásának, az óvodai élet során is. Az óvodáskor szenzitív időszak, a különbözőségek elfogadásában, az inkluzív, a játék elsődlegességét, az élmények feldolgozását támogató környezetben felnövő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé, segítőkésszé válik. Az óvodáskor végére a gyermek a eltérő személyiségjegyeivel természetes módon együtt él, korának megfelelő mértékben empatikus, szolidáris játszótárs, csoporttárs. A nivelláló, uniformizáló, egyszemélyiségű szelekcióval szemben, az individualizáló szocializáló személyiségfejlesztésre törekszünk. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüli a nemi sztereotípiák erősítését, elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Minden gyermek egyedi, megismételhetetlen személyiség, egyéni fejlődési úttal és ütemmel, tanulási stílussal és sajátos szociokulturális családi háttérrel. A megismerést követően alakítjuk ki az óvoda gyermekcsoportjaiban az egyéni fejlesztési stratégiát, a differenciált nevelést, fejlesztést. Természetesnek tartjuk, hogy a különböző képességek alapjait jelentő veleszületett diszpozíciók egy személyiségen belül is jelentősen különböznek, ezért a gyermekek erősségeire építünk, a magasabb szintű szükségletek kiépítését célozva. Ez utóbbi hangsúlyosabb feladattá válik a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körében, ahol az óvodai nevelésben felvállaljuk a család helyett is, a legalapvetőbb szükségletek kialakítását. Programunk felismeri, értékeli, az óvodapedagógusok pozitív attitűdjével támogatja és ösztönzi azoknak a kívánatos személyiség-tulajdonságoknak, jellemvonásoknak az óvodáskorban való megalapozását, amelyekre alakuló demokratikus társadalmunkban, a gyorsan változó idő függvényében szükség van.

Ezek: - a személyiség autonómiája (az alkalmazkodás és az önérvényesítés stratégiájának elsajátítása)

- a cselekvés felelőssége,
- választási, döntési képesség és körülmények fennállásának bátorsága,
- önálló, rugalmas, kritikus gondolkodás,
- saját igények, szükségletek megfogalmazása és kifejezése,
- korszerű műveltség, tájékozottság és önfejlesztő magatartás,
- mások tiszteletben tartása, az együttműködés, együttélés stratégiájának elsajátítása,
- az identitástudat, a nyitottság és tolerancia, az értékek sokféleségének tiszteletben tartása

Közelebbi céljaink elérése érdekében alapvető feladatunknak tekintjük a személyiség harmonikus fejlesztését. A személyiségértékek, tulajdonságok, képességek közül kiemelten alapozzuk meg az alábbiakat:

- a gyermekek rendelkezzenek pozitív énképpel, legyen kulturális identitásuk, őrizzék meg kíváncsiságukat, legyenek önállóak, ismerjék meg a saját értékeiket, erősségeiket;
- pozitív beállítódással szeressenek többet tudni, felfedezni, megismerni;
- szerezzenek sok pozitív tapasztalatot, éljenek meg sok élethelyzetet, amelyek hozzájárulnak testi, szociális, emocionális és intellektuális fejlődésükhöz;
- tanulják meg és tapasztalják meg az együttműködésben az alkalmazkodás és az önérvényesítés lehetőségeit, a kompromisszumok, konszenzusok kialakításának stratégiai elemeit;
- legyenek képesek társaikkal és felnőttekkel szívesen kommunikálni, kapcsolatot teremteni és kontaktust fenntartani; - érdeklődjenek az írott nyelv és a szimbólumok iránt;
- legyenek képesek önmagukat szabályozni, rendelkezzenek önkontrollal (annak elemi szintjéig jussanak el: a szabályok ismeretében tudjanak dönteni helyes vagy helytelen megnyilvánulásaik között);
- legyenek képesek helyzetekben, tevékenységekben önmagukat is motiválni és kevés felnőtt segítséggel problémáikat egymás között megoldani;
- szeressék a természetet, védjék az élőlényeket, a környezetet; - tiszteljék a hagyományokat, ápolják érzelmi kötődéseiket, legyenek érzékenyek mások problémáira és fogadják el társaik különbözőségét;
- alakuljon ki szükségletük az egészséges életmódra, egészségtudatos szokásokra (mozgás, korszerű táplálkozás, egészségügyi szokások);
- sajátítsák el az önkifejezés módjait (mozgás, művészeti tevékenységek); - rendelkezzenek az ismeretek elsajátításához és az alkalmazkodóképes tudáshoz szükséges logikai műveletek végzésének képességével (a pszichikus funkciók megfelelő működése)
- tudjanak megoldani egyszerűbb szervezési feladatokat, pld. a környezet igényeknek megfelelő alakítása (csoportszobában...)
- személyiségük szabad kibontakozásában válják az önkifejezés, az individualizáció és szocializáció fő tevékenységformájává a játék, igényeljék a játékot és keressék az együttműködést társaikkal, kooperáljanak, egyeztessék elképzeléseiket, megőrizve személyiségük autonómiáját, a kreativitást, az ötletességet;

- legyenek optimista szemléletűek, jókedvűek, tudjanak örülni a kis sikereknek is, - a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, fejlődési zavarokkal küzdő gyermekek is rendelkezzenek önbizalommal,

- a nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek ismerjék meg, gyakorolják a saját kulturális értékeiket, hagyományait.

Programunk gyermek- és személyiségközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik a befogadó óvodai neveléssel, s az annak megfelelő személyi és tárgyi környezet biztosításával.

2.3. Óvodakép (funkciók és hangsúlyok)

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit, figyelembe véve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szükségleteire. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Programunk a nyitott óvoda működését teszi lehetővé; nyitott a családok, a partneri környezet a természet, a társadalmi tevékenységek iránt, amely a szűkebb környezet igényeihez igazodva s azok által befolyásolva alakítja ki tevékenységét, mint szakmailag önálló intézmény. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Olyan pedagógiai környezet kialakítását, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt. A befogadó óvodai nevelés jellemzője, a multikulturális és interkulturális szemléletmód és nevelési gyakorlat kialakítása. Programunk a szülőkkel kialakítandó személyes, tartalmában megújuló rendszeres kapcsolatra, együttműködésre építi az óvodai nevelést.

Óvodáinkban közvetetten segítjük, iskolásítási törekvések nélkül, az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Jövőkép

Olyan európai normákat figyelembevevő korszerű óvodai környezetben nevelhessük gyermekeinket, mely megfelelő tárgyi, személyi feltételeket biztosít.

Óvodánk egyéni arculattal rendelkező, szakmailag elismert legyen a településen

Biztosított legyen egymás feltétel nélküli elfogadása, és az esélyegyenlőség.

Óvodapedagógusaink, nevelőmunkát segítőink innovatív, környezettudatos kiegyensúlyozott személyiségűek legyenek, akik birtokolják a mindenkori legújabb módszereket, módszertani

szabadságuknál fogva korszerű szemléletet közvetítsenek a gyermekek felé, társadalmilag, erkölcsileg, anyagilag megbecsült, tisztelt polgárai legyenek nemzetünknek, településünknek.

2.3. 1. Óvodánk nyitott intézmény

Nevelésfelfogásunk egyik alaptézise, hogy az óvoda pedagógiai gyakorlata csakis a családi nevelésre építve, azt - a kompetenciahatárokat figyelembe véve - kiegészítve, céljai, és eredményei ismeretében lehet sikeres. Programunk abból az alaptételből indul ki, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik. A család értéket közvetít a gyermek felé, még akkor is, ha funkciózavarai következtében nem működik mindig jól. Az óvoda csak a családdal együtt, a családi nevelés funkcióját erősítve tudja nevelő szerepét betölteni. A roma nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megérzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. Szükség esetén a hazájukat elhagyni kényszerülő családok – migráns - gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét. A multikulturális, interkulturális nevelés a befogadó (inkluzív) pedagógiai gyakorlatunkban természetesen érvényesülő szemlélet. A veszélyeztetett és halmozottan hátrányos helyzetű családok esetében a gyermekek érdekében szükség esetén, a szülői kompetenciák sérelme nélkül, a családgondozással együttműködve, felvállaljuk a családi nevelést pótló egyes tevékenységeket is. Az óvoda a gyermekek és a családok szükségleteit megismerve, a specifikumokat feltárva alakítja ki a fejlesztő stratégiát. Az óvodai nevelés értékei a lakókörnyezet hatásait kiegészítik, felerősítik, a szocializáció más dimenzióit biztosítják. A gyermekek fejlődési szükségleteihez igazítjuk az óvodai pedagógiai programot és segítünk nekik olyan messzire eljutni az óvodai évek alatt, ameddig csak tudnak, az egyenlő hozzáférés biztosításával.

A gyermekek egészséges fejlődése érdekében az óvoda közreműködik a rendszeres egészségügyi szolgáltatások: - a gyermekorvosi,

- fogorvosi vizsgálatok,

- a védőnői látogatások megszervezésében.

Az óvodában biztosítjuk az óvodába járó, rászoruló gyermekek logopédiai ellátását utazó, vállalkozó szakemberekkel, hiszen ebben az életkorban (3-8 év között) kiemelkedő a prevenció és korrekció szerepe.

2.3.2. A szociális funkció szerepe:

A gyermekek gondozásával, ellátásával alapozható meg.

Ezek a következők:

- egészséges napirend, életritmus kialakítása,
- a gyermekek életkorához, igényeihez igazodó étkeztetés megszervezése,
- fejlesztő tárgyi környezet kialakítása,
- a balesetmentes nevelés feltételrendszerének biztosítása,
- a gyermekek rendszeres testápolása,
- különböző karitatív tevékenységek; adományozások, szervezése (játékok, ruhák, könyvek stb.)..

Óvodaképünk, amely a környezet igényeihez igazodóan kibővíti tevékenységét, a családok életét könnyítő, a gyermekek érdekét szolgáló speciális szolgáltatásokkal - nyitott óvodai programok működtetésével alakítja kapcsolatait - Pl.(klubok, szabadidős tevékenységek, családi napok, nyílt óvodai napok, egészségnapok, óvodai ünnepek, játszóházi foglalkozások, tehetséggondozó és intézményközi programok, kirándulások...)

2.3.3 Az óvoda funkciói Nevelő, fejlesztő, teljes személyiséget formáló funkció

Óvodai pedagógiai programunkban a személyiségfejlesztés alapelve az individualizálva szocializálás. A fejlesztési stratégia metodikája: a differenciálás és egyéni bánásmód.

Programunk a személyiségfejlesztő folyamat bipolaritásából eredően egyszerre individualizáló és szocializáló. Az individualizálás, az egyéni különbségeket toleráló fejlesztés. A korábbinál nagyobb hangsúlyt kap az individualizálás, amely a gyermekek egyéni eltéréseinek, különbségeinek felismerése, megértése és differenciált fejlesztése. Az éppen adott, aktuális fejlődési szakasznak megfelelő, minden gyermeket a maga fejlődési szintjén figyelembe vevő attitűd jellemzője, hogy olyan tevékenységformákat tervez, amely minden gyermek számára biztosítja a sikeres tapasztalatszerzést.

Azok a gyermekek, akik saját fejlődési szintjüknek megfelelő kihívásokkal találkoznak, jó közérzetűek és magabiztosak, szívesen állnak elő új ötletekkel és cselekvésekkel. Az individualizálás nem zárja ki az együttélésre, együttes tevékenységekre és együttműködésekre való felkészülést sem. Programunk a két folyamat egyensúlyának megteremtésére törekszik.

A környezet emberre, egyénre, gyermekre gyakorolt hatását tervszerűen átgondoló programunk vallja és vállalja azt a nézetet, amely szerint a lelki jelenségek nem közvetlenül irányítják az embert. A környezet modelleken keresztül hat az emberre, a gyermekre, a lelki jelenségekre, érzelmre és értelemre, s ezek befolyásolják a továbbiakban a viselkedést, magatartást. Nem választható szét az egyén fejlődése az őt körülvevő társak fejlődésétől, ha a gyermek óvodai csoportban kortársak között, közösségben él.

A társas együttélés, a közös tevékenységek megkívánják a következő személyiségtulajdonságok hangsúlyosabb megalapozását:

- másokat toleráló magatartás,

- együttérzés, segítőkészség,
- megértés, azonosulás,
- alkalmazkodás,
- az egyéni szükségletek felismerése és érvényesítését szolgáló - megegyezések - stratégiáinak elsajátítása
- megfelelő kommunikáció

Óvodaképünk a szeretetteljes légkört, a gyermekek óvását, az okos szeretetet, az együttérzést és segítőkészséget, a toleráns magatartást, a gyermekek érdekeinek mindenek feletti érvényre juttatását, támogatását várja el az óvoda dolgozóitól. E mellett programunk biztosítja a pontos, egyértelmű követelményeket, a szabadság és a korlátok ésszerű rendszerének működtetését.

a.) A személyiségfejlesztés alapos gyermekismeretre épül

A gyermekek eltérő képességűek, és a gyermek - gyermek közti különbségek, egy-egy gyermek képességeinek eltérő ütemű fejlődése, sajátos odafigyelést igényelnek.

Feltételezik: - a képességek életkori szakaszonkénti hangsúlyainak ismeretét

- óvodáskorban: motorikus-, szociális-, emocionális-, kommunikációs és intellektuális képességek hangsúlyait;
- a képességek- alap- és részképességeik hierarchiájának ismeretét;
- a képességfejlődés életkori jellemzőinek ismeretét;
- az egyéni fejlődés alap- és részképességei fejlettségének ismeretét.

Nevelőmunkánk alapja a gyermeki fejlődésbe vetett bizalom, a pedagógiai optimizmus, a különbözőségek elfogadása. Hit a gyermek fejlődésében, a gyermek jelzéseire biztosított komoly figyelemben. Fontosnak tartjuk a nem könnyen érthető jelzések értelmezését, a mögöttük lévő szükségletek feltárását, a ki nem mondott, csak más módon közvetített gyermeki segélykérésre irányított figyelmet.

b.) A játék a gyermek legfőbb, mással nem helyettesíthető tevékenysége, a személyiségfejlesztés eszköze.

Értékénél fogva ezért a gyermeki játékot, a nevelésben való hatékony alkalmazását, az óvoda alapvető és legfontosabb céljának tekintjük. Programunk teljes egészében a játék tevékenységek körére épül, megkülönböztetve a szabad játék tevékenységeit, és az óvodapedagógus által felajánlott játékos tevékenységet, amelyek a szervezettebb játékos tanulás színtereit jelentik.

Programunk fő feladatként határozza meg, hogy sajátos szervezettsége által biztosítsa minden gyermek számára, hogy az érzelmi alapú élmények folyamatos töltekezésével, a gyermekek egyéni vágyai és ötletei a szabad, széles skálán mozgó játéklehetőségekben

kibontakozhassanak. Valljuk, hogy a spontán tapasztalatszerzés, tevékenység legfontosabb színtere a játék, s ezért biztosítjuk, hogy a gyermekek napjának nagy részét az általuk spontán módon kezdeményezett játékok töltsék ki.

A játék, mint ebben az életkorban prioritást élvező létforma, nélkülözhetetlen és a gyermek alapvető joga, szükséglete, ezért szeretnénk védeni és bizonyítani, hogy a játék a világ megismerésének leggazdagabb eszköztára, amelyben az értelem és az érzelem, az élmények együtt motiválják a gyermeket a kitartó tevékenységre. A gyermek szabad játékának tiszteletben tartását, feltételeinek maximális mértékű biztosítását, az óvoda elsődleges feladatai közé soroljuk.

A játék szabad tevékenység, korlátokat csak a szabályok jelentenek, amelyeket a gyermekek kulturált magatartása, szocializációja érdekében alakítunk ki közösen, megegyezéssel és megbeszéléssel.

Programunk a játékot a tanulás, a tapasztalat és ismeretszerzés természetes tevékenységformájának tekinti, amely ebben az életkorban a leghatékonyabban fejleszti a személyiséget. Ez az alaptevékenység integrálja a spontán és célirányosabb tanulást, valamint itt jelenik meg először a felnőttek munkának reprodukált formája Pl.:(a szerepjátékban, barkácsolásban, stb). Ugyanakkor, a szabályjátékok, társasjátékok már magukban hordozzák a játékos tanulás tágabb lehetőségeit. A kézműves, kézimunka tevékenységek, pedig a munka jellegű feladatokhoz hasonlítanak, a konkrét, érzékelhető, létrehozható produktumaikkal, a fel nem cserélhető műveletekkel.

c.) Az óvodai programunk sajátos tevékenységrendszeren keresztül közvetíti az életkornak, aktualitásoknak, környezetnek megfelelő műveltségtartalmakat.

A műveltségtartalom feldolgozásában nagy szerepe van a tartalmi koncentrációnak, projekt rendszerű szemléletnek. Az integráció egy vezérfonal, sokoldalú megközelítéssel és sokirányú készség és képességfejlesztéssel történő feldolgozást jelent. A fejlesztendő képességek egymáshoz kapcsolódóan jelennek meg a különféle, változatos eszközök és tevékenységformák, témák, valamint az óvodapedagógus által irányított és a gyermekek által kezdeményezett tevékenységek között. Az óvodapedagógus megszervezi a gyermekek "tanulási környezetét", amelyben a legkülönbözőbb tapasztalatokat szerezhetik meg. Ezek a feltételek biztosítják az óvodapedagógus átgondolt, tervszerű munkájának színtereit, amelyekben a gyermekek testi, szellemi, érzelmi és társadalmi fejlődése életkoruknak és egyéni szintjüknek megfelelően végbe mehet. A jól megszervezett környezet, mobil, az aktuális feladatoknak megfelelően alakítható. Ugyanazok a tevékenységterek vagy sarkok szolgálják a szabad játékot, az önkitaljesedést és a szervezettebb, irányítottabb, célirányosabb, differenciált, óvodapedagógus által átgondolt, de a gyermekekkel való együttműködés során alakuló, formálódó tevékenységeket.

A műveltségtartalom szervezésében három elv érvényesül:

- az integrálás,

- a felfedezést, a felismerést, a modellkövetést segítő eszközök biztosítása (az eszközök, helyzetek indukáló szerepének érvényesítése projektszerűen),
- és a differenciálás és egyéni megközelítés elve.

A tanulásszervezés alapelvei: -

A gyermekek önmaguk építik fel a dolgok megértésének, megismerésének és megtanulásának ívét, de a felnőtt élményt, tapasztalatokat, eszközöket biztosító közvetítő, támogató szerepe elengedhetetlen.

Az óvodapedagógus feladata:

- a feltételek biztosítása, -
- a felismerések, próbálkozások és a mintakövetés támogatása, erősítése,
- a tapasztalatok rendezése, kiegészítése,
- az érdeklődés ébrentartása,
- visszacsatolások

Az óvodapedagógusnak és munkatársainak ismernie kell a gyermekek fejlődésének legjellemzőbb vonásait, annak érdekében, hogy a műveltség - tartalom közvetítő, készségeket, képességeket fejlesztő tevékenységformák megfeleljenek a gyermekek aktuális szükségleteinek.

Fel kell ismerni egyes életkorú csoportjainkban (az azonos életkorú gyermekek között is) a gyermekek: - érdeklődésbeli,

- tapasztalatbeli,
- képességbeli,
- tudásbeli eltéréseit

A progresszív nevelési gyakorlatunk, a konstruktív és fejlődéscentrikus elvekre egyaránt épít, mivel ezek a tanulási környezetet támogatják, feltételezik a gyermek egyéni ismereteit és érdeklődését és fontosnak tartják a makro csoportban, mikro csoportban és egyéni foglalkoztatási formában szervezett tevékenységek, céloknak megfelelő sokszínű alkalmazását.

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI, FELADATAI, ÉRTÉKEI

3. 1. Az óvodai nevelés alapelvei

- Az óvodai nevelés az emberi személyiség, az emberi jogok, alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul. Az óvodában a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi. Programunk szerinti óvodapedagógiánk a gyermek teljes emberi méltóságát, a felnőttel egyenrangú szellemi individualitásának szabadságát tiszteli.

- A gyermeki személyiséget - mint fejlődő személyiséget - különleges védelem illeti meg. Az óvodai nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását.

- Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységről, különös tekintettel és mással nem helyettesíthető játékokra; e tevékenységeken keresztül az életkornak megfelelő műveltség-tartalmak közvetítéséről; a kisgyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

- Az nemzeti kisebbséghez tartozók óvodai nevelése keretében biztosítjuk a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését.

Pedagógiai alapvetésünk:

- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a neki megfelelő gondoskodást és nevelést. Olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen, mely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori- és egyéni sajátosságaihoz, fejlődési üteméhez.

- Óvodás életkorban a nevelés eszközei közül a játék a gyermek legelemibb pszichikus szükséglete. A 3-6-8 éves gyerek létformája a játék. A játékon keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, jut örömhöz, sikerélményhez. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség-, képességfejlesztés leghatékonyabb módja. Ebből következően a gyermek 7-9 óra napi játékszükségletét ki kell elégíteni és meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját a gyermek életében.

- A munkajellegű tevékenység is tartalmaz játékos elemeket. Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során megéli a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is, mely normák, értékek, szabályismeret kialakulásához vezet.

- A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el, amelyet képes alkalmazni képességei, készségei által. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

- Az óvodában komplex nevelés folyik. A nevelési területek elméletileg differenciáltak, elkülönültek, a gyakorlatban azonban, a tárgyi koncentráció elvének megfelelően, egységet

alkotnak. Nevelési cél: a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése, a kompetenciaérzés alakítása, fenntartása.

-Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyermeket. Megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére. Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg. Mindennek az alapja, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása helyes minta és szabály közvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) az óvoda nevelőtevékenység egészében jelen van. A gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére figyelmet fordítunk.

- A gyerek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos, stabil biztonság vegye körül. Egyéni, differenciált bánásmód szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, amely minden gyermeket, minden felnőtt részéről megillet. –

Az anyanyelvi nevelés áthatja az óvodai nevelést, tartalma a nevelés eszközeinek és a gyermeki tevékenységrendszernek, ezért kiemelt jelentőséggel bír.

- A fejlődési rendellenességgel küzdő gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. A gyerekek őszintén elfogadják, sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra. Olyan pedagógiai környezetet alakítunk óvodánkban, ahol a különbözőség felé fordulás mindenki számára természetessé válik.

- Az óvodáskorú gyermek magatartását érzelmei befolyásolják. Ezért fontos, hogy a gyermekekkel és felnőttekkel való kapcsolatban egyaránt pozitív, kedvező hatások, élmények ériék. Nevelési célunk, hogy a gyermek az óvodapedagógusokban és az óvodában dolgozóknak társra, ha kell, természetes támaszra találjon.

- A közösségi nevelés alapelve, hogy a gyermek, mint egyén találja meg helyét a közösségben, váljék igényévé a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor, egyéni szükségletei szerint is tevékenykedhessen. Ilyenkor a többiek alkalmazkodjanak hozzá. A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze elsősorban a játék, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.

- A gyermek számára biztonságot nyújt a megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer. Segít neki abban, hogy a körülötte lévő szűkebb és tágabb környezetben az emberi érintkezés alapvető szabályait elsajátíthassa. A szokásrendszeren és az együttéléstől fakadó interakción keresztül fejlődik normarendszere, amely a további fejlődési szakasznak, az iskoláskornak az alapja, s egyben a felnőtté válás feltétele is.

- Jelentős a megfelelő életvitel, egészséges életmód, környezettudatos magatartás iránti igény kialakítása. Nevelési célunk, a gyermeknek adekvát és rendszeres életritmus, megfelelő napirend kialakítása. A helyes tisztálkodási- és táplálkozási szokások kialakításában fontos szerepe van az óvodapedagógusainknak, dajkáinknak, pedagógiai asszisztensünknek egyaránt. A felfokozott mozgásigény a gyermek életkori sajátosságai közé tartozik. Ennek kielégítését az óvodapedagógusok szervezik. A tágabb- és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével szeretnénk elérni, hogy a gyermek tisztelje környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne. Fontosnak érezzük, hogy óvodásaink környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyermeket körülvevő felnőttek, a szülő, a pedagógus, a nevelőmunkát segítők példája meghatározó.

- A gyermeki személyiség alakulásában nagy a jelentősége annak, hogy milyen nevelési hatások érik a családjában. A megfelelő módon kialakított szokások és viselkedési formák a gyermek számára megkönnyítik az óvodai közösségbe való beilleszkedést. Ezért nagyon fontos a családok nevelési szokásainak megismerése, közelítése az óvodai nevelési szokásokhoz, a szemléletformálás változatos módszereinek alkalmazásával, már az óvodába lépést megelőző időszakban is. Pl: (Nyitott óvodai programok) Nevelési célunk a családokkal való együttműködés, a családok segítése, erősítése. Az óvodapedagógusok napi kapcsolatban állnak szülőkkel, ezáltal az együttnevelés, az együttműködés érdekében, a folyamatos párbeszéd feltételrendszere biztosított. Külön figyelmet érdemel a szülőkkel való személyes kapcsolattartásban is az individuális megközelítés.

3.2. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, amely elvezet a személyiség komplex, minden képességet érintő fejlődéséhez.

Ezen belül:

- az egészséges életmód és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- a környezettudatos magatartásra kialakításához a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások alapelvei
- az érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

3.2.1. Az egészséges életmód és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, egészségnevelés

A környezettudatos magatartásra kialakításához a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások alapelvei:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása az óvodai nevelés funkciói közül a legfontosabbat érvényesíti: az egészség, a testi fejlődés, a fizikai állapot védelmét és fejlesztését.

Célunk: a gyermek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása, környezettudatos magatartás megalapozásával az egészség fejlesztése, védelme.

Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveink:

- alapvető emberi szükségletek tiszteletben tartása;
- emberi jogok tiszteletben tartása ;
- biológiai és társadalmi sokféleség elfogadása;
- testi, lelki és szociális jólét biztosítása, a gyermek mindenek fellett álló érdekének érvényesülése;
- egészségtudatos, preventív szemlélet érvényesülése;

- Feladataink:** - a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a kapcsolatépítés lehetőségének kiemelt feladata gondozás közben (összehangolt, sürgetésmentes munka, kommunikáció, érzelem kinyilvánítás, stb.), önállóságuk fejlődésének elősegítése,
 - a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
 - a gyermek testi képességei fejlődésének segítése,
 - a gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozásával az egészség fejlesztése, védelme.
 - a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
 - az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, egészségtudatos táplálkozás, mozgás gazdag tevékenység biztosítása
 - a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, fenntartása, megóvása, fenntartása a gyermekek tevékeny részvételének megszervezése a feladatokban
 - megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – speciális, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges környezetet és eszközrendszert biztosítunk óvodánkban, különös tekintettel a vegyes életkori összetételű gyermekcsoportok szervezésére. A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek és mozgásigényének kielégítése során kiemelt figyelmet fordítunk az egyéni, eltérő szükségletekre, különös tekintettel a kiemelt figyelmet érdemlő - hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, és nevelőszülőknél nevelkedő gyermekekre.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- szükségleteit képes kielégíteni
- szükségletei képes önállóan kielégíteni
- WC használatkor a fiúk felhajtják a WC ülőkét és állva végzik kisdolgukat
- WC-zést követően használják a WC papírt
- a tisztálkodási eszközre vigyáz, tisztán tartja, használat után helyére teszi
- WC-zés és egyéb szennyező tevékenység végzése után kezet mos, a kezét szárazra törli
- önállóan öltözik, vetkőzik, ha kell, segítséget kér
- cipőjét befűzi, bekötésével próbálkozik
- ruháját igyekszik összehajtva a helyére tenni
- képes önállóan eldönteni miből mennyit tud elfogyasztani
- kulturáltan étkezik, elfogadja az egészséges ételeket, megteríti
- vigyáz környezetének rendjére tisztaságára
- az udvaron sem szemetel
- ismeri a szelektív hulladékgyűjtés okát és mikéntjét
- igényévé vált a rendezettség, tisztaság, ápoltság
- életkorának megfelelően edzett
- szívesen mozog a szabadban, évszaktól függetlenül
- ismeri és betartja a balesetvédelmi tudnivalókat
- a testápolási szokásokat jól ismeri, önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodik, fogat mos,
- önállóan használja a papír zsebkendőt, önállóan fésülködik,
- szívesen fogyaszt gyümölcsöket, zöldségeket,

3.2.2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Az óvodáskorú gyermek, jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

- Az érzelmi biztonság alapjának tekintjük, hogy a szülő megválaszthatja, a teljesíthető igények erejéig, gyermekét melyik óvodába, annak melyik csoportjába vagy melyik

óvodapedagógushoz íratja be. Így már az óvodába lépéskor kedvező hatások érik a gyermeket Pl.: (barátjával rokonával, testvérével közös csoportba jár, stb.).

- Ez elősegíti a biztonságot sugárzó interperszociális kapcsolatok kiépítését is.

- Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek, gyermek – nevelőmunkát segítő kapcsolatot pozitív befogadó attitűd, érzelmi töltés jellemzi.

Óvodánk lehetőséget teremt arra, hogy a gyermekek társas együttélése során, az óvodai közösségben kielégíthessék természetes társas szükségleteiket; a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére neveljük. A szocializáció szempontjából különös jelentőségűnek tartjuk a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlását, a közösségi élet szokásainak és az együttműködés szabályainak alakítását. Óvodai életünk elősegíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, szokás – és normarendszerének megalapozását. A fejlődésben meghatározó szerepet tölt be az óvodapedagógus, akinek viselkedése modell értékű. Az óvoda egyszerre segíti a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését; az óvoda neveli a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Feladatok:

- A gyermek természetes társas szükségleteinek kielégítése, különös tekintettel a gyermek-gyermek és gyermek - felnőtt különös tekintettel a gyermek dajka közötti kapcsolatra, a szokás és normarendszer megalapozására

- Közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása.

- A társadalmi élet alapvető ismereteinek közvetítése közös élmények, tapasztalatok útján.

- Az erkölcsi érzelmek megalapozása és erkölcsi tulajdonságok fejlesztése.

- Az erkölcsi tulajdonságok, szociális készségek és képességek, attitűdök, azaz kompetenciák (együttműködés, önállóság, segítőkészség önkifejezés, önérvényesítés, önfegyelem, a közös értékek óvása, védelme, kitartás, akarat, feladat, szabálytudat, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség stb.) fejlődéséhez, a szokások gyakorlásához szükséges tevékenységi és értékelési rendszer, interakciós kultúra biztosítása az értékrend megalapozása érdekében. Az erkölcsi normarendszer megalapozásában a helyi program szellemiségével összhangban kiemelten fontos értékek hangsúlyozása.

- Az alapvető udvariassági szokások, magatartásmódok fejlesztése, a modell értékű kommunikáció, bánásmód, viselkedés közvetítése, az óvodában dolgozó felnőttek részéről

- A társas élet szabályaihoz való alkalmazkodás és az önérvényesítés erősítése.

- A szociális érzékenység fejlődésének elősegítése, a szociális technikák megalapozása.

- A különbözőségek elfogadására nevelés. Modellértékű, befogadó attitűd, a különbözőségek elfogadásának természetessé tétele a gyermekek számára. A nemi identitás kialakulásának támogatása mellett, a tradicionális nemi szerepek határainak tágítása, a sztereotípiák merevségeinek oldása. A különbözőségek tisztelete, elfogadása, sajátosságainak megismerése, kezelése egymáshoz való alkalmazkodással, egyénhez igazított fejlesztéssel.

- A tevékenységekben az eredményre törekvés, akadályok leküzdésére nevelés, az akarat fejlesztése.

- A reális, saját értékeit felismerő énkép kialakítása, a szükségletek, attitűdök beállítódása, formálása. Az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvések segítése.

- A személyes és a csoportélet hagyományainak ápolása.

- Szülőföldhöz való kötődés alapjaként, a gyermek ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét.

- A környezettudatos magatartás megalapozása az érzelmi viszonyulások, a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével. A környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások megerősítése, az értékek belsővé válásának elősegítése érzelmi, motivációs hatásokkal, komplex tevékenységi rendszerrel.

- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nevelőszülőknél elhelyezett, elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése, speciális ismereteket, sajátos törődést igényel. Szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, stb.) közreműködésével.

- Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése a pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, önállóság, szabálytudat, kommunikáció, együttműködés formálásával, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával. A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére: - ismeri a közösségben megkívánt viselkedéskultúrát - a csoport szokás és szabályrendszerének ismeretét magatartásában is érvényesíti - szereti és korának megfelelően védi a természetet, megbecsüli, tiszteletben tartja az élővilágot - képes a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni - konfliktushelyzetet mindkét fél számára elfogadhatóan viszonylag önállóan old meg, szükség szerint felnőtt segítségét kéri - érzelmein, indulatain korának megfelelően tud uralkodni - a közösség érdekében szívesen vállal megbízatást, munkát - alakulóban van feladattudata - igényes saját tevékenységével szemben - megtalálja helyét a közösségben, szívesen játszanak vele a többiek - bátran, kulturáltan mondja el véleményét - ismeri és betartja az udvariassági szokásokat - a felnőtteket tiszteli

3.2.3 Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Óvodánk a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságokra építve biztosítja a gyermeknek a változatos tevékenységek lehetőségét, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről. A felfedezés, a megtapasztalás élménye teszi érdeklődővé, nyitottá, probléma érzékennyé a gyermeket,

hasonló helyzetet jelentenek a mindennapi élet spontán szituációi, történései. Az anyanyelvi nevelés áthat minden óvodai nevelőtevékenységet. Az értelmi nevelés további feladatai: gondolkodás –alkotóképesség – fejlesztése a gyermeki tehetségterületek felismerésére építve különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása által

Az anyanyelvi nevelés célja: Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikáció, különböző formáinak differenciált fejlesztése, a nevelőtevékenység egészében. Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés feladatai:

- A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése beszélő környezettel.
- A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.
- Nyelvi készség (társalgási, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése. Kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával.
- Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció érdekében
- A szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása.
- Az roma nemzeti kisebbséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.
- A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése,

Az óvodai életben az anyanyelv fejlesztésének három alaphelyzete van:

- a spontán helyzetekben és tevékenységekben,
- az irodalmi nevelés fejlesztő hatásában,
- az óvodapedagógus által kezdeményezett helyzetekben.

A beszédfejlődés természetes színtere a játék, ahol természetes élethelyzetekben kerülnek kontaktusba a gyerekek egymással. A tevékenységeket kísérő beszélgetések, közös társalgások Pl: (beszélgető - kör, csendjáték, stb) a nyelvi játékok, a szabad önkifejezés, a

közvetlen, ösztönző, szeretetteljes, érdeklődő óvodapedagógus magatartása segíti a beszédminőség alakulását. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása - helyes minta szabályközvetítéssel - a javítgatás elkerülésével- az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére fokozott figyelmet fordítunk.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- korának megfelelően kialakult a pontos érzékelése, észlelése
- térbeli viszonyokat képes felismerni, megnevezni
- a keresztcsatornák működése korának megfelelő
- önkéntelen bevésés mellett, megjelenik a szándékos bevésés is
- figyelme korához képest tartós
- gondolkodására a problémamegoldásra törekvés és a kreativitás a jellemző
- helyesen, tisztán érthetően beszél - kérdésre egyszerű mondattal válaszol
- szókincse korának megfelelő
- bátran, szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel
- társára odafigyel, türelmesen meghallgatja mondanivalóját
- a közölt információt megérti - verbális emlékezete korának megfelelő
- egyszerűbb történetet mesél, képes önállóan is elmondani
- tud szemkontaktust teremteni és tartani - élményei és gondolatait el tudja mondani
- a migráns kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket és képes magát megértetni

A gyermekek bátran használják a tevékenységek során elsajátított anyanyelvüket. Képesek lesznek árnyaltan kifejezni magukat, tudnak összefüggően beszélni. Nyugodtan, figyelmesen hallgatják végig a felnőtteket és a velük párbeszédet kezdeményező gyermekeket.

„Eddig együtt voltunk gyermek, Én másod, - ő első ízben: Épültek fa-tornyok, termek, Pacskolódtunk porban, vízben, De hogy ő nőtt, én is nőttem ...” (Arany János)

3.3.Az óvodai nevelés speciális feladatai

3.3.1 Az óvoda sajátos nevelési arculata

- a helyi szükségletek kielégítése érdekében

A Kállói Napraforgó Óvoda helyi óvodai pedagógiai programjának koncepcióját - hitvallásunk gyermekről, nevelésről, óvodáról - intézményünk nevelőtestülete, a módszertani szabadság lehetőségével, többféle módszer alkalmazásával valósítja meg. Óvodapedagógiánk változásának izgalmas éveit éljük át napjainkban, hiszen a korábban egységes és egyetemes óvodai nevelési gyakorlatunk differenciálódik, sokszínűbbé válik, s közben megbarátkozunk a korábban idegen gondolattal, mely szerint ugyanazon célt sokféle úton el lehet érni, s a sokféleségben is vannak közös vonások, mindenki által felvállalt törekvések. Vannak stabil, általános, egyetemes emberi értékek, amelyek összekötnék bennünket és vannak specifikumok, amelyekben szintén van egy közös vonás, biztonságos, derűs, nyugalmat adó óvodai élet, ahol a gyermek esélyt kap arra, hogy önmaga értékeit felismerhesse, hogy saját lehetőségeinek megfelelően fejlődhessen.

Helyi óvodai pedagógiai programunk célkitűzéseit, feladatrendszerét és főbb nevelési elveit megtartva, óvodánk, a helyi szükségletek kielégítéséhez, a helyi sajátosságokhoz igazodóan, saját módszertani programmal rendelkezik, Programépítő tevékenységünk során - úgy gondoljuk - az óvodapedagógusok megélik saját alkotó erejük élményét, ezáltal az együtt gondolkodás, útkeresés, erősítheti a közösség kohézióját.

A pedagógiai gondolkodás sokszínűsége felszabadítja a pedagógiai gyakorlat résztvevőit, a táguló mozgástér megnöveli az emberek aktivitását, munkakedvét, új célok kitűzésére serkent. Helyi óvodai pedagógiai programunkat magunk alkotjuk, megvalósítását felelős kötelességünknek érezzük. Fontosnak tartjuk, hogy programunk reális, szakszerű legyen, megegyezés alapján jöjjön létre, s feleljen meg az Óvodai nevelés országos alapprogramjának, s annak a legfontosabb elvárásnak, hogy boldog gyermekeket neveljünk.

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése 1 módosítás hatálya 2016. 01.01 2/2005.(III.1) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Cél: A pedagógiai programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerülnek: A sajátos nevelést igénylő gyermekek egyénre szabott, differenciált fejlesztésben részesüljenek, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg, Az elvárások igazodjanak az adott gyermek fejlődésének üteméhez, a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az óvoda pedagógiai programjainak tartalmi elemeivé.

Feladatok: A speciális szakember irányításával illetve vele együttműködve a gyermek egyéni fejlesztése

Speciális eszközök: Az óvoda tárgyi feltételei, eszközei álljanak rendelkezésre és alkalmasak legyenek a gyermekek fejlődésének elősegítésére.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését kiemelten kezeljük. Fejlődésükhöz saját életkorú közösségre, életkori igények alapján kialakított élettérre van szükség. Társaiktól modell értékű információkat kapnak a viselkedés, a szokások, a beszéd, a mozgás, a játék terén. A társak, az óvodapedagógusok, a nevelőmunkát segítők úgy fogadják el a sérült kisgyermeket, hogy mindig az értéket keresik benne. Nemcsak a sajátos nevelési igényű gyermek szorul speciális megsegítésre, a többi gyermeket is neveljük az elfogadásra, együttműködésre. Ezért fontos feladatunknak tekintjük a gyermekközösség elfogadóvá formálását, melynek alapja nem a sajnálat, hanem az együttes élményekből fakadó szeretet. Az óvodai nevelés során az ép gyermekeknek lehetőségük nyílik sérült társaikat minél korábban megismerni. Ez későbbi, előítélet-mentes szemléletük kialakítását alapozhatja meg. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése az alábbiak figyelembevételével kerül megvalósításra:

- A sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erényeit, sikeres próbálkozásait értékelő, különbözőségét elfogadó környezet, individuális módszerek segítik.
- A sajátos nevelési igényű gyermek iránti elvárás fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága befolyásolja. A sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet, ennek felismerése és gondozása nagymértékben támogathatja személyiségének fejlődését.

- Az óvodai nevelés, a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is ki kell alakulnia az alkalmazkodó- készségnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek. Ennek érdekében a napirend során mindig csak annyi segítséget adunk, hogy a gyermek önállóan tudjon cselekedni.

- Fontos szempont, hogy mindig megpróbálunk szakpedagógusi támogatást biztosítani a gyermek számára, hogy csoportközösségben tudjon tovább fejlődni.

Érzékszervi, értelmileg sérült, illetve konduktív mozgásterápiára szoruló gyermekekkel, megfelelő képzettségű szakember hiányában nem tudunk foglalkozni, de mindig keressük a legoptimálisabb megoldást, ami a gyermek és a család számára is kedvező

Integráció a sajátosságok megőrzésével a kiemelt figyelmet és különleges bánásmódot igénylő gyermekeknél - Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések:

Halmozottan hátrányos helyzetű és nevelt gyermekek

Nemzeti kisebbség Sajátos nevelési igényű

Migráns (esetlegesen érkező)

Alapelv: - Rendszeres óvodáztatás támogatása- szükségleteik

Alapelv: - multikulturális szemlélet kialakítása, alapjainak megteremtése

Alapelv: - az óvoda a szakember által integrálásra javasolt

Helyzetelemzés

Cél: - multikulturális nevelés

kielégítése, gondozásuk - hátrányuk csökkentése, a leszakadás megelőzése - esélyegyenlőség biztosítása

Feladat: - szociokulturális hátrány csökkentése - ingerszegény környezet ellensúlyozása - érzelmi labilitás, elhanyagolt bánásmód csökkentése

- veleszületett méltóság és egyéni autonómia tisztelete - a kirekesztés, az előítéletes kiszolgáltatottság megszüntetése - a társadalomba való teljes körű és hatékony befogadás és részvétel - a másság tisztelete - esélyegyenlőség - a tudáshoz való jog

Feladat: - az óvónők és szülők közötti kommunikáció fejlesztése - védőnővel, családgondozóval való szorosabb együttműködés - előítélet - mentes pedagógiai környezet kialakítása - művészeti tevékenység lehetőségének biztosítása - a családi és az intézményi nevelés értékeinek összekapcsolása - viselkedésmodifikáció alkalmazása

gyermekek nevelését vállalja fel, ha tud szakembert biztosítani - az óvodapedagógusok sok érzelmileg azonosulnak az SNI gyermekekkel, illetve a csoportban való jelenlétükhöz

Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő gyerekek)

Alapvetés: - minden gyermek fejleszhető - a gyermek meglévő képessége a kiinduló alap -
segítő-támogató szemlélet - egyéni bánásmód - élmények, tapasztalatok - szükségleteik
maximális kielégítése - a pedagógus teremtsen meg a feltételeket - sajátos igényekhez való jog
- a gyermekek fejlesztése 3

megvalósítása - a migráns gyerekek nyelvi és kulturális integrációja - a magyar nyelv
elsajátítása - a magyar kultúra megismerése - nyitott és megértő viselkedés kialakítása a más
anyanyelvűek és kultúrájuk iránt

Elvek: - veleszületett méltóság - kirekesztés, kiszorítottság megszüntetése - neveléshez való
hozzáférés - a befogadó ország gyermekeit megillető jogok garantálása - adaptivitás

Feladatok: - tartalmi integráció megvalósítása (hagyomány, zene, szokások) - differenciálás -
egyenlőség pedagógiájának megvalósítása - hagyományokhoz való kötődés (szokások,
rítusok) - oldott, feszültségmentes, beszélő környezet megteremtése - óvodapedagógus

irányú (tevékenység orientált; spontán; feladatorientált) - differenciálás - feladat- és
személyes élmény integrálása a fejlesztésre

s dolgozza ki, ellenőrizze, értékelje a megvalósítást (nevelési terv, szempontsor kidolgozása
az értékeléshez) - családra is kiterjesztett befogadás és beillesztés

A tehetségfejlesztés intézményi szintű célja, feladatai, tevékenységei:

Tehetségfejlesztés és feladatok: - tehetségazonosítás

- tehetséggondozás

- tehetség – tanácsadás.

Óvodai és települési rendezvényeken való fellépések szervezése.

Óvodai és települési szintű kiállításokon, pályázatokon, versenyeken részvétel.

Intézményi szinten a különleges bánásmódot igénylő tehetségígéretek felismerése, tehetségük
kibontakoztatásának segítése a célunk. Specifikus tehetség azonosítása esetén a szülőkkel
történő szoros együttműködés kialakítására törekszünk.

Tehetség - tanácsadást a szülőknek és az óvodapedagógusoknak tartunk aktuális témákról
/speciális képességekről, a kiválasztás szempontjairól, stb./

3.3.2. Roma nemzeti kisebbségi óvodai nevelés

A Kállói Napraforgó Óvoda intézménybe járó nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek aránya az utóbbi években megközelíti - a születések számának ismeretében - a jövőben meg is haladja - az óvodába beírt gyermeklétszám 80%-át. A roma nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelése integráltan valósul meg intézményeinkben. Óvodánk módszertani programjában határozza meg a nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésének konkrét feladatait, megszervezésének módját, formáit és tartalmát.

A roma nemzeti kisebbségi óvodai nevelés formája: cigány kulturális nevelés magyar nyelven.

Célja és feladatai:

- A kisebbségi óvodai nevelés az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a kisebbség kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.
- ápolja és fejlessze a kisebbségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat,
- segítse az identitástudat kialakulását és fejlesztését
- biztosítsa az esélyek lehetőségét az esélyegyenlőség elősegítése érdekében

Megszervezése:

- A kisebbségi óvodai nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart, vegyes életkorú gyermekekből szervezett csoportokban, figyelemmel a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztására az óvodai csoportokban.
- A kisebbségi óvodai nevelésben részt vevő óvodapedagógus ismerje a kisebbség szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait. Fontos feladat a kultúra elemek átörökítése.
- Az óvoda nevelőmunkáját kiegészíti a családdal (szülőkkel, nagyszülőkkel), a kisebbségi szervezetekkel (NKÖ, civil szervezetek) való együttműködés, a hagyományápolás és a kisebbségi identitástudat megalapozása és fejlesztése terén.
- A kisebbségi neveléshez, a kisebbségi kultúra ápolásához, segítő eszközöket biztosítunk.
- A kisebbségi óvodai nevelés keretében az óvoda pedagógiai programja tartalmazza a roma kultúra, művészetek és hagyományok értékeit. A tevékenységi formákban hangsúlyozottan szerepelnek, játékok, versek, mesék és dalok. A vizuális nevelésben a sajátos szín- és formavilág kifejezésének lehetősége helyet kap. A mozgáshoz kötődő tevékenységek között tervezzük a roma táncművelés megismertetését.
- A roma nemzetiségi kisebbségi óvodai nevelés olyan módon készíti fel a gyermekeket a sikeres iskolai előmenetelre, hogy tudatosan épít a kisebbségi kultúra és a többségi kultúra közötti különbségekre és hasonlóságokra.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a kisebbség kultúrája iránt;
- ismerjen a kisebbség kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat;
- ismerkedjen meg a helyi kisebbségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel, tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését.

3.3.3. A logopédiai ellátás biztosítása

Óvodánkban részben utazó logopédus, másrészt vállalkozás keretében foglalkoztatott logopédus látja el az óvodás gyermekek logopédiai nevelését, melynek óraszám a feladatokhoz viszonyítva alacsony. Az óvodába járó gyermekek kb. 25-30%-a nevelési évente logopédiai ellátásban részesül.

A logopédiai ellátás célja:

A különböző beszédhibával, nyelvi- kommunikációs zavarral küzdő gyermekeket a szülőkkel együttműködve, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve, a fejlesztési lehetőségeket kihasználva, a logopédiai módszerek komplex alkalmazásával, az általános iskolai tanulásra, tanulmányok elkezdésére alkalmassá tegye.

A logopédiai ellátás általános feladatai:

- a beszédhibák feltárása,
- a beszédindítás,
- a beszédhibák korrekciója
- nyelvi-kommunikációs zavarok leküzdése,
- a dyslexia és dysgráfia felismerése, megelőzése és korrekciója.

Speciális feladatok:

A beszédhibás gyermek komplex fejlesztése az iskolássá érés érdekében.

Kiemelt óvodapedagógusi feladatok a logopédiai fejlesztésben résztvevő gyermekek támogatásában:

- szókincsbővítés,
- verbális emlékezőképesség fejlesztése,
- grafomotoros fejlesztés,
- térbeli tájékozódó képesség fejlesztés,
- hallási figyelem fejlesztése,

- ritmusérzék fejlesztése,
- vizuomotoros fejlesztés,
- helyes beszédlevegés kialakítása.

A beszédjavítás alapelvei:

- A beszéd javításában, illetve a beszéd rendellenességeinek korrekciójában alkalmazott módszereknek tudatos és kompenzáló jellegűnek kell lennie.
- A beszédkorrekciós munka nem nélkülözheti a tudatosságot és tervszerűséget. Ehhez a tudatos tervezőmunkához nélkülözhetetlen a beszéd jelen állapotának felmérése és a beszédszervek organikus állapotának figyelembevétele, a prognosztikai lehetőségek helyes megítélése, a beszédhibás egyén életkori és pszichikai sajátosságainak elemzése.
- A direkt és indirekt módszerek célszerű alkalmazása megkívánja, hogy figyelembe vegyünk a beszédhibás gyermek életkorát, pszichikai sajátosságát, értelmi képességét, beszédhibájának típusát és súlyosságát, a korrekció szakaszát, a szülői támogatást.
- A beszédfejlődés szakaszainak figyelembe vétele fontos alapelv az egyéni kezelési terv kidolgozásában.

Rendkívül fontos alapelv az analízatorok "foglalkoztatottságának" elve: ez azt jelenti, hogy a lehetőségekhez képest fel kell használni a beszéd percepciójában számba vehető összes analízatorot. A sokoldalú szemléltetés nemcsak a hallási és a látási ingerekre vonatkozik, hanem a kinezteziás összetevőkre is kiterjed. Különös jelentősége van a beszéddel kapcsolatos mozgásműveletek között a mozgásérzékelés nyújtott bemutatásának.

- Az egyéni és csoportos foglalkozások változatos alkalmazásának elve azt a célt szolgálja, hogy a logopédus mérlegelje a beszédhibás egyén szempontjából melyik terápiás forma a legalkalmasabb.

A beszédjavító tevékenység körébe a következő beszédzavarok, rendellenes állapotok javítása tartozik: (Megfelelő óraszámú foglalkoztatott logopédus alkalmazása esetén))
 Megkésett (akadályozott) beszédfejlődés Pöszesség Olvasás és írás zavarai (dyslexia, dysgraphia) Hadarás Dadogás Orrhangzós beszéd (nyitott, zárt, kevert típusú) Dysphasia Dysarthria Dysphonia (hangképzési zavar) Halláscsökkenésből eredő beszédhiba.

A fentiek szerinti logopédiai ellátás személyi feltételei még nem optimálisan biztosítottak az intézményben.

3.3.4. Fejlesztő, differenciáló, tehetséggondozó pedagógia, kiemelt figyelmet igénylő gyermek

A nemzetiségi óvodai nevelést biztosító óvoda az Óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve szerint meghatározott nemzetiségi óvodai nevelés alapelvei figyelembevételével készíti és fogadja el pedagógiai programját.

-Óvodánk magyar nyelvű roma/cigány kulturális nevelést folytató óvoda.

Pedagógiai programunk tartalmazza a roma/cigány kultúra, művészetek és hagyományok értékei közül azokat, amelyek a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodnak.

- A kiemelt figyelmet igénylő - különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenességgel küzdő és a kiemelkedően tehetséges, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek - óvodai nevelésében az óvodapedagógusok megismerő tevékenysége, valamint a nevelési tanácsadó és a tanulási képességeket vizsgáló szakértői bizottság vizsgálata figyelembe vételével, az óvodás gyermekek megsegítését elsősorban a saját gyermekcsoportjukban, az óvodapedagógusok feladatának tekintjük. Törekvésünk, hogy minden csoportunkban 1 fő óvodapedagógus, a 120 órás továbbképzés keretében elsajátítható fejlesztőpedagógiai ismereteket megszerezze. Ezáltal kiemelt szerepet szánunk a differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásának minden óvodai csoportunkban.

Differenciálás

Szemléletmód: amely minden óvodapedagógusra kötelező érvényű – el kell fogadni az egyéni eltéréseket, szem előtt tartva a fejleszthetőséget. Fejlődést elősegítő stratégia: A gyermeket meg kell ismerni és hozzá szükséges igazítani az egyéni fejlődési ütemű követelményeket (a gyenge pontokat nem hibaként értékelve, hanem a lassabban fejlődés jeleként) sokszori ösztönzéssel esélyt adni a továbblépésre. Metodikai eljárás: amely a pedagógustól egy olyan módszerkombinációt követel meg, Amelynek fő jellemzője, hogy figyelembe veszi a gyermek egyéni választási lehetőségét, a sokféle megoldás többszintű, lépcsőzetesen felkínált lehetőségei között Struktúra: Szervezeti forma, amelynek variációival differenciáltan fejleszthető a személyiség egyéni, mikro és makro csoportban a kooperáció lehetőségét is felhasználva. Tartalmi struktúra: egy tartalom mélységében és terjedelmében való differenciálás (a tartalom feldolgozását is befolyásolja az adott csoport egyéni érdeklődése, műveltsége, tájékozottsága)

A gyermekek közötti fejlődésbeli különbségek, megnyilvánulnak:

- Eltérő biológiai szükségleteikben (testi, idegrendszeri sajátosságaikban)
- Adottságaikban (értelmi képességeik, kifejezőkészségük terén)
- Tapasztalataikban, egyéni élményeikben - Mozgásigényükben
- Társas magatartásukban, kontaktusteremtő képességükben
- Érzelmekben - Érdeklődésükben, aktivitásukban
- Énképükben, tanulási stílusukban

Az óvodapedagógus feladatai az egyéni bánásmód, a differenciált fejlesztés terén:

- Biztosítsa, hogy a gyermekek a rájuk jellemző sajátos vonásuknak megfelelően váljanak a közösség tagjaivá.

- Az óvodapedagógus mindig igyekezzék tetteivel és szavaival kifejezni, hogy a gyermekek közötti különbségek, az eltérő fejlettségi szint, a feladatmegoldásban megjelenő teljesítménykülönbség természetes jelenség. Senki sem kaphat semmiféle „címkét”, megkülönböztető jelzőt vagy elmarasztalást, mert a többiektől eltérő külsejű vagy az adott helyzetben másképp gondolkodik, cselekszik, másképp fejezi ki magát, teljesítménye különbözik a többiekétől.

- Találja meg minden gyermek erősségeit

- Tervezzen minden helyzetben, több fokozatban, minőségben, hogy a gyermekek megkapják a választás lehetőségét. Ha a gyermek az általa választott szinten teljesít, továbblépésre ösztönzi sikerélménye, így bonyolultabb, újabb feladatokat vállal, Bízunk a gyermekben, s ha ezt érzi, eredményes lesz, önmagát fejleszti tovább segítségünkkel.

A differenciált fejlesztés legfontosabb feltételei: A gyermekeket egyenként ismerje meg, a képességeket, erősségeket regisztrálja.

Tevékenységekben folyamatosan figyelje meg a gyermeket.

Beszélgessen sokat a gyermekkel Tervezze meg a fejlődést elősegítő folyamatot.

Elemesse fokozott figyelemmel a gyermek produktumait (gyermekmunkák, verbális megnyilvánulások, mesedramatizálás)

Adjon bátorító visszajelzést a gyermek számára

Az óvodapedagógusi differenciálás megvalósítása a szabad játékban

- Szervezzen közös élményeket

- Biztosítson szükséges időt a szabadjátékban

- Bővítse, gazdagítsa az eszközök tárházát

- Változtassa a teret a gyermekek ötleteinek, elgondolásainak megvalósításához

- Segítő, támogató, továbblendítő jelleggel kapcsolódjon be a játéktevékenységbe

A szabad játékban sérthetetlen a játék önkéntessége.

A gyermekek egyéni fejlődési folyamatának dokumentumai:

- "Egyéni fejlődés elősegítésének terve".

- "Egyéni fejlődési napló"

3.3.5 A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk

Helyzetkép

A térségünket sújtó nagymértékű munkanélküliségből adódóan, megnőtt a rossz anyagi körülmények között élő családok száma. Egyre több a helytelen életmódot folytató felnőtt, a családok szétesnek, sok szülő iskolázottságának alacsony foka, az elhanyagoló nevelés kapcsán egyre több a veszélyeztetett és hátrányos, ezen belül a halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű, valamint nevelőszülőknél elhelyezett, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek száma óvodánkban is. A hosszantartó munkanélküliségből fakad, hogy a családok működési rendje megváltozott. A klasszikus eltartó apaszerep eltűnt, sok esetben a gyermekek után járó juttatásból élnek a családok. Az örökös feszültségből pszichés problémák adódnak. Ezeket a megváltozott szerepeket, viselkedésmódokat veszik át a gyermekek. A Kállói Napraforgó Óvodában, a beírt gyermeklétszám meghaladja a 100 főt. Az óvodába járó gyermekek mintegy 80-85%-a hátrányos helyzetű és meghaladja a 70 %-ot a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

A gyermekvédelem: mindazoknak a pedagógiai, jogi, egészségügyi és szociális tennivalóknak az összessége, amelyek a kiemelt figyelmet igénylő gyermek nevelését, eltartását, munkába állását, érdekvédelmi és egészségügyi gondozását biztosítják. Ebben az értelmezésben tehát idetartozik valamennyi gyermekvédelmi tevékenység, függetlenül attól, hogy azt mely hatóság vagy személy végzi. Az állami és társadalmi szervek a gyermekvédelemben az alábbi elvek megvalósítására törekszenek:

- a gyermekvédelem legyen a társadalmi nevelőmunka szerves része, a gyermekvédelem legyen a család védelme,
- a gyermekvédelem leglényegesebb tevékenysége a prevenció (megelőzés) legyen,
- a gyermekvédelmi munka során törekedni kell a személyiség teljes kibontakoztatására, illetve a sérült személyiség orvoslására,
- biztosítani kell a gyermekvédelmi gondoskodás keretében nevelkedő gyermekek korszerű nevelésének feltételeit.

A gyermekvédelem célja: a megelőzés, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel. Nevelési intézményünk feladata, hogy felismerje a problémát, keresve az okokat, nyújtson segítséget, illetve jelezzen az illetékes szakembereknek.

Hátrányos helyzetű az a gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, aki esetében az alábbi körülmények egyike fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres

gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor, legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik.

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről, vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult, vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szüksége feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű:

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés (a - c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek. Veszélyeztetettek azok a gyermekek, akik testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja. Kialakulásához vezető tényezők: a családjára, szűkebb társadalmi környezetére, jellemző, elhanyagoló nevelés, gondozás, valamint a családban a devianciák halmozott előfordulása Pl. (alkohol, brutalitás, deviáns életvezetés..) Következésképpen lehet a gyermeknél is megjelenő deviáns magatartási formák kialakulása.

A különleges bánásmódot igénylő gyermek

- sajátos nevelési igényű gyermek,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
- kiemelten tehetséges gyermek

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- minden rászoruló időben megkapja a segítséget
- a szülők bátran fordulnak az óvónőkhöz és a vezetéshez gondjaikkal
- anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem marad ki az óvodából
- segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki

3.3.6 Óvodánk Integrációs tevékenysége

Óvodai Fejlesztő Program megvalósítása

Célunk:

Három éves kortól megfelelő - a gyermekek érdekeit figyelembe vevő - óvodai nevelés biztosítása a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek részére.

Az óvodán belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.

A gyermekek differenciált fejlődésének elősegítése, egyéni képességeik figyelembe vételével.

Gyermekközpontú, családoorientált és partnerközpontú szemlélet kialakítása.

Alapelveink:

Szeretetteljes, családias légkör kialakítása, a gyermekek érdekeinek mindenek feletti érvényre juttatása.

Az individualizálva szocializáló személyiségfejlesztés, az egyéni különbségeket toleráló szemlélet

A tevékenységeken alapuló nevelési gyakorlat, mely sajátos tevékenységrendszeren, elsősorban a játékon keresztül közvetíti az életkornak, aktualitásoknak, környezetnek megfelelő műveltségtartalmakat.

A családokkal való együttműködés, szülők megnyerése és bevonása az óvodai életbe.

Feladataink:

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek településen belüli, lehetőleg teljes körű beóvodázásával biztosítjuk az esélyegyenlőséget és az egyenlő hozzáférést

-A gyermekcsoportokban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztásával segítjük elő óvodai-, és csoport szinten a szegregációmentességet.

- Előnyben részesítjük az egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztést, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésével. □ Partnerközpontú, hatékony együttműködés kialakítására törekszünk a szülőkkal, valamint az óvodán kívüli társadalmi és civil szervezetekkel.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai neveléssel csökkenteni tudjuk.

1) Szervezési feladatok

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása (a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében, a befogadási/ beóvodázási program alapján. Valamennyi 3. életévet betöltött halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzetű gyermek felkutatása, rendszeres óvodába járatásának szorgalmazása.

- Integrációt elősegítő vegyes életkori összetételű csoportalakítás, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlását. Differenciálás heterogén csoportokban, az egyéni fejlődési különbségeknek, szükségleteknek megfelelő fejlesztés módszereinek alkalmazása. Integrációt elősegítő csoportalakítás (egyéni, kiscsoportos).

- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása gazdag, vonzó óvodai programokkal; a szülők, családok óvodai életbe történő betekintési lehetőségével; családlátogatással, sokrétű együttműködési formák alkalmazásával.

- A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása: tanév elején a szülői igények írásbeli igényeinek felmérése után, minden szülői igényt kielégítő óvodai nyitvatartási idő kialakítása.

2) Nevelőtestület együttműködése (rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével, esetmegbeszélések, hospitálások)

- értékelő esetmegbeszélések a fejlesztő pedagógusok vezetésével,

- problémamegoldó fórumok működtetése a gyermekvédelmi koordináló tevékenység,

-hospitálásra épülő együttműködés

3) Pedagógiai munka kiemelt területei

A tudáshoz való hozzájutás esélyét minden halmozottan hátrányos helyzetű kisgyermek
Feladatok:

- a tapasztalatok, érzelmek, gondolatok szóbeli kifejező készségének fejlesztése,

-a kontaktusteremtés, a kommunikációs képesség, önkifejezés képességeinek fejlesztése,

- az írott nyelv iránti érdeklődés támogatása.

Az anyanyelv fejlesztése elválaszthatatlan bármely nevelési területtől és tevékenységtől.

A kontaktusteremtés és tartás legfontosabb eszköze a nyelv, amely óvodáskorban összefonódik a tevékenységekkel.

Az óvodai életben az anyanyelv fejlesztésének három alaphelyzete van:

- a spontán helyzetekben és tevékenységekben,

- az irodalmi nevelésben,

- az óvodapedagógus által kezdeményezett helyzetekben.

A beszédfejlődés természetes színtere a játék, ahol természetes élethelyzetekben kerülnek kontaktusba a gyerekek egymással. A tevékenységeket kísérő beszélgetések, közös társalgások (beszélgető kör), a nyelvi játékok, a szabad önkifejezés, a közvetlen, ösztönző, szeretetteljes, érdeklődő óvodapedagógus magatartása segíti a beszédminőség alakulását.

Érzelmi nevelés, szocializáció (az óvodai nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés) Az óvodáskorú gyermek, jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül. Az érzelmi biztonság, döntő tényező a gyermek életében.

- Az érzelmi biztonság alapjának tekintjük, hogy a szülő megválaszthatja, gyermekét melyik óvodába, annak melyik csoportjába vagy melyik óvónőhöz iratja be. Így már az óvodába lépéskor kedvező hatások érik a gyermeket (pl.: barátjával, rokonával, testvérével közös csoportba jár, stb.). Ez elősegíti a biztonságot sugárzó interperszociális kapcsolatok kiépítését is.

- Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemzi. Az óvodáink lehetőséget teremtenek arra, hogy a gyermekek társas együttélése során az óvodai közösségekben kielégíthessék társas szükségleteiket. A szocializáció szempontjából különös jelentőségűnek tartjuk a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlását, a közösségi élet szokásainak és az együttműködés szabályainak alakítását. Óvodai életünk elősegíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését. A fejlődésben meghatározó szerepet tölt be az óvodapedagógus, akinek viselkedése modell értékű.

Feladatok:

- A gyermek társas szükségleteinek kielégítése.
- Közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása.
- A társadalmi élet alapvető ismereteinek közvetítése közös élmények, tapasztalatok útján.
- Az erkölcsi érzelmek megalapozása és erkölcsi tulajdonságok fejlesztése.
- Az alapvető udvariassági szokások, magatartásmódok fejlesztése.
- A társas élet szabályaihoz való alkalmazkodás és az önérvényesítés erősítése.
- A szociális érzékenység fejlődésének elősegítése, a szociális technikák megalapozása.
- A különbözőség elfogadására nevelés.
- A tevékenységekben az eredményre törekvés, akadályok leküzdésére nevelés, az akarat fejlesztése.
- A reális, saját értékeit felismerő énkép kialakítása, a szükségletek, attitűdök beállítódása, formálása.

- A személyes és a csoportélet hagyományainak ápolása.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, illetve kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus vagy más gyógypedagógus, stb.) közreműködésével.

Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása az óvodai nevelés funkciói közül a legfontosabbat érvényesíti: az egészség, a testi fejlődés, a fizikai állapot védelmét és fejlesztését.

Feladatok:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása. A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges környezetet és eszközrendszert biztosítunk óvodáinkban, különös tekintettel a vegyes életkori összetételű gyermekcsoportok szervezésére. A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek és mozgásigényének kielégítése során kiemelt figyelmet fordítunk az egyéni, eltérő szükségletekre.

Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése

Programunk felismeri, értékeli, támogatja és ösztönzi azoknak a kívánatos személyiségtulajdonságoknak, jellemvonásoknak az óvodáskorban való megalapozását, amelyekre az alakuló demokratikus társadalmunkban, a gyorsan változó idő függvényében szükség van.

Ezek:

- a személyiség autonómiája (az alkalmazkodás és az önérvényesítés stratégiájának elsajátítása),
- a cselekvés felelőssége,

- választási, döntési képesség és körülmények fennállásának bátorsága,
- önálló, rugalmas, kritikus gondolkodás,
- saját igények, szükségletek megfogalmazása és kifejezése,
- korszerű műveltség, tájékozottság és önfejlesztő magatartás,
- mások tiszteletben tartása, az együttműködés, együttélés stratégiájának elsajátítása,
- az identitástudat, a nyitottság és tolerancia, az értékek sokféleségének tiszteletben tartásával.

A személyiségértékek, tulajdonságok, képességek közül kiemelten alapozzuk meg az alábbiakat:

- a gyermekek rendelkezzenek pozitív énképpel, legyen kulturális identitásuk,
- őrizzék meg kíváncsiságukat, legyenek önállóak, ismerjék meg a saját értékeiket, erősségeiket;
- pozitív beállítódással szeressenek többet tudni, felfedezni, megismerni;
- szerezzenek sok pozitív tapasztalatot, éljenek meg sok élethelyzetet, amelyek hozzájárulnak testi, szociális, emocionális és intellektuális fejlődésükhöz;
- tanulják meg és tapasztalják meg az együttműködésben az alkalmazkodás és az önérvényesítés lehetőségeit, a kompromisszumok, konszenzusok kialakításának stratégiai elemeit;
- legyenek képesek társaikkal és felnőttekkel szíves kommunikálni, kapcsolatot teremteni és kontaktust fenntartani;
- érdeklődjenek az írott nyelv és a szimbólumok iránt;
- legyenek képesek önmagukat szabályozni, rendelkezzenek önkontrollal (annak elemi szintjéig jussanak el: a szabályok ismeretében tudjanak dönteni helyes vagy helytelen megnyilvánulásaik között);
- legyenek képesek helyzetekben, tevékenységekben önmagukat is motiválni és kevés felnőtt segítséggel problémáikat egymás között megoldani;
- szeressék a természetet, védjék az élőlényeket, a környezetet;
- tiszteljék a hagyományokat, ápolják érzelmi kötődéseiket, legyenek érzékenyek mások problémáira és fogadják el társaik másságát;
- alakuljon ki szükségletük az egészséges életmódra (mozgás, korszerű táplálkozás, egészségügyi szokások);
- sajátítsák el az önkifejezés módjait (mozgás, művészeti tevékenységek);

- rendelkezzenek az ismeretek elsajátításához és az alkalmazkodóképes tudáshoz szükséges logikai műveletek végzésének képességével - a pszichikus funkciók megfelelő működése);
- tudjanak megoldani egyszerűbb szervezési feladatokat, Pl.: (a környezet igényeknek megfelelő alakítása csoportszobában...stb.);
- személyiségük szabad kibontakozásában válják az önkifejezés az individualizáció és szocializáció fő tevékenységformájává a játék, igényeljék a játékot és keressék az együttműködést társaikkal, egyeztessék elképzeléseiket, megőrizve személyiségük autonómiáját, a kreativitást, az ötletességet;
- legyenek optimista szemléletűek, jókedvűek, tudjanak örülni a kis sikereknek is,
- a fejlődésbeli hátrányokkal küzdő gyermekek is rendelkezzenek önbizalommal;
- az nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek ismerjék meg a saját kulturális értékeiket, hagyományait.

4) Korszerű óvodapedagógiai módszerek:

- a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek,
- differenciálás,
- kooperatív technikák,
- mozgás, zene, tánc, drámajáték felhasználása,
- kompetencia alapú óvodai nevelés
- magatartás, neveltségi szint fejlődését elősegítő program
- projektpedagógiai elemek beépülése a nevelési folyamatba
- szülőkkel való partneri együttműködés módszerei, formái
- tehetségsegítés

5) Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia - vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése

Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok)

- A gyermekcsoportok és a szülői összejövetelek az egészség megőrzése, a gyermekkori betegségek és az egészséges életmóddal kapcsolatos témakörben Pl.: (gyermekorvosi előadás, konzultációk, videó-film - vetítések stb.) szervezése

- Fogorvosi, asszisztensi fogápolással kapcsolatos gyakorlatorientált bemutatók
- Védőnői részvétellel megvalósuló programok Pl.:(egészséges táplálkozás- reform konyha a családban, beszélgetés, egyszerűbb ételek elkészítése, kóstoló, recept-pályázat stb.)
Gyermekek gondozása, ápolása – védőnői tanácsadás.

Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kirándulások, táborok szervezése; kulturális, ismeretterjesztő rendezvények látogatása, stb.)

- ruhák gyűjtése és adományozása,
- varrótanfolyam szülők részére,
- befőzés az óvodában szülők részvételével,
- ünnepváró délutánok, lakásdíszek készítése,
- könyvek, játékszerek ajánlása
- NKÖ közreműködésével játékok adományozása,
- óvodai kirándulások szervezése,
- erdei óvodai program szervezése
- családi napok szervezése
- óvodafesztivál- intézményközi kapcsolat fejlesztése

A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzügyi hozzájárulások fedezetének hiányában)

- Évente „Kerek - asztal” beszélgetés a gyermekek helyzetéről a szociális ellátó rendszer szakembereivel.
- Eset- megbeszélések a családgondozó bevonásával
- Rendszeres kapcsolat a családgondozóval.

6) Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása) □
- Védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beiratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás, programszervezés 2-3 évesek részére)
- Szakmai szolgáltatók (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv készítése, szolgáltatások biztosításának megtervezése felmérése)
- Nevelési Tanácsadó, Pásztó intézménnyel történő kapcsolattartás

- Tanulási Képességet Vizsgáló és Rehabilitációs Bizottság, Salgótarján intézménnyel való kapcsolattartás Roma nemzetiségi kisebbségi önkormányzattal, illetve civil szervezetekkel (a gyermekek óvodai beíratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés)

7) Óvoda-iskola átmenet megkönnyítésének támogatása

Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka:

- a tanulási képességek megalapozása
- a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése fejlesztő pedagógiai, ellátás biztosítása
- az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása, fejlesztése Pl.:(rajz kiállítások, vers- és mesemondó versenyek szervezésével, bábozással, drámajátékkal) Iskolaválasztás segítése:
- a kijelölt iskolával közös kapcsolatfelvétel,
- látogatás szervezése szülőknek, tájékoztatás Pl.:(Ovi –Suli fórum) Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program
- a DIFER mérés középső csoportos korban való megkezdése,
- kölcsönös hospitálások, esetmegbeszélések
- közös programok szervezése (gyermeknap, kiállítás, kirándulás, színházlátogatás, kreatív tevékenységek sportprogramok)
- közös műhelyfoglalkozás,
- szakmai napok, programok kölcsönös látogatása
- A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében

8) Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről:
- az egyéni fejlődési napló bejegyzéseinek megbeszélése,
- a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése,
- szülők részvételi lehetőségének biztosítása a tevékenységeken, családi napok szervezése,
- család az óvodában, óvoda a családban program szervezése.

Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása

- szülői összejöveteleken,
- fogadó órákon
- családgondozóval közösen
- gyermekjóléti és családsegítő szolgálat illetékes szakembereivel közösen.

Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése

- óvodai élettel kapcsolatos rendezvények Pl.(farsang, karácsony, anyák napja, táncház, játszóház, kisebbségi ünnepek)
- szülőkkel közös erdei óvodai programon,
- szülőkkel közös kirándulások során, óvodák udvarán szervezett kerti programokon,
- családi napokon,
- játszóházi foglalkozásokon.

Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása

A szülői igények, elégedettség, elégedetlenség felmérése minden nevelési évben.

- A pedagógiailag elfogadható igények tervezése, teljesítése, visszacsatolása a partneri igényfelmérés keretében

9) Intézményi önértékelés, eredményesség

Intézményi önértékelés készítése .

Eredményesség megállapítása, indikátorok teljesülése:

- beóvodázási arány,
- hiányzás csökkenése,
- DIFER mérésnél a hozzáadott érték, DIFER - index
- iskolakezdés megfelelő időben,
- sajátos nevelési igényűvé minősítés csökkenése,
- normál tantervű, integrált iskolai környezetbe történő beiskolázás,
- szabad iskolaválasztás érvényesülése,
- mérések, megfigyelések felhasználása

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE, TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

4.1. Az óvoda személyi feltételei Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

„Itt minden érted van, érezd jómagad!”

Kállói Napraforgó Óvodában 18 főállású közalkalmazott dolgozik.

Egy óvodapedagógus, vezető óvodapedagógusi szakvizsgával és Képi Kifejezés pszichológusi Szaktanácsadó, egyetemi végzettséggel rendelkezik.

Gyermekcsoportonként 2 óvodapedagógus látja el a nevelőmunkát, s ezt csoportonként 1 szakképzett dajka és óvodaszinten egy pedagógiai asszisztens segíti. Az óvoda teljes nyitvatartási ideje alatt - melyet a szülői igények alapján a fenntartónk jóváhagyásával alakítunk ki - biztosított az óvodapedagógus jelenléte. Az óvodapedagógusok váltott műszakban (heti váltás), rugalmas munkaidő-beosztásban dolgoznak a helyi óvodai pedagógiai programunkhoz igazodóan. A dajkák lépcsőzetes munkakezdéssel, váltott műszakban dolgoznak.

Kállói Napraforgó Óvoda Kálló

Jelenleg (fő)

A munkakör betöltéséhez szükséges végzettség szerint

Felsőfokú, főiskolai, középfokú végzettségű óvodapedagógusok száma

11 - 1 fő szakvizsgázott óvodapedagógus, és egyetemi végzettséggel is rendelkezik.

-10 fő óvodapedagógus, felsőfokú ill. főiskolai

- 2 fő óvodapedagógus középfokú óvodapedagógusi végzettséggel rendelkezik.

A nevelőmunkát közvetlenül segítő dajkák száma

-5 dajka, OKJ szakképesítés 5 dajka

- 1 takarítónő

A nevelőmunkát közvetlenül segítő egyéb alkalmazottak- pedagógiai asszisztens

1 Gimnáziumi érettségi ,főiskolai hallgató.

A nevelőmunkát közvetlenül segítő egyéb alkalmazottak - óvodatitkár –szakgimnáziumi érettségivel rendelkezik

Egy fő közalkalmazotti munkakörben foglalkoztatott takarító- mosónő- kertgondozó. GINOP foglalkoztatott dajka és 1 Esélyteremtő óvoda pályázatban biztosított Roma dajka. A

helyi óvodai nevelési programunk bevezetéséhez az óvodapedagógusok felkészültek, tudnak és szeretnek team –munkában dolgozni.

A helyi óvodai pedagógiai program megvalósításában kulcsszereplő az óvodapedagógus, aki elfogadó, segítő, támogató attitűdje megnyilvánul a gyermekkel való kapcsolatában. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek és kolléganői számára is. Kiemelten fontos az óvodapedagógus és az óvodai nevelőmunkát segítő alkalmazottak összehangolt, együttműködésen alapuló munkájának elvárása, ami a gyermek testi, lelki, érzelmi, értelmi fejlődést egyaránt meghatározza. A gyermekekkel közvetlenül dolgozók közérzetétől függ az óvoda légköre. Ezt a jó közérzetet biztosítja a demokratikus óvodavezetés és a nevelőtestület együttműködése. A dolgozók felelőssége és hatásköre jól körvonalazott, személyre "szabott" a munkaköri leírásokban, ami jól elősegíti a hatékony együttműködést. Minden felnőtt önálló egyéniség és a csoport minden tagjának fokozott igyekezettel kell a többiek szaktudását, tapasztalatait, attitűdjét és igényeit figyelembe venni. Ugyanakkor mindenkinek tisztában kell lennie a saját tudásának korlátaival és felismerni annak szükségességét, hogy az óvodai pedagógiai programban meghirdetett és támogatott célokat folyamatos megújulási készséggel és aktív tudással közelítsék meg. Közös cél: az összhang megteremtése. Úgy alakítjuk ki az együtt dolgozó teameket, hogy eltérő személyiségük ellenére is, képesek legyenek egymást kiegészíteni. Az azonos nevelési filozófiát vallók azonos elvárásokat támasztanak a gyermekekkel szemben. Szükség szerint frissítjük az alkalmazottak csoportbeosztását. Kiemelt jelentőségű valamennyi munkatárs folyamatos együttműködése, összehangolt munkája a befogadó szellemiségű óvoda, az inkluzív nevelés kialakítása érdekében.

A programunk szerint a jó óvodapedagógus:

- bízik a gyermekben, optimista és realista, toleráns, elfogadó
- hagyja a gyermekeket próbálkozni, ösztönzi az újrakezdésre, bátorítja;
- várja az eredményt;
- a háttérből figyel a gyermeket, szükség esetén segít, támogat;
- teljes lényével motivál, "pozitív erőforrás" a gyermek számára;
- minden gyermekben felismeri a szunnyadó lehetőséget, az erőt, az erősséget;
- a hibákat az eredmények oldaláról közelíti meg, és bizalomelőleggel („én tudom, meg tudod csinálni”) segíti a hibák kijavítását.
- bízik nevelőtársaiban, a céloknak megfelelően felvállalja irányításukat

Az óvodapedagógusok alapos szakmai felkészültséggel rendelkeznek, ez a szakmai ismeret a legfontosabb kapaszkodó és vezérfonal az óvodai nevelés sokszínűségében. Hivatásukban alapkövetelmény: a permanens önművelés. Programunk megvalósításához a korábban

megszerzett szakmai műveltség következő pontjain van szükség újabb ismeretek megszerzésére, illetve szemléletmód formálására:

- az alaposabb, a hagyományosnál mélyebb gyermekismeret technikáinak elsajátítása és az elemző-készség fejlesztése;
- a tolerancia jegyében a csoport képességszintjeinek megfigyelése, a fejlődésbeli különbségek szóródásának feltérképezése, a képességek hierarchiájának megismerése;
- a differenciálás technikájának, metodikai lehetőségeinek elsajátítása
- a vegyes életkorú gyermekcsoportok speciális pedagógiai kérdéseinek megismerése;
- az integrált témafeldolgozás modellvariációinak elsajátítása;
- a hagyományos didaktikai - túlságosan analízáló - folyamatos helyett a gyermeki megismerő tevékenység specifikumaira épülő, tevékenységorientált játékos tanulási folyamatok tervezési, szervezési és vezérlési elveinek és metodikájának elsajátítása;
- a sajátos tervezési technika elsajátítása;
- a szülővel, a lassabban, eltérően fejlődő gyermekkel kapcsolatos előítéleteink feladása, individuális megközelítés a gyermekekkel, családokkal való kapcsolattartásban

Az óvodapedagógus modell, mintát jelent a gyermekeknek:

- az érzelmi kötődés, ragaszkodás alapozza meg az óvodapedagógus minta szerepét;
- a jó családi bánásmóddhoz hasonló nevelői légkörben megértő, segítő, együtt érző, de nem mindent elfogadó nevelői magatartást tanúsítson;
- magatartása legyen határozott, következetes, barátságos, szeretetteljes, őszinte, minden gyermek számára elfogadó és toleráns;
- egész személyiségevel (gesztusaival, érzelmeivel, attitűdjeivel, értékrendjével), személyes vonzerejével, kíváncsiságot keltő tevékenységével egyszerű, tiszta, könnyen utánozható mintákat nyújtson a gyermekeknek. A nemzeti kisebbséghez tartozó és a migráns gyermekeket is nevelő óvodákban dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi, óvodai nevelés célkitűzéseit. A roma kisebbségi óvodai nevelés célkitűzéseinek, feladatainak a megvalósítása érdekében fontos, hogy az óvodapedagógusok, az óvodában dolgozók ismerjék a cigány kultúra, művészetek és hagyományok értékeit, segítsék elő a hagyományápolást, a kultúra átörökítését.

A helyi óvodai pedagógiai programunk biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, széleskörű módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekében tartalmaz. A korlátok a helyi programunk koncepciójához való ragaszkodást jelentik, a szabadság a célokhoz vezető út sokszínűségében, az innovációra való törekvésben nyilvánul meg.

4.2. Az óvoda tárgyi feltételei

Óvodánk nagyon szép természeti környezetben helyezkedik el, amelyhez nagy alapterületű, parkosított, sokféle tevékenység végzésére alkalmas óvodakert tartozik. Az óvoda udvarán található:

- Fedett játszóhelyek, babaházak asztalok, kerti padok

- Homokozó

- Rönkvár

- Hinták, mászóakák, csúszdák

- Csúszó-domb, szabad füves terület

- Térburkolt terület

- Pihenő-övezet- tűzrakó hely- kerti tó A Kállói Napraforgó Óvoda udvara viszonylag jól felszerelt, azonban a "környezetbarát" játékszerek folyamatos karbantartására, felújítására, a biztonsági követelményeknek megfelelő fejlesztésekre a későbbiekben is figyelemmel kell lennünk. Sajnos megoldatlan az óvoda zárva tartása idején, hogy illetéktelenek ne használják az óvodások játékeszközzeit. Az új épület állaga megfelelő, folyamatosan tervezni kell a kisebb hibák fenntartói segítséggel történő kijavítását.

Az óvoda rendelkezik az óvodai neveléshez szükséges helyiségekkel. Csoportszobáink és öltözőink bútorzata esztétikus, korszerű. Pl.: (foglalkoztató asztalok, polcos szekrények, polcok, konyhabútorok) Csoportszobáink tagasak, tiszták, esztétikusan díszítettek és berendezettek, a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges környezetet biztosítanak.

Nem csoportterem jellegű, funkcionális helyiségek is rendelkezésre állnak elsősorban Kállón.Pl.: (logopédiai és egyéni fejlesztő szoba, tornaszoba, szertárak, nevelőtestületi szoba, felnőtt öltöző, orvosi szoba, mosó- szárító és vasaló - szoba)

Az óvodai csoportszobáink berendezése a gyermekek igényeinek és szükségleteinek megfelelő. Fontosnak tartjuk, hogy a csoportszoba hívogató és nyitott közeg legyen, amelyik nevel, tanít, folyamatos átalakításon, változáson megy keresztül, a gyermekek igényeinek, az óvoda dolgozóinak ötletessége alapján. Gyermekek által használt tárgyi eszközök hozzáférhető és biztonságos elhelyezése.

- A csoportszoba dinamikus és fejlődő - változó környezet - amely felszerelt interaktív anyagokkal, eszközökkel és olyan tapasztalatszerzési lehetőségekkel, amelyek megfelelnek a gyermekek egyéni érdeklődésének, életkori igényeinek.

- A csoportszobákban tevékenységek jó szervezéséhez, tevékenységtereket, mobilizálható játszóhelyeket, mese- és beszélgető-sarkokat alakítunk ki, amelyekben folyik a játék, a spontán tanulás, a munka, és ahol szerveződnek azok a tevékenységek, amelyek a játékos tanulást motiválják, az óvodapedagógus jelenlétével, irányításával.

A csoportszobában kialakítható főbb tevékenységterek Családi szituációs játékterek A családi szerepjátékok, szituációs játékok helyszíne, ahol olyan helyzeteket, eseményeket, személyeket idéznek fel, utánozzák családtagjaik, ismerőseik, a felnőttek és gyermektársaik viselkedését, megnyilvánulásait. Ez ad lehetőséget, az élményekhez kapcsolódó sokféle szituációs játékra. A családi játéksarok fontos része: a babakonyha és szoba. A gyermekek saját szükségletére szervezett munkajellegű tevékenységek színtere is Pl.: (sütés, tea-főzés, salátakészítés stb.). Kézműves, vizuális sarok Ez a helyszín ösztönzi a kreativitást, a verbális és nonverbális kommunikációt, önértékelést, finom mozgások, képességek fejlődését. Az ábrázoló, kézi munka, kézműves, konstruáló tevékenységekhez szükséges anyagok, eszközök elérhető polcokon, rendezetten helyezkednek el. Mese-vers- beszélgető, zenei játékok színtere Ez egy csendes, meghitt része a csoportszobának, ahol az irodalmi és ének-zenei tevékenységek, beszélgető-körök szerveződnek. Itt található: mesekönyvek, bábozás, dramatizálás kellékei Pl.:(paraván, díszletek, jelmezek, bábok, bábtartó, gépi zene kellékei, hangszerek, dalos játékok kellékei, nyelvi fejlesztő játékok eszközei, a meshallgatás intimitásához szükséges ülőpárnák.) Építőjátékok, barkácsolás polcai Itt található az építőjátékok, anyagok, eszközök, amelyek alkotásra, különböző építmények megvalósítására ösztönzik a gyermeket. A mozgásfejlesztő játékok kezdeményezésére is alkalmas hely, nagy szőnyeggel Manipulációs asztali játékok- asztalokhoz kötődő tevékenységek helye Itt szét- és összeszerelhető játékokkal, kirakó- és építőjátékokkal, társasjátékokkal, képesség - fejlesztő eszközökkel, egyéb asztali játékokkal játszanak a gyermekek Természetismereti sarok Itt kapnak helyet a természetismerethez kapcsolódó eszközök Pl.:(könyvek, lexikonok, gyűjtemények, táblák, térképek, albumok, nagyítók, földgömb, akvárium, terrárium, homok-víz asztal.) Itt történik a folyamatos megfigyelések eredményeinek regisztrálása is Pl.: (időjárás, napszak, növekedés tábla stb.).

A helyi programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezünk, amelyeket szinte teljes körűen pályázati támogatásokkal biztosítottunk.

4.3.Az óvodai élet megszervezése

Az óvodáinkban vegyes életkori összetételű gyermekcsoportokat szervezünk Ezt a szervezeti formát választjuk, egyrészt a szülők részére biztosított szabad óvoda-, csoport-, és óvónőválasztás miatt; másrészt pedagógiai megfontolások alapján. Programunk nevelésfilozófiájához jól illeszkedik, azzal összhangban áll. A heterogén csoportszervezés a gyermekek vegyes életkora a családi, testvéri együttlétet modellálja. A természethez közelítő életfeltételek, a jó családdhoz hasonló körülményeket megjelenítő óvodai élet, a tevékenységekhez igazodó napirend, az érzelmi biztonság és rendszeresség megteremtésével, az idegrendszeren pozitív érzelmeket kelt: komfortérzést, nyugalmat, kiegyensúlyozottságot közvetít, érzelmi biztonságot teremt. A komplex intervenciós (beavatkozási) stratégia,

cselekvési terv és gyakorlat kidolgozása a helyi szükségletek alapján. A stratégiai terv tartalmazza az óvodában elérhető, a családi nevelést segítő szolgáltatásokat Pl.: (az óvodapedagógusok speciális képzettségeinek kihasználása, a logopédus, családgyógyozó, egészségügyi intézmények, szociális ágazat bevonása, szülői klub, fogadóóra, játszó délután, szülők részvétele különböző módszerekkel a nevelési folyamatban, projektek közös megvalósítása, saját kedvelt tevékenység bemutatása, nyitott ünnepek, családoknál szervezett programok stb.). A tervezés, szervezés, megvalósítás folyamata, részfeladatai az együttműködési megállapodásokban realizálódnak. A gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások, tevékenységek tervezésével, szervezésével teremtjük meg a lehetőséget a harmonikus, gyermekek egyéni és életkori sajátosságainak megfelelő tapasztalatszerzésre. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvodapedagógusok szerepe az alábbi segítő tevékenységekben nyilvánul meg:

- A gyermek fejlettségének és a fejlődés egész családot érintő rizikófaktorainak mérlegelése, az erősségekre építés elve alapján
- A szülő gyermek interakció egyéni stílusainak respektálása.
- A szülő segítése gyermeke viselkedésének értelmezésében

Az individualizálva szocializáló személyiségfejlesztő elvek legeredményesebben a vegyes csoportszervezéssel megvalósíthatók, mert természetes ebben a közegben az eltérő fejlődési ütem, így a különbözőségek kezelése érvényesül az óvodapedagógusok és a gyermekek által is. A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével és szervezésével a játék és a tevékenységek harmóniájának arányos megteremtésével.

Az óvodai élet szervezeti kerete: a napirend A gyermek egészséges fejlődésének elősegítéséhez, a napirend biztosítja a feltételeket, a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok helyes kialakítása. A rendszeresen visszatérő ismétlődések, érzelmi biztonságot nyújtanak a gyermek számára.

A napirendet a stabilitás, a folyamatosság és a rugalmasság jellemzi - Stabil pontok: a rendszeresen, az azonos időpontokban visszatérő tevékenységek jelentik. Pl.: (pihenés, játék, étkezés, torna stb.) - Folyamatosság vonatkozik a tevékenységek közötti átmenetre. Pl.: (az eltérő egyéni alvási igény, étkezési idő figyelembevétele, a gyermekek biológiai szükségleteinek kielégítése, stb.) - Rugalmasság: a napirendben az időkeretek rugalmas alakítását jelenti. Pl.: a napirend évszakhoz, különleges eseményhez Pl.: (óvodán kívül szervezett program) igazodó alakítása.

A napirend kialakításának szempontjai:

A gyermek legfontosabb tevékenységének a kiegyensúlyozott játéknak folyamatos, mindent átszövő megvalósítása A 3-7 éves korosztály életkori sajátosságainak figyelembe vétele A különböző óvodai programhoz kapcsolódó működési feltételek biztosítása Az iskolára felkészülés elősegítése Az óvodai színes, de zavartalan élet megvalósítása A szülői elvárások kielégítése A különböző tevékenységek (gondozás, munka, tanulás) rugalmas megvalósítása a játék folyamatában

A napirend pontosan visszatérő és rugalmasan változtatható elemekből áll. Reggel a nyitás után bármikor érkezhetnek a gyermekek. Jó idő esetén már reggel az udvaron töltjük az időt. Együtt étkezünk. Az asztalnál szabad csendesen beszélgetni, magunkon és egymáson segítve ügyeskedni, ételt meríteni, vizet önteni. Nyugodtan eszünk, iszunk, nem sietünk. Fogmosás és pizsamába öltözés után, kissé behúzott függönyökkel, a kiszellőztetett szobában kezdődik mesével, a pihenés. A testi szükségletek civilizált kielégítése, az önállóság és a segítségnyújtás egészséges aránya mindenképp előtt áll. Víz inni, WC-re menni, szabadon mozogni mindig lehet. Enni és aludni az egyéni kívánságok, igények, és a legszükségesebb csoportnormák messzemenő tiszteletben tartásával kell és lehet. Hetirend

A heti rend elsősorban az óvodapedagógus munkáját segíti abban, hogy nevelőmunkáját a folyamatosság, a rendszeresség, a tudatosság és a fokozatosság elve szerint szervezhesse. A heti ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján, komplex módon jelennek meg a tevékenységi formák.

Naponta van pl. lehetőség az éneklésre, vizuális tevékenységre, verselésre, mesélésre a játéktevékenységben rejlő komplexitás szerint.

-A gyermeknek naponta szüksége van szervezett játékos mozgásra, ezért naponta frissítő tornát, heti egy alkalommal minden csoportban testnevelés foglalkozást szervezünk.

- A hét keretén belül egy-egy nap, bizonyos tevékenységi forma hangsúlyozott, s ennek megfelelően történik a célirányos készség, képességfejlesztés.

- A gyermeknek megadjuk a lehetőséget, hogy a megkezdett témát, tevékenységet kedve szerint folytathassa a hét további részében. A tevékenységek szervezése a gyermekcsoport sajátosságaihoz illeszkedik, vegyes csoportban kötött, illetve kötetlen formában a hetirendben foglaltaknak megfelelően szerveződik. Hatályba lépő módosítás 2015. 10.01.

A nevelési folyamat alapritmusát az évszakok változása adja meg. Az évszakok szerint változik a szabadban és az épületben töltött idő aránya, a játékok és egyéni tevékenységek helye, hangulata, tartalma. A természet ritmusa: életritmus, amely bennünk lüktet.

Intervallumokkal bejelölt napirend, amelyet javaslatként minden óvodapedagógus felhasználhat a csoport-napirend elkészítéséhez.

Időkeretek Tevékenység 7órától 12 óráig JÁTÉK, egyéb szabadon választott tevékenység. Torna, tízórai, testápolás, öltözködés kezdeményezett, választható tevékenység.

JÁTÉK A SZABADBAN. 12órától 15 óráig Közös ebéd, testápolás, fogmosás, pizsamába való átöltözés, mesével kezdődő PIHENÉS.

15 órától hazamenetelig- 17.00óra ig Folyamatos ébredés, torna, tisztálkodás és uzsonnázás JÁTÉK, egyéb szabadon választott tevékenységek. JÁTÉK A SZABADBAN.

A napirendet a gyermekcsoportokban az óvodapedagógusok alakítják ki, igazodva a módszertani programokhoz, a helyi igényekhez és szokásokhoz. Az óvodapedagógusok a gyermekek óvodában eltöltött idejét tudatosan, élettani szükségleteinek figyelembevételével tervezik meg, úgy hogy az óvoda teljes nyitvatartási idejében, a gyermekkel történő foglalkozások, tevékenységek mindegyikét kizárólag az óvodapedagógusok irányíthatják

4.4 Az óvodai élet tevékenységformái

A tudásalapú társadalom és az élethosszig tartó tanulás alapja a kíváncsiság, önérvényesítés, rugalmasság, kreativitás. Ezek a képességek csak a játékban és a játék által alakulnak ki, fejlődnek óvodáskorban. A 3- 6 - 8 éves korú gyermek a játékkal tapasztal, tanul, jut örömhöz, sikerélményhez. A játék, számára a legfőbb élményforrás, a személyiség fejlődésének színtere, a tanulás és fejlesztés leghatékonyabb eszköze. Az egész életen át - tartó tanuláshoz nélkülözhetetlen képességek, készségek és kompetenciák fejlesztése motivációs, játékos készségfejlesztő és az iskolába való átmenetet segítő tevékenységekkel valósul meg.

Helyi Óvodai pedagógiai programunk megvalósítását segítő, differenciált, kiscsoportos és egyéni fejlődést elősegítő tevékenykedési formák alkalmazását lehetővé tevő, képességfejlesztő, kompetenciákat alapul vevő óvodai neveléssel arra törekszünk, hogy minden gyermek lehetőségeihez képest fejlődésében minél messzebbre eljusson az óvodás évek alatt.

4.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé. Tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, boldog atmoszféra teremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, a közlésvágy motiválására törekszünk. Az óvodapedagógusi magatartást az érdeklődés, komoly figyelem kifejezése a gyermeki közlések iránt, készséges válaszok a kérdésekre, gyermeki üzenetek dekódolása, metakommunikációs jelzések küldése, játszótársként nyelvi kifejezésminták adása jellemzi. Folyamatosan része a nevelési folyamatnak a gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszéd támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével, a beszéd prozódiai elemeinek gazdagításával. A

beszédalkalmakkal az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének, a magyaros mondatalkotás, kontextusos beszéd, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulásának segítése az anyanyelvi nevelésben realizálódik.

Az óvodáskorú gyermek játékanak, mint alaptevékenységének a jellemzői:

- A játék szabad cselekvések sorozata, spontán tevékenység. A gyermek saját szükségleteiből, akaratából eredő indítéka: a kíváncsiság, a tevékenységvágy. Nem produktív: nem az eredmény, a teljesítmény, a végtermék a fontos, hanem maga a folyamat.

- Emocionális - lelki felszabadultság jellemzi. Fokozott érzelmi állapotban folyik a tevékenység, a siker, a jutalom magából a tevékenységből fakad. Örömforrása maga a játék, a cselekvésben rejlik a készletés.

- A játék szabadságfokkal rendelkezik. A gyermek a tevékenységben megéli a döntés szabadságát. Eldöntheti, milyen szerepet, milyen eszközzel, milyen műveletet végez; kikkel játszik együtt, milyen szabályok szerint; milyen tartalommal játssza a szerepeket stb. □ A szabadság azonban nem korlátlan, az együttélés szabályai és a humanisztikus viselkedés szokásai jelentik az ésszerű korlátokat.

- A játék valóságyszerű, de nem valóságos. A valóságból származó élménymaradványokon, tapasztalás elemeken alapszik. A mindennapi dolgokat azonban a gyermekek a felnőtt számára szokatlanul, a játék logikája szerint kapcsolják össze. Ennek segítségével lépnek ki a megszokott valóságból, a játék illúziójába. A gyermek tudja, hogy játszik, mégis összemossa a valóságot és az elképzelhető, nem állít éles határokat közéjük, könnyedén közlekedik egyikből a másikba. Pl.:(A koronával, fátyollal királylányt játszó kislány minden további nélkül teríti meg az asztalt, ha eljön a tízórazás ideje.)

- A játékra nem érvényesek a valóság idő- és térbeli korlátai. Időtartama a valóságos történésnél hosszabb és rövidebb is lehet: az egyszeri bármeddig ismétlődhet, bármi bármikor lejátszódhat. Nincsenek valóságos térbeli határok sem. Sok minden megtörténhet egy helyen, és a legegyszerűbb játéktörténet is lefolyhat térben szétszórva. A játékot többnyire ennek ellenére térbeli elhatároltság, zártság jellemzi. A nagy, végtelen térből egy kis kuckó kerekítése. Gyakran tapasztalhatjuk, hogy a gyermekek székekkel, függönyökkel, különböző berendezési tárgyakkal körülcserlik magukat, játszóhelyüket, így is jelezve, hogy amit tesznek, különbözik a felnőttek "kint lévő" világától.

- A játék, utánzásra épülő tevékenység amelyben, kezdetben a valóság és a képzelet elemei szétválaszthatatlan egységben jelennek meg. A vágy átrendezi a valóságot, míg máskor a valóságot vetíti ki, éli ki a gyermek. Pl.: (saját konfliktusait, negatív és pozitív érzelmeit, stb.).

Felfedező tevékenység. A gyermek a megélt helyzeteket reprodukálva, vagy az eszközökkel tevékenykedve: kipróbál, megismer, felfedez, megtanul műveleteket, cselekvéseket, szerepeket, viselkedésmódokat. Az utánzás forrása: a felnőtt mintája. A mintaválasztást az érzelmek befolyásolják (kötődés és félelem). A kisgyermek első valódi játszótársa a

családban, az óvodában is a felnőtt, a szülő és az óvodapedagógus, dajka. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Kisgyermekkorban a tanulás és a játék nem különíthetők el egymástól. A gyermek úgy tanul, hogy játszik. A tanulás - utánzással, kipróbálással, kitalálással történik. Többnyire észrevétlen marad, mert nem szándékos és nem tudatos. Mit tanul a gyermek, játék közben? Ismerkedik a külvilággal, tárgyi és társas környezetének hatásait cselekvéssel, azonosulással, ismétlődő játékkal bekebelezi. Mintegy birtokba veszi környezetét. A külvilágot - amely hozzá viszonyítva aránytalanul és szinte megismerhetetlenül nagyméretű és bonyolult - csak saját méreteihez szabott tárgyakkal és életkorához illő módon képes megismerni és többé-kevésbé megérteni. Ennél is nagyobb jelentőségű az, hogy ez által önmagát is tanulja. Belső technikákat, lelki működéseket dolgoz ki. Tisztába jön belső történéseivel, érzelmeivel.

Félelmeit, ösztönös és tudatos vágyait a játék folyamatában kivetíti a külvilágba. Cselekvően és képzeleti szinten megismétli. Nem a maga teljes valóságában, hanem áttételek segítségével éli át "odakint" a meg nem értett, közvetlenül fel nem fogható, nehezen megnevezhető állapotokat. A játék elemei a gyermeki műveltség szerves alkotórészei, élettechnikák kipróbálása, tanulási módok kidolgozása.

Az egyes játékfajták, játékmódok változása nagy vonalakban jellemző az egyes életkorokra. A valóságban gyakorlás, konstrukció, szerep és szabály a játékon belül fokozatosan összerendeződnek. Nem választhatók szét egymástól! A játékfolyamat, módja teljes egész, a differenciálódás csak lassan halad és óvodáskorban nem is válik szét tiszta játékfajtákra. E mögött feltehetően az áll, hogy a gyermek egyre jobban megérti önmagát, a körülötte lévő tárgyi és társas környezetet. Képzetei, érzelmei, lehetőségei, a kifejezés jelrendszere az életkorral együtt változnak, és a belső szabályozás következtében sémáit másképpen variálja.

Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

A nyugodt játék feltételei és az óvodapedagógus feladatai:

Az óvodapedagógus tudatosan megengedő, elfogadó, biztosságot és bizalmat adó, segítő, támogató jelenléte – pedagógiai optimizmusa hatja át a tevékenységet. Potenciális partner, akit érdekel, amit a gyerekek játszanak, tesznek, csak a szükséges esetekben avatkozik be, Pl.(a veszélyessé váló agresszív játék esetén). Fontos kíváncsi a szabad játék és játszótárs választás biztosítása, a kreativitás ösztönzése, támogatása, a játékelképzelések megbeszélések inspirálása. Az óvodapedagógus érvényesítse a reflektív szemléletet, melynek jellemzői: a gyermekek játékkal kapcsolatos jelzéseinek szinkronizálása, majd a gyermekek játékhoz

szükséges döntéseinek előkészítése. A nyíltan megfogalmazott gyermeki kérések, kérdések mellett az üzenetek dekódolása segíti a játékelképzelések kibontakozását. Kiemelt feladata a gyermekek aktuális fejlettségi szintjének nyomon követése, egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása elsősorban indirekt módszerekkel Pl.: (társas kapcsolatok formálása, az együttműködés fejlesztése, az interakciók tartalmának fejlesztése, a kezdeményezőkézséggel, önértékeléssel, önérvényesítés, önbizalom formálásával kapcsolatos feladatok). A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus, a dajkával együttműködve, a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal. Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményt biztosítson a különböző játékformákhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

Megfelelő hely és eszköz biztosítása

A gyermek a szabad játékának tiszteletben tartását, feltételeinek maximális mértékű biztosítását a legfontosabb aktuális feladatunknak tekintjük. Óvodáink csoportszobái és udvara biztosítják a játéknak, mint a legfontosabb gyermeki tevékenységnek a feltételeit. Az egész óvodai csoportszoba a játék színtere. Az óvodai csoportszoba tárgyai, berendezése, a játékszerek a belső indítékból létrejövő játék külső feltételei. A csoportszobák mobil bútorzata a terek szabad, igény szerinti átrendezését teszi lehetővé, a gyermek spontán érdeklődésének megfelelően maguk is aktív közreműködői a tervezés, szervezés és megvalósítás terén. Programunkban jelentős szerepe van a környezet gazdagságának. A tárgyak azonban csak akkor ösztönzik játékra a gyermeket, ha közülük van hozzájuk, ha elérhetőek, ismerősek, intim és egyéni történetük van. A játékban a tárgyakat, berendezéseket, eszközöket a játékszükségletnek megfelelően használhatják. Az elmélyült, hosszantartó kreatív játékhoz sok anyagra van szükség. Az óvodapedagógusok a szülőkkel, gyermekekkel közösen folyamatos gyűjtőmunkát végeznek a minél változatosabb anyagok, alakítható, félkész játékszerek biztosítása érdekében. Programunkhoz, a játékeszköz készlet folyamatos bővítésére, gazdagítására van szükség.

A játékidő biztosítása

A játék kiemelt jelentősége az óvoda napirendjében, időbeosztásában is megmutatkozik. A szabad játék védelmét megfelelő időtartam biztosítja. Az étkezésre, pihenésre, testápolásra szánt idő kivételével az egész nap a szabad játék rendelkezésére áll.

Az élmények biztosítása

A gyermekek játékának motiváló ereje az élmény, amely sokféle lehet. A gyermekek a kellemes és a kellemetlen élményeiket újraélik a játékban. Nem minden átélt helyzet jelent élményt, és nem minden élmény indukál játékot. Az óvodapedagógus a gyermek játékából és a kommunikációból tud következtetni az egyéni élményekre. Ezek az egyéni élmények változatosak, a családi háttér különbségeiből adódóan. Az ingerszegény környezetből érkező gyermekek egészséges személyiségfejlődése érdekében különösen fontos, hogy sok közös

óvodai élményforrást biztosítsunk. Ezek a közös élmények intenzitásukkal játékra inspirálnak. Fontos tehát a gyermekekkel közösen megbeszélni, hová mennének szívesen "élményszerzésre". A gyermekek tájékozottsága, érdeklődése, korábbi tapasztalatai befolyásolják azoknak a témáknak a számbavételét, amelyekkel kapcsolatban közös élmény szervezhető. A téma, a tartalom, és a szerepek a játék fontos elemei. A sok közös együttlét, a gyűjtőmunka, a gyermekek által készített játékeszközök, a témák több szempontú megközelítése, a tevékenységekhez kapcsolása gazdagítja a játékfajtaikat.

Az óvodapedagógus feladata:

- Mintaértékű kommunikáció, az éppen aktuálisan csoportra és egyénre szabottan formálandó szokások, normák hangsúlyozásával, a szerepjátékba való bekapcsolódáskor az adott játszó csoportra hangolódó szerepformálás).

- Pozitív visszajelzések a játékról Pl.: (játék közben elsősorban metakommunikációval jelezhető a „látom, értem, fontos nekem, örülök, hogy jól érzitek magatokat”- játék után esetleg az ötletek befogadására, közös eszközkészítésre, játékokkal való bánásmódra, rendrakásra vonatkozóan szóbeli értékelés is elhangozhat.)

- A megfelelő csoportlégtér biztosítása elfogadó, segítő, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel, multikulturális - interkulturális szemlélettel.

- Intervenciós gyakorlat megvalósítása, ezen belül szoros együttműködés az óvoda nem pedagógus dolgozóival és a szülőkkel.

- A közösségi élet, a játék szabályainak, normáinak gyermekekkel és szülőkkel közös formálása, a gyermeki véleménynyilvánítás és döntőképeség erősítése Pl.:(épületen belüli és udvari játék folyamatosan fejlesztett szabályai – ezekre utaló jelzések) különös tekintettel a konfliktus helyzetek megoldási lehetőségeire.

- a gyermek jelzéseinek megfigyelése és elemzése személyiségük megismerése érdekében,
_ a közös élményeket nyújtó látogatások szervezése,

- a gyermekek elképzeléseinek támogatása,

- a játéktevékenységben az együttműködés szokásainak, az udvarias magatartás formáinak alakítása- Pl.: (Magatartás- neveltségi szint fejlődését elősegítő program)

- a gyermekek fejlettségétől függően, igényeiknek megfelelően a játékfolyamat segítése,

- a személyes kontaktus naponkénti kialakítása, a gyermek személyes problémáinak, egyéni élményeinek meghallgatása,

- a társas kapcsolatok, érzelmi kötődések támogatása,

- az egyezkedések, választások, döntések segítése,

- a játékban megjelenő fejlődésbeli különbségek tolerálása.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- felszabadultan, örömmel, önfeledten játszik
- pozitív érzelmek alakulnak ki társaik és a felnőttek iránt, ami ösztöni őket a közös játékban való részvételre - képesek lesznek egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni - kezdeményezőek, kreatívak lesznek játéktevékenységben - megismerkednek az együttjátás szabályaival, majd be is tartják azokat, figyelmeztetik társaikat is a szabályok betartására, később képesek lesznek az önálló szabályalkotásra
- kialakul bennük az alkalmazkodás képessége - fokozatosan elfogadják egymás ötleteit, véleményét, képesek lesznek a szerepek önálló felosztására, a játék során kialakuló konfliktushelyzetek megoldására
- egészséges versenyszellemben tevékenykednek - játékukban, élményükben kitartóak
- képesek élményeik eljátszására, szívesen vállalnak szerepet

Fő feladatunknak tartjuk, hogy sajátos szervezettsége által biztosítsuk minden gyermek számára, hogy az érzelmi alapú élmények folyamatos töltekezésével, a gyermek egyéni vágyai és ötletei, a széles skálán mozgó játéklehetőségekben kibontakozhassanak.

4.4.2. Verselés, mesélés

Az érzelmi biztonság megadásának, s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusokkal, a mozdulatok és szavak segítségével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában - tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról. A mese képi ereje, ritmusa, folyamatossága, hangulata fogva tartja a képzelőerőt és minden másnál jobban, a mesélő felnőtthöz kapcsolja az óvodás hallgatóságot. A mese hallgatáskor a szó segítségével következik be a valóság és a vágyak áthidalása. A mese éppúgy, mint a játék örömforrás, mindkettő társas élmény. A jó mesélő azt az illúziót tudja felidézni a hallgatóiban, mintha megélt eseményeket keltene életre belső vizualitással. A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyulásait. A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átélkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világ képe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásokra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesei beszéd jellegzetes ritmusán megérzik, hogy élőszóban termett. A képzeleti képek, gondolatok, a szerkezet tagolása együtt lüktet az élőbeszéddel.

A mese: az anyanyelv zenéje és észjárása.

A mese az óvodai életünkben, állandóan zajos, nyüzsgő közegünkben a csend szigete. Szórakozás, multság, egymásra hangolódás. A mindennapos mesélés a gyermekek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatása elengedett, intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művekre egyaránt kiemelt figyelmet fordítunk.

Az irodalmi nevelést megalapozó mondókázás, verselés, mesélés sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik a gyermekek vagy az óvodapedagógus kezdeményezésére. Megfelelő anyagválasztás, kifejező előadásmód, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználása a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlődése érdekében a felkészült óvodapedagógus jellemzője. Az irodalmi élmény-együttesből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása érvényesül Pl.: (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok). A tevékenységformában az anyanyelv gazdagságának megjelenítése, a beszédészlelés/megértés/reprodukció fejlődésének elősegítése Pl.: (helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése) a nevelési folyamat fontos eleme. A vers, mese élményfeldolgozásának lehetőségeit, feltételeit - mint a bábjáték, dramatizálás, árnyjáték, mimetikus játék, illusztrációk készítése, egyéni és közös mesekönyvek készítése stb. az óvodapedagógusok biztosítják a gyermekcsoportban, s ez már komplex tevékenység, mert integrálja a művészeti ágakat. Óvodásaink szeretik, várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesehallgatás feltételeinek kialakításában. Vannak kedvenc meséik, ismerőseik, s az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, ábrázolása kedvelt tevékenységeik közé tartoznak. A nagyobb gyermekeknél megjelenik a személyes történetek, elbeszélések iránti érdeklődés és a saját mese létrehozásának igénye. Meseszöveget támogatjuk, fejlesztjük. Érdekes a gyermekek számára, amikor alkalmanként - megfelelő felkészülés után - egy-egy szülő meséli el kedvenc gyermekkori meséjét vagy mondja el gyermekkori élményét a csoportban. Örömmel fogadják gyermekeink az óvodapedagógusok, a dajkák és a szülők bábjátékát. Szórakoztatja őket a képeskönyvek lapozgatása, a képekről történő önálló mesélés. Nézegetés közben gyakran az olvasást utánozzák, egy-egy betű megfejtése iránt is érdeklődnek. Programunk fontosnak tartja, hogy a gyermekek dicsérendő értéként élhessék meg a betűk iránti érdeklődésüket. Nem tanítjuk erre az óvodás gyermekeket, de értéként fogadjuk el, ha van már ilyen gyermek a csoportban.

Az óvodapedagógus feladatai: A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerek alkalmazásával. Pl.: (mesealakok, szituációk megjelenítése dramatizálással, bábozással, ismert mese befejezése, mozgásos átváltozás, utánzás, mimetizálás, felnőtt által megkezdett mese befejezése, mese kiegészítés,

átalakítás, fantázia játékok, gyermek meséje egy-egy ismert mesehősről, mese szerkesztése megadott címről, ismert mese feldolgozása kérdések alapján, képolvasás, közös vagy egyéni beszélgetés, mesemondás különböző eszközökhöz kapcsolódva ismert mese követésével. A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében. Pl.:(mesebefejezés rajzzal, tematikus ábrázolás ismert meséről, saját mesekönyv, meseillusztráció készítés kedvenc meséhez.)

A felhasználandó irodalmi anyag igényes kiválasztása, hogy csak nyelvileg tiszta és értékes verset, mondókát, mesét halljanak a gyermekek. Pl.: (népi mondókák, rigmusok, népmesék, magyar gyermekköltészet alkotásai, jelentős írók művei, stb).

A klasszikus és kortárs irodalmi művek alkalmazása mellett, a csoportösszetétel figyelembe vételével, a mese, vers anyag megválasztásával a multi- és interkulturális nevelés megvalósítása. Az óvoda társadalmi háttéréből adódóan a roma nemzeti kisebbség óvodai nevelése során kultúrájuk értékeinek ápolása érdekében, az irodalmi anyag tartalmaz cigány mondókákat, verseket és meséket.

Az irodalmi anyag feldolgozása során a következők fejlesztésére kell törekednünk: -a polarizált érzelmek fejlesztése, az empátia, az önkifejezés erősítése,

- az esztétikai, etikai fogékonyság formálása,

- az irodalom tartalmával a népi hagyományok, a kultúra gyökereinek ápolása,

- az érzelmek, gondolatok mozgással és egyéb eszközökkel történő kifejezéseinek segítése.

Az irodalmi anyag közvetítője az óvodapedagógus. Az irodalmi tevékenység örömteli együttlét a felnőttel, aki fejből mondja az alkalomhoz illő mondókát, verseket, megmutatja a hozzájuk tartozó mozdulatokat, játékokat, könyv nélkül emlékezetből arca és hangja játékaival kísérvé életre kelti a mesét. A mesehallgatáshoz bensőséges, meghitt légkör biztosítása szükséges: a mesekuckóban mesepárnákon ülünk, ez melegséget, jó hangulatot kelt, elcsendesít. A mesehallgatás még meghittebbé tehetjük, ha hozzájuk közelálló élmény hangulatához kapcsoljuk. Pl.: (Adventi koszorú fényénél mesélünk, tavasszal babültetéskor meséljük el "Az égig érő paszuly" című mesét, ősszel a tóklámpa fényénél meséljük el Móricz Zsigmond Iciri-piciri meséjét, udvaron, "bokorházban", "kukoricaszár" kunyhóban mesélünk. A mese, a vers, az elbeszélés, a mondókázás mindennapi óvodai életbe való beépítése fontos feladat. A mese, vers élményfeldolgozásának lehetőségeit, feltételeit minden gyermekcsoportban biztosítjuk. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- örömmel várja a mesélést, szívesen vesz azon részt - képes kitartóan figyelni, egyszerűbb mesefordulatokat megjegyez

- képes a folytatásos mesét felidézni, epizódjait összekötni

- szívesen nézeget képeskönyvet - irodalmi élmények hatására gyarapodik szókincsük, fejlődik kifejezőkészségük - önállóan kezdeményeznek verselést, mesélést, bábozást, dramatizálást - elkezdett történetet fantáziája segítségével folytatni tud - ismeri a színházi magatartás alapvető szabályait

4.4.3.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Programunk Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtett hagyományokra építi a zenei nevelést. A gyermekek az anyanyelvhez hasonlóan élik meg a zenét, mint a hangulatok, érzelmek, a jó közérzet fontos kifejezőjét. Az óvoda elsősorban a közös, együttes dalos játékok színtere. Olyan játékoké, ahol a mozgás, a ritmus, a dallam globális élményt nyújt. Az óvodáskorban a zene megszerettetése, a zenével, hangszerekkel való ismerkedés a mozgás és éneklés élményének nyújtása a legfontosabb cél. Az énekes és népi játékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában

Az óvodapedagógus feladatai: A zenei készségek fejlesztése a mozgás - hang - szöveg összekapcsolásával, sok zenei élmény nyújtása és az éneklés ösztönzése. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az éneklés, a zenélés felkeltik a zenei érdeklődését; formálják a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit. A népdalok éneklése, a gyermeki néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek - a ritmus, éneklés, hallás, mozgás és zenei kreativitásának - alakításában. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi az etnikai kisebbségi nevelés esetében, a gyermekek hovatartozását is, az óvodák népi játék és zenehallgatási anyag gyűjteményt készítenek.

A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének. A sokat éneklő, játszó óvodapedagógus mellett a gyermekek az anyanyelvhez hasonlóan sajátítják el a zenei anyanyelvet, s ehhez hozzájárul a zenei élmények mozgáson keresztüli önkifejezése és vizuális megjelenítése. A mondókás, énekes, szökdelő mozgással kísért dalos játékok azok, amelyek komplexen fejlesztik a gyermek személyiségét. Arra törekszünk, hogy a gyermek a zenei tevékenységet mozgásával kísérhesse, kifejezhesse érzelmeit, megélhesse az együttjátszás önkéntességét, a játék örömeit, felébredjen önálló szereplési vágya.

Fontosnak tartjuk, hogy e közben kialakítsuk és fejlesszük zenei fogékonyságát:

- a zene iránti érdeklődés felkeltését,

- a zenével azonos ritmikus mozgást,
- a hallott dallam és a látott mozgás reprodukálását,
- a spontán éneklési és mozgáskedvet,
- a zenei és mozgásemlékezetet,
- az éneklés és a mozgáskészség improvizatív megjelenését,
- az improvizációk támogatásával a zenei kreativitás fejlesztését.

A zenei nevelés a teljes személyiséget formáló, minden tevékenységben benne rejlő lehetőség, amely elsősorban hangulatot, emóciókat tükröz. A zene egy nép kultúrájának sajátos része, amellyel a kötődések, az identitás megalapozható.

A többségi kultúra zenei értékeinek közvetítése mellett különös figyelmet fordítunk a cigány kultúra zenei értékeinek közvetítésére is. A tevékenységformákban szerepelnek a cigány dalok, énekes játékok, és a mozgáshoz kötődő tevékenységek között, a cigány táncművelés óvodáskorban megismertethető elemei. A zenei élmények nyújtásába, a zenehallgatási anyag színesítése céljából, településünk zenei hagyományainak ápolásába bekapcsolódnak a zenéhez értő, zenét művelő szülők, nagyszülők és óvodás gyermekeink nagyobb testvérei az óvodában szervezett bemutatkozásokkal.

Az óvodapedagógus további feladata a zenei nevelés tartalmának igényes kiválasztása, a zenei anyanyelv megalapozása érdekében, amelynek legfontosabb szempontja a zene szépsége és művészi értéke. Pl.:(Népi gyermekdalok, népdalok, néphagyományt őrző dalos játékok, művészeti értékű műdalok, zenehallgatásra szánt népdalok, magyar és más népek dalai, zene szemelvények, a világ zeneirodalmából válogatott énekes és hangszeres műzene, kétszólamú darabok és kánonok, amelyeket énekkel vagy hangszerrel az óvónők adnak elő stb.)

Az óvodapedagógus megteremti a zenei nevelés alapvető feltételeit, a tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megtervezésével, a zenei önművelődésre és önképzésre való állandó igény alakítását támogatja.

A zene elsősorban érzelmeket aktivizáló művészeti tevékenység, amelyhez a szabad légkör, jó hangulat biztosítását alapvető feladatunknak tartjuk, melyhez elengedhetetlen az attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel, a beszéd és zenei hallás fejlesztése. Különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlásával elősegítjük a zene iránti fogékonyság alakítását. A beszédszervek koordinált mozgása fejlődik a hangzók helyes formálását is gyakorolhatják óvodásaink. A beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincsbővítés, hatással van beszédhibák javulására. Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben nyilvánulhat meg. Pl.:(felelgetős énekes játékok, partnerek részvételével megvalósuló programok, stb.)

A felnőtt minta szerepe meghatározó, az óvodapedagógusaink énekelnek és játszanak a gyermekekkel. Nagy élmény az óvodapedagógus minden napos éneke, hangszerjátéka. (Az óvodapedagógus legalább egy hangszeren jól és biztonságosan játsszék.) Ez fokozható még azzal is, ha két vagy több óvónő együtt énekel, muzsikál, valamint ha a szülőket is bevonjuk a közös éneklésbe. Pl.:(gyermekekkel közös hangverseny, táncház, stb.)

Az eszközök fontos szerepet töltenek be a megtapasztalásban (főleg ritmuseszközök), ezért a meglévő eszközök, hangszerek gazdagítása érdekében készítsenek a gyermekekkel közösen sok érdekes "hangszert". Pl.: (nádsíp, köcsögduda, citera, kukoricaszár hegedű stb.)

Az igényesen összeválogatott komolyzenei anyag nagy segítség a zenei ízlésformálásban, amely szabad lehetőséget biztosít a zene által kiváltott érzelmek mozgásban való kifejezésére. Pl.:(Mozart, Handel, Chopin, Vivaldi,)

Ápoljuk településeink zenei hagyományait: gyűjtjük a térség még fellelhető mondókáit, dalos játékeit, s a hagyományápolásba bevonjuk a szülőket, partnereket is. A zenei élmény kifejezésre ösztönöz Pl.:(ábrázolásra, bábozásra, dramatizálásra, mesébe való beépítésre stb.), ezért a művészeti tevékenységek integrációs hatásának érvényesülését segítjük elő.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- örömmel szívesen játszik dalos játékokat, szívesen hallgat zenét - korának megfelelően tisztán énekel - zenei fogékonysága életkorának megfelelő, mozgása esztétikus, ritmust követő - képes megkülönböztetni zenei fogalompárokat halk-hangos, gyors-lassú, mély-magas - auditív észlelése, megfigyelése, emlékezete fejlett - képes érzékeltetni az egyenletes lüktetést, felismeri néhány hangszer hangját - képes egyszerűbb hangszerek használatára (dob, cintányér, triangulum)

4.4.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Programunk az ábrázoló - kézműves tevékenységet az önkifejezés, a teljes személyiségfejlesztés fontos eszközének tartja. A művészeti tevékenységek, így az ábrázolás is elsősorban a teljes szabadság élményét nyújtja a gyermeknek. Miközben szabadjára engedi érzelmeit, képzeletét utat enged vágyainak, elképzeléseinek, jelzéseket ad önmagáról, kommunikál a környezetével, szocializálódik az együttes tevékenységekben, ismeretekkel gyarapszik, technikákat tanul, más művészetekre asszociál (irodalom, zene, mozgás). A művészeti tevékenységekhez szorosan hozzátartoznak azonban azok a speciális tartalmak is, amelyekkel a felnőtt ismerteti meg a gyermeket:

- színvilág,

- formavilág,

- a téri ábrázolás világa,

- az anyagok természete,

- a technikák, amelyekkel kifejezhetjük elképzeléseinket, gondolatainkat, érzelmeinket.

A gyermekek a műhelymunka lehetőségét az egész nap folyamán megkapják. Az ábrázoló tevékenységben a szabad alkotás, s annak öröme a fontos, nem a mű, nem a produktum. A tevékenységben a folyamatra, az anyaggal való játék öröme, az ötletességre, az önállóságra, az eredetiségre helyezük a hangsúlyt, és nem a végtermék minősítésére. Az eredmények értékelése csak a megerősítés, ösztönzés szándékával történik. A gyermekek munkáinak megbecsülését szolgálják a kiállítások és felhasználásuk a környezet szépítésében, ami nem minősített - az egyéni képességeket veszi figyelembe - mindenki alkotása lehet szép és kiállítható, közzétehető.

A művészeti tevékenységek négy területét műveljük:

- az önkifejezést, spontán, kötetlen alkotást,
- a technikai ismeretekkel létrehozott alkotásokat Pl.: (gipszöntés, batikolás stb.),
- a kézimunkával, kézművességgel létrehozott alkotásokat,
- felhasználható eszközöket, kellékeket készíthetnek saját ötlet és modellek alapján.

Ezen tevékenységek az óvodapedagógus által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a technikai alapelemekkel, eljárásokkal. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, a kézművesség különböző fajtái, a műalkotásokkal való ismerkedés fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. A kézművesség az anyagismereten túl, a hagyományok ápolását és a kézműves tevékenységének Pl.: (szövés, kosárfonás, gyöngyfüzés, csuhé figurák készítése, fazekasság stb.) megismerését és őrzését szolgálják. A barkácsoláshoz, mintázáshoz, díszítőmunkához, változatos anyagokat, ötleteket kínálunk, segítjük a játékot, valamint bábok - és közös kompozíciók készítésére ösztönözzük a gyermekeket. A roma kisebbségi óvodai nevelés keretében, a vizuális nevelésben kiemelt figyelmet fordítunk saját szín- és formavilágukra, kézműves tevékenységeik különböző fajtáinak bemutatására és megismertetésére. Pl. vessző-játékok, stb Az ábrázoló tevékenység összefonódik a játékkal, a barkácsolással, a konstruálással, a modellezéssel és más művészeti tevékenységekkel.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a térbeli tájékozódás, a képi-plasztikai kifejezőképesség formálása,
- a komponálás, rendezés képességének fejlesztése,
- a gyermekek tér-forma és színeképzetének fejlesztése,
- vizuális-, taktilis-, auditív-, téri percepció alakítása,
- finommotorika fejlesztése

- keresztcsatornák fejlesztése,

-koordinált mozgás elősegítése, □

- belső vizuális kép, fantázia-, figyelem-, verbális-, reprodukáló képesség fejlesztése,

- az egyszerűbb művészeti alkotásokkal való megismerkedtetés,

- a gyermekmunkák megbecsülése, cserélése, aktualizálása,

- a gyermekek munkáinak megfigyelése, elemzése,

- a képi megjelenítése és a verbális megfogalmazás összekapcsolása,

- a tevékenységekkel a teljes személyiség integrált fejlesztése,

- kiállítások rendezése a szülők segítségével,

- a felhasználható anyagok folyamatos gyűjtése és tárolása.

A "látásra" neveléssel kezdődik a gyermekek esztétikai fogékonyságának a kialakítása. A "látó" felnőtt közreműködése is szükséges ahhoz, hogy a gyermek észrevegye mindazt, amit a természet és az ember harmóniája létrehozott, azt, ami gyönyörködtető, ami esztétikus. Az óvodapedagógus ösztönzései, látásra nevelő attitűdje nagyon fontosak az esztétikai szükséglet kialakításához és formálásához. A vizuális látásmód befolyásolása, az önkifejezés technikáinak bemutatása, a műalkotások megismerésének megszervezése az óvodapedagógus feladata. A belső képek gazdagítása a mese, vers, ének, énekes játék eszközeivel, a gyermeki ábrázolás ösztönzése alkotó légkör teremtésével, változatos lehetőségek felkínálásával hat a gyermeki ábrázoló tevékenység fejlődésére.

A gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó, alakító önkifejezés fejlődésének segítése valósul meg. Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása is fontos feladata az óvodapedagógusnak. Az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatás, az egyes technikákhoz kapcsolódó munkafogások, megoldások, az eszközök bemutatása, használatuk megnevezése, a gyakorlásra való ösztönzés a mindennapi ábrázoló tevékenység része. Az óvodapedagógus tevékenysége kiterjed a vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozások, a spontán beszéd formáinak fejlesztésére, Pl.:(megszólítás, szándéknyilvánítás, kérés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szóincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése.)

A gyermekek szabad alkotó tevékenységéhez megfelelő helyet, teret, oldott légkört biztosítunk, mert csak jó hangulatban lehet alkotni, önmagunkat kreatívan kifejezni. Az ábrázoló tevékenységek feltételeinek biztosítására, az igény kialakítására, az alkotásra, az

önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására kiemelt figyelmet fordítunk. (Élmények, megfigyelések, anyagok gyűjtése, eszközök, rend- és tisztántartás.)

Az óvodapedagógus ízlése, mint modell, követendő példaként hat a gyermekekre. A csoportszoba színvilága, a tárgyak, a dekorációk legyenek összhangban, legyenek mértéktartóak, ízlésesek. A csoportszoba külső megjelenésében is tükrözze az évszakot, a gyermekek speciális érdeklődését, a játéktevékenység témáinak alakulását, kerüljük a túldíszítettséget.

A szülők bekapcsolódását segítjük elő:

- környezetalakításban,

- a kézművességet folytató felnőttek munkájának, alkotásainak bemutatásában
Pl.:(kosárfonás, szövés stb.),

- a szülők közreműködése érdeklődésük alapján Pl.: (virágkötés, tojásfestés, origami, gyöngyfűzés stb.).

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére: - önként, örömmel kapcsolódik be és önállóan is kezdeményez ábrázoló tevékenységeket - megismer sokféle ábrázolóeszközt és készségszinten tudja ezeket használni - kialakul képi-plasztikai kifejezőkészsége térbeli tájékozódási képessége, szem és kézkoordinációja, vizuális gondolkodása - megfelelő a finommotorikus képessége nem görcsös, biztos a vonalvezetése - korának megfelelő a vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete - szívesen vesz részt közös alkotásban, valósítja meg ötleteit - alkotás közben ügyel környezetére és saját maga munkája tisztaságára - alkotás közben legyen kitartó, törekedjen a harmóniára, esztétikumra, vegyen részt a környezete díszítésében - vonalvezetése balról jobbra haladjon

4.4.5 Mozgás

Az egészséges életmódra nevelés, a testi fejlődés elősegítése érdekében a legfontosabb terület, a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a mozgásfejlődésének elősegítése.

Programunkban kétféle mozgásfejlesztési formát határozunk meg a fenti feladatok megvalósítása érdekében: a szabad mozgást és a szervezett mozgásfejlesztést.

A szabad mozgás feltételeit biztosítjuk óvodai helységeinkben, tornaszobánkban és az óvoda udvarán egyaránt.

Célunk: A természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése, fejlesztése. A szabadban végzett számtalan tevékenység Pl.:(torna, játék, kirándulás stb.) fokozza a gyermekek edzettségét, teherbíró képességét, segíti testi fejlődését.

A rendszeresen és kellemes légkörben végzett mozgás a gyermek természetes igényévé válik és beépül mozgásrendszerébe. A harmonikus mozgás elsősorban a szabad mozgással fejleszhető. A szabad mozgás legfontosabb színtere az óvoda udvara, ahol a nagy mozgástér és egyéb tevékenységek színtereinek elkülönültsége biztosítja a zavartalan mozgást, tematikus felszereltségével, az egyszerű felszerelésekkel és egyéb eszközökkel. Az óvoda udvarán naponta, minden évszakban minél több időt töltünk, az eltérő szükségletű gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítésére a csoportszobában és az udvaron egyaránt nagy figyelmet fordítunk. A családok egészségtelen életvitele, életmódja, a gyermekek mozgásterének leszűkülése, szükségessé teszi a tervszerű, szervezett mozgásfejlődés formáinak, módszereinek alkalmazását. A szervezett keret nem a gyermekek korlátozását jelenti, hanem a mozgást szolgálja.

Általános feladataink: a mozgás megszerettetése és a későbbi életmód részévé tétele, az igény, szükséglet megalapozása, a testi képességek fejlesztése. A szervezett mozgásfejlesztés fontos eszköze: az általános testi képességek fejlesztésének, a téri tájékozódás megalapozásának, a testséma megismerésének, a koordinált mozgás kialakításának, a prevenció és korrekció tevékenységnek. A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását. Pl.: (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és a testi képességeket - mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását. A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek én-határainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperáció képessége fejlődésének elősegítését. A tornának, játékos mozgásoknak teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján lehetőséget biztosítunk. Kiemelt figyelmet fordítunk óvodánkban a prevenció testi fejlesztésre, a tartásjavító és egyéb korrekciót szolgáló játékos gyakorlatok programunkba való beépítésére. Az óvodapedagógusok saját kompetenciájuk határain belül próbálkoznak a hangsúlyosabb, játékos fejlesztéssel. Programunkban a mozgásfejlesztés az egész személyiség fejlesztésére irányul, szervesen illeszkedik az egész napi gyermeki tevékenységhez.

- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

- A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos

szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait

-A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére

- A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek

számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Mindennapos testnevelés rendszeres megszervezése

-A mozgás feltételeinek biztosítása (hely, idő, eszköz).

- A gyermekek mozgásának tudatos, tervszerű fejlesztése

- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése.

-A mozgás és mozgásigény különbözőségének figyelembe vételével a mozgáséhség kielégítése, illetve ösztönzés a mozgásra az egyéni lemaradásokat kompenzáló, mozgásos játékok ajánlásával.

-Változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása a mindennapos mozgásra, valamennyi gyermek számára Pl.:(mindennapos testnevelés, szabad mozgáslehetőségek kihasználásának nyomon követése).

- A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének a szókinccs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével.

-Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulás támogatása.

Az óvodai nevelés minden napján lehetőséget kell biztosítani a szabad mozgásra és a szervezett mozgásfejlesztésre. A gyermekek igényeinek megfelelően az óvodapedagógus döntése alapján naponta szervez, kezdeményez mozgásfejlesztő szabályjátékokat.

A vegyes összetételű csoportjaikban naponta játékos mindennapos testnevelést tartunk, s hetente egy alkalommal célszerű együtt szervezni kicsiknek és nagyoknak a mozgást. A „testnevelés foglalkozás” a kötelező mozgásfejlesztés szervezeti kerete. A foglalkozás tartalma: a természetes mozgások, mozgásos játékok, játékos mozgások, prevenció gyakorlatok szerekkel, kézi szerekkel és az udvari felszerelések, terepviszonyok

kihasználásával. A gyermekek mozgásigénye és készsége eltérő, ezért differenciálni kell az időtartamban, a mozgástempóban, mennyiségben és minőségben. Az alapelvekkel összhangban különös figyelmet fordítunk a mindennapos testnevelés tervezésére, megszervezésére, biztosítására is, mely az egészségnevelést, egészségmegőrzést szolgálja.

Az egyéni eltérésekre épülő differenciált fejlesztést juttatjuk érvényre, hogy egyrészt a mozgásban valamelyik területen fejletlenebb gyermeknek is esélye legyen önmagához viszonyítva fejlődni, másrészt a különböző fejlettségű gyermekek részére is biztosítsuk az optimális terhelést. Az óvodán belül az óvodapedagógusok ismerjék egymás csoportját is, hogy más csoporttal való együttműködéssel, a gyermekeknek az egész óvodai közösségben is lehetőségük legyen az optimális fejlődésre. (Csoportok közötti "átjárhatóság".) Az udvaron minden gyermek csoportjától függetlenül, érdeklődésének megfelelően csatlakozhat bármelyik óvodapedagógus vagy gyermek által kezdeményezett mozgásos játékhoz. Fontos, hogy az udvaron is sokféle eszköz, álljon rendelkezésére a gyermeknek, valamint az, hogy az óvodapedagógus a gyermekekkel közösen játsszon sok, mozgásos játékot, régi népi játékokat Pl.: (ugróiskola, ugrókötelezés stb.). A gyermekek mozgását, csak akkor korlátozza, ha az a gyermekre vagy társaira veszélyes lehet.

Az óvodapedagógus a szülőkkel való együttműködés során arra törekszik, hogy saját munkájának megismertetésével és annak eredményeivel győzze meg a szülőket a mozgás fontosságáról, személyiségfejlesztő hatásáról. Szervezenek szülőkkel közös "mozgásélményt". Pl.: (kirándulások, rövid túrák, családi játékos sportnapok stb.) A mozgásfejlesztő szabályjátékokhoz sok kézi szer használható, ezek saját kivitelezésű eszközökkel Pl.:(rongybaba, babzsák, lépő szőnyeg, stb.) gazdagíthatók a szülők közreműködésével.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ismeri saját testét, testrészeit képes maga is nevezni, beazonosítani
- a mozgásfejlődés útját figyelembe véve tökéletesednek és koordinálódnak a természetes mozgások (kúszás, mászás, járás, futás)
- téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni - fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordináció - fejlett az egyensúlyérzéke
- képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest - fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész - ismeri a csapatjáték szabályait, egészséges versenyszellemmel képes küzdeni

4.4.6.A külső világ tevékeny megismerése

A környezeti nevelés tágabb értelemben a külső és belső környezetre irányul. Külső természeti környezet (talaj, víz, levegő növény és állatvilág) védelmére irányul.

Belső természeti környezetre irányuló nevelés az egészségmegőrzés:

- saját testkép és az egészségügyi ismeretek elsajátítása,
- táplálkozási ismeretek és szokások elsajátítása,
- életmód, mozgás, életviteli értékek megismerése
- betegségek megelőzését szolgáló ismeretek feldolgozása.

Ember alkotta külső tárgyi környezetre irányuló nevelés:

- épületek, utak,
- energia és anyagtakarékosság,
- hulladékok csökkentése, kezelése
- hagyományőrzés.

Társas környezetre irányuló nevelés:

- együttműködés,
- különbözőség, tolerancia,
- empátiára épülő megértés,
- közösségi mentálhigiéné,
- konfliktus - kezelési készség.

Az „énre” irányuló környezeti nevelés:

- önmaga elfogadása, pozitív gondolkodás, érzelmi stabilitás,
- bizalom, önbizalom, önismeret,
- teljesítménykésztetés, sikerkeresés, jövőbe vetett hit,
- én-erő, erkölcsi erő, kreativitás.

A külső világ megismerése a kisgyermek születését követő, a fejlődését alapvetően befolyásoló, az életkor növekedésével egyre táguló, az ismeretszerzésben alapvetően mélyülő folyamat.

A gyermek világa tiszta, új és szép, tele van csodákkal és várakozásokkal.

Az érdeklődés által vezérelt tevékenységein keresztül kerül közvetlen kapcsolatba a külső világgal. Felfedezésre (mi ez?), oknyomozásra (miért?) törekszik természetes kíváncsiságától hajtva. A felnőtt magatartása és reakciói erősíthetik meg ezt a világ iránti érdeklődést. Fontosnak tartjuk az óvodapedagógus közvetítő szerepét, mert a gyermekek hamar átveszik az ő attitűdjét. Ha őt érdeklik a felfedezések, ha kérdez, ha ösztönöz, hogy "keressük meg az okát", akkor a gyermekekre is átragad az ő lelkesedése. Alapvetőnek tartjuk az érzelmek

aktivizálását - a szépérzék, az új és ismeretlen iránti izgatott várakozást, az együttérzést, a szeretetet, csodálatot -, mert ez a belső hajtóerő ösztönöz arra, hogy megismerjük érzelmi reakcióink tárgyát.

A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó. A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása lehetőség a fejlődés elősegítésében

Óvodáskorban különösen fontos, hogy a gyermekek maguk megtapasztalhassanak jelenségeket, aktív részesei legyenek folyamatoknak, lehetőségük legyen önálló véleményalkotásra, a döntési képességeiket segítő pedagógiai attitűd érzékelésére. Programunk arra vállalkozik, hogy az óvoda a maga környezetével, gazdag tevékenységrendszerével, a tapasztalatszerzés megannyi természetes élethelyzetének tudatos és tervszerű megszervezésével elősegítse a gyermekek külső világgal való ismerkedését.

Ez a feladat tartalmi szempontból két egymástól elválaszthatatlan, szorosan összefüggő tapasztalati tartalmat foglal magába.

Környezet megismerése:

- természetismeret,
- társadalomismeret,
- környezetalakítás és környezetvédelem
- A környezetünk mennyiségi és formai viszonyainak megismerése (matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek)

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti - emberi - tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi néphagyományok, szokások és a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak-, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete. A külső világ megismerésének elsődleges forrása maga a természet és a társadalmi valóság, a gyermeket körülvevő szűkebb és tágabb világ. A természetismeret

legfontosabb forrása: a természet. A nevelési folyamat alapritmusát az évszakok változása adja meg, ezeket a hétköznapi és az ünnepnapok tagolják. Az évszakok szerint változik a kint és bent töltött idő aránya, a tevékenységek helye, hangulata, élményháttere. A természeti környezet megismerésére alapvető lehetőség, az évszakok megfigyelésén keresztül kínálkozik. Az időjárás, a természet jellemzői, változásai, a színek, a formák szépségei alapvető tapasztalatokra adnak lehetőséget.

A természetismeret fontos része a növényvilág. A növényeket, fejlődésüket óvodakertünkben, a családi házak kertjeiben, kedvenc kirándulóhelyeinken, a közeli erdőben, réten, mezőn, legelőn szántóföldön, konyhakertekben figyeljük meg. Egész évben jó lehetőséget biztosítanak a folyamatos tapasztalatszerzésre. Megfigyeljük a "mi almafánk" stb. fejlődését, változását, kis kertjeinkben növényeket termesztünk, óvodakertünkben virágokat nevelünk. Egy-egy családjunk kertjében kukoricát törünk, szőlőt szüretelünk. Az óvoda területén fákat, bokrokat, virágokat csodálunk meg. Az állatvilággal való megismerkedésre számtalan lehetőség kínálkozik. A háziállatokkal, fejlődésükkel, gondozásukkal természetes környezetükben ismerkedhetünk meg. A gyerekeket lenyűgözik az élőlények. A vadon élő állatokkal képeskönyvek, albumok, videofilmek, közvetítésével és kiránduláson találkozhatnak gyermekeink. Természetismereti programunk megvalósításában az aktív felfedezésre, a folyamatos, rendszeres, módszeres és érzelmileg telített élményhatású tapasztalatszerzésre helyezük a hangsúlyt.

A társadalmi környezetünkből szerezhető tapasztalatok tekintetében alapvető feladatunknak tartjuk, hogy a gyermekek rendelkezzenek a koruknak megfelelő ismeretekkel szűkebb környezetükről: családjukról, nagyszüleikről, szüleik foglalkozásáról, munkahelyéről, új környezetükről: az óvodáról. A családokkal való kapcsolattartás sokféle formája gazdagítja

a társadalmi tapasztalatokat. Pl.: (Előre megtervezett látogatás egy-egy család kertjébe, kukoricatörés, kiscsibék megnézése, lovaglás stb.) Különösen fontos az óvodán kívüli környezettel, lakóhelyünkkel való megismerkedés: orvosi rendelők, iskola, könyvtár, üzlet, forrás stb. látogatása, az ott dolgozó felnőttek foglalkozásáról szerzett tapasztalatok. Ezek a tapasztalatok, a róluk szóló beszélgetések alapozzák meg településünkhöz való kötődésünket, az erkölcsi érzelmeket. Fontos nevelési feladatunknak tekintjük, hogy a gyermekek megismerjék a helyi, palóc illetve a roma kisebbségi hagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeit, a tájház gyűjteményét.

Folyamatos, rendszeres lehetőséget biztosítunk a közlekedéssel, a közlekedési eszközökkel és a helyes közlekedési szabályokkal való megismerkedésre. Sétáink alkalmával gyakoroljuk a helyes gyalogos közlekedést. Az óvoda udvarán gyakoroljuk a kerékpárral közlekedés szabályait. Az óvoda gyermekei számára kitágult a világ. A tágabb környezetükkel való ismerkedésre is lehetőséget biztosítunk érdeklődésük és fejlettségük alapján. A környezetalakítás, a környezetvédelem aktív résztvevői a gyerekek is az óvodáinkban. Programunkban a környezetvédő szemlélet és magatartás megalapozására vállalkozunk. A szemléletformálás módja, eszközei az életkori sajátosságokhoz, a gyermekek érdeklődéséhez és közvetlen tapasztalataikhoz igazodnak. A környezet ismeretén, megbecsülésén, rendben tartásán alapul, s a megfelelő érzelmi viszonyulás kialakításának eredményeként a legnagyobb

fokú tiszteletre nevel mind a természeti, mind a társadalmi környezettel szemben. A környezet megismerésére nevelés alapvető célját akkor érheti el, ha a gyermek tapasztalatokra épülő ismereteit alkalmazhatja, gyakorolhatja.

Lehetőséget teremtünk a környezetalakító tevékenységre:

- a szabad játékban,

-természetes élethelyzetekben Pl.:(csoportszoba átrendezése, díszítése), □

-munkajellegű tevékenységekben Pl.: (kerti munka, növény- és állatgondozás, csoport érdekében végzett munka stb.). Fontos nevelési feladatunk, hogy a gyermekek szeressék a környezetüket, vigyázzanak a tisztaságra, védjék a növényeket, gondozzák az élőlényeket.

A fenntarthatóságra nevelés alapelveinek, módszereinek, eszközeinek alkalmazására irányuló programok - a nevelőmunka folyamatában:

-Szeptember utolsó hete - Takarítási Világnap – a partnerek segítségével az udvar rendezése, szemétyűjtés

- Szeptember: őszi kiránduló napok - a gyerekek szüreten, betakarítási munkákban vesznek részt.

-Október 4. Állatok Világnapja – az óvodapedagógusok a gyerekekkel, egy-egy család baromfi udvarába, állatkertbe, vadás parkba mennek, itt figyelik meg az állatokat.

- Január: Téli öröme – a gyerekek az óvodapedagógusokkal és szülői kísérettel a "saját" kiránduló helyükön figyelik a természet változásait, élvezik a havas játékokat

- Március 22. Víz világnapja – Forrás –nap- vízzel kapcsolatos kísérletek

- Április: A tavaszi kiránduló napokon "saját" kirándulóhelyen, a természet változásainak megfigyelése.

- Április 22.: Föld napja – „Virágos óvodáért „, akció- partneri részvétellel

- Június: Nyári kiránduló napok – szervezett tapasztalatszerző kirándulás – „Kaland” program - erdei program, szülők bevonásával, Szent Kristóf vendégház meglátogatása Valljuk, hogy természetbarát gyermek csak természetbarát környezetben nevelődhet. Arra ösztönözzük gyermekeinket, hogy fedezzék fel, keressék, kutassák környezetüket, ismerjék fel, mit üzen nekik érzékszerveiken keresztül a természet. Megismerési vágyuk teszi lehetővé, hogy nyitott könyv legyen számukra a velük élő környezet. Az élővilág sokoldalú megfigyeltetésével az óvó, védő tevékenységünk eredményeként gyermekink emocionális alapokon jutnak el annak a belátáshoz, hogy az élőlényeket óvni, védeni kell. Környezettudatos nevelőmunkánk hatására „természetjáró gyermekeink” érdeklődőbbé, kitartóbbá, kreatívabbá válnak, amely később az iskolai eredményekre is pozitívan hat. A környezettel való kapcsolat során, gyermekeink a közvetlen környezetünkben érzékelik a környezet esztétikumát: hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát. A kirándulások, séták gazdag beszélgetési, kezdeményezési lehetőséget kínálnak gyermekink

beszéd-készség fejlesztésére. A meghitt beszélgetések erősítik a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszédkedvét. A változatos élmények hatására gyakoribb a spontán megnyilatkozás, érdeklődőbbek a gyerekek, többet kérdeznek. A különböző mozgásos versenyjátékok fejlesztik a gyermekek ügyességét, gyorsaságát, koncentrációs képességüket. A „természet kincseinek” feldolgozása során lehetőség nyílik a gyermekek számára a szabad önkifejezésre, elképzeléseik megvalósítására, miközben gazdagodik szín- és formaviláguk. Az átélt élmények színes rajzaikban jelennek meg. Tág teret biztosítunk a gyermekek érdekeit képviselve az együttnevelés sajátos, gazdag, sokszínű formának megjelenítéséhez az óvodapedagógus és a szülő együttműködéséhez. Az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek kötetlen formában ismerkednek meg egymással, s közösségi formálódásukat az együtt átélt élmények segítik.

Programunk megvalósítása során arra törekszünk, hogy gyermekeink fedezzék fel és tiszteljék a természet harmóniáját, egységét és legyenek maguk is aktív védői e csodás világnak. Nevelőmunkánk során a gyerekek meg tanulják tisztelni a természetet, gyarapodnak ismereteik a világról és segíti őket annak megértésében, hogy ők hogyan illeszkednek a világba.

Környezetünk mennyiségi és formai viszonyainak megismerése

A matematikai tapasztalatok áthatják az ember egész életét. Az óvodában minden tevékenységben, minden szituációban adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok szerzésére. A környező valóság fontos jellemzői a formai és mennyiségi viszonyok. A környezet megismerés során szerzett élmények, tapasztalatok a matematikai tevékenységek lehetőségének tárházát kínálják a nevelés számára.

- Sok érdekes játékkal nagy örömet és gazdag tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára.

-A játékhelyzetek éltszerűek, ami természetesebbé teszi a gyermekek képességeinek fejlődését. Tehát a matematikai tapasztalatszerzés óvodáskorban, természetes környezetben a legeredményesebb. A matematikai nevelés hozzájárul a gyermek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozásához. A környezet változásainak észlelése, megfigyelése sok szempontú összehasonlításra ad alkalmat. Pl.: A folyamatos megfigyelések regisztrálása (időjárás, napszak, hőmérséklet, növekedés, fejlődés stb.) különböző táblázatokon, gyűjtemények, mérések, kísérletek, makettek, modellek. Az elemi ok-okozati összefüggések felismerése, a probléma-helyzetek megoldása hozzájárul logikus gondolkodásuk fejlődéséhez. A matematikai fogalmakkal természetes módon ismerkednek meg, s a kifejezések fokozatosan beépülnek beszédükbe. Felismerik a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat, fejlődik tér-sík- és mennyiség szemléletük. A gyermekcsoportjainkban a matematikai tapasztalatszerzés spontán és kezdeményezett tevékenységekben valósul meg. A kezdeményezett helyzetek konkrét tevékenységek, amelyekben a gyermekek az óvodapedagógusok támogatásával és segítségével felfedezhetnek, próbálkozhatnak, kísérletezhetnek egyéni fejlettségüktől függően.

Az óvodapedagógus feladatai:

-Tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését, biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre.

-Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

- Az óvodapedagógusok fejlesztő programjaikban tudatosan építsenek a gyermekek otthoni, óvodán kívüli tapasztalataira.

- A környezet tevékeny megismerése, a környezet védelme a kisgyermek eleven, élő, váltoásaiban gazdag természetes környezetben gyűjtse érzelmileg átszőtt, élménybe ágyazott tapasztalatait. A tapasztalatszerzés cselekvően átélt, érzelmileg színezett tevékenységeihez a gyermekek számára biztosítsunk eszközöket. Gondoskodnunk kell arról, hogy a csoportszoba berendezései, tárgyai, eszközei változatos lehetőséget biztosítsanak alapvető matematikai gondolkodási készségek fejlődéséhez.

A környezet tevékeny megismerésébe, a környezetvédelembe bevonjuk a szülőket, családokat is. Sok közös örömteli élménnyel nyerjük meg a szülőket. Pl.: Közös kirándulás, nyársalás, bográcsozás, felfedező túra stb. Az óvodapedagógus nyújtson jó példát, legyen kezdeményező, kínáljon ötleteket, s adjon betekintést a gyermekek óvodai életébe. Óvodánkban - előzetes megbeszélés alapján - bármikor bent tevékenykedhet a gyermekkel a szülő.

4.4.7.Munka jellegű tevékenységek

A gyermek óvodában eltöltött idejének teljes egészét a játék tölti ki, minden cselekedetet akként él meg. A munka jellegű tevékenység is játék a gyermek számára, a munkavégzés öröm számára, és szükséglete is a gyermeknek. Kiemelten fontos tehát a való élet munkajellegű tevékenységeinek biztosítása. Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során éli meg a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is, ami a normák kialakulásához vezet. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység. A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérdés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása valósul meg.

A gyermek, munka jellegű tevékenysége: - önként - azaz örömmel és szívesen - végzett aktív tevékenység;

-a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges képességek, készségek, tulajdonságok (mint pl.: kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;

- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A játékidőben, az élethelyzetekben, bármely tevékenységben adódik lehetőség munkavégzésre. A gyermekek kezdetben önmagukért, saját

szükségeik kielégítéséért dolgoznak az óvodapedagógusok közreműködésével, majd később szívesen végeznek munkát társaikért is.

A leggyakoribb munkafajták: -az óvodai életet végigkísérő önkiszolgáló munka, amely a gyermekek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát fejleszti;

-a játékban megjelenő, önmaguk és társaik valós szükségleteit kielégítő munkák, a gyermekek önként vállalt, alkalmi tevékenységei (tízórai, salátakészítés stb.);

- a csoport hagyományok ápolásához kapcsolódó munkák (ünnepi készülődések, takarítás, díszítés, a terem átrendezése, megjelentések, ajándékok készítése stb.);

-az élő környezet rendszeres ápolása (kerti munka, növények, állatok gondozása);

- az önként vállalt és kisebb csoportokban is végezhető alkalmi megbízások (tevékenységterek rendjéért vállalt feladatok);

- a játékfajtákkal egybeeső munkák (önként vállalt barkácsolás, a játékeszközök javítása stb.).

Az óvodapedagógus feladatai:

Legfontosabbak azoknak a gyermekméretű eszközöknek és állandó helyüknek a biztosítása, amelyekkel a gyermekek testi épségét nem veszélyeztető munkák önállóan végezhetők.

- A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezése, a gyermekekkel való együttműködés, a munkatechnikák elsajátíttatása, a munkavégzés ösztönzése folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékeléssel, megerősítéssel.

-A vegyes életkorú csoportjainkban a feladatok differenciálása.

- A szülők munkájának, az óvodai dolgozók munkájának megismertetése.

- Az emberi munka jelentőségének, az alkotás szépségének bemutatása.

- Együttműködés a szülőkkel az óvodáért, környezetéért, csoportokért felvállalt munkában.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére: - a megbízásokat pontosan teljesítik - szívesen vállalnak és örömmel végeznek saját maguk és társaikkal kapcsolatos munkákat - terítésnél ügyelnek az eszközök esztétikus elhelyezésére - felismerik a segítségadás lehetőségét - megismerik a munkaeszközök helyét, azok helyes használatát - gondozzák a környezetükben levő növényeket - a környezet rendjének megőrzésére ügyelnek

4.4.8.A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodás korban a gyermek személyisége a játékos, cselekvéses tanulási környezetben fejlődik, teljeseedik ki. A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el, ami a tevékenységekben biztosítja a felfedezés lehetőségét, örömet Ennek érdekében fontos, hogy

minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a játékba integrált, a tevékenységekben megvalósuló, önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja. A gyermeki személyiség fejlődési folyamatát meghatározzák az életkori és egyéni sajátosságok. A tervezést, szervezést, megvalósítást áthatja a sokszínűség, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása. Az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükségletekhez és egyéni képességekhez igazodik, különös jelentőséggel bír az óvodapedagógus személyre szabott, pozitív értékeléssel támogatott irányító tevékenysége a tanulási folyamat során.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdjeinek erősítése és a képességek fejlődésének elősegítése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire, igényeire, érdeklődésére.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon és időkeretekben valósul meg.

- Az óvodában a tanulás folyamatos, mert minden helyzetben utánoz, tapasztal, tevékenykedik a gyermek.
- A tanulás, az életet végigkísérő folyamat, amely az óvodáskorban, az alaptevékenységben: a játékban a leghatékonyabb.
- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségeinek biztosítása, kreativitásának erősítése.
- Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése személyre szabott pozitív értékeléssel, a tanulási készségek, képességek differenciált, kiscsoportos és egyéni fejlesztésével.

A pedagógiai fejlesztés feladata: olyan felkínált, választható

- témák,
- tevékenységi körök (játék, munka, tanulás)
- szervezeti keretek (frontális, csoportos, egyéni),
- differenciálási eljárások (szervezési módok és/vagy feladatrendszer)
- munkaformák (frontális, kooperatív csoportmunka, ezen belül homogén illetve heterogén csoport, valamint egyénre szabott munka) ajánlása, amelyek a pedagógiai célokat szolgálják.

A tanulás formái óvodáinkban:

-az utánzások, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása);

-a spontán játékos tapasztalatszerzés;

-a cselekvéses tanulás;

-a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő, interaktív tartalmú ismeretszerzés;

-az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés; □

-a gyakorlati problémamegoldás

A tanulás az életkori jellemzőktől befolyásolva, az óvodáskorban az óvodapedagógus által felajánlott, kezdeményezett helyzetekben valósul meg.

A differenciálási szintek tartalma:

- I. szint: fejlődési, magatartási zavarral küzdő gyermekek

-II. szint: standardhoz közelítő képességű gyerekek

- III. szint: tehetséges, kreatív képességekkel rendelkező gyerekek

Szervezeti keretek – munkaformák

- Frontális

- Csoportos – mikro csoportos

- Egyéni

Tervezett – spontán

-Kötelező – kötetlen

- Egyéni – csoportos

- Időkeret eltérő – egyénre szabott

Kivételt képez a rendszeres, fokozatosan kötelezővé váló, az egész csoport részére heti egy alkalommal, teljes csoportra tervezett formában szervezett, mozgásfejlesztés (testnevelés)

A felajánlott tevékenységek:

A szabad játék keretein belül, annak zavarását elkerülve, spontán helyzetekből, gyermeki kezdeményezésekből, vagy felajánlással, indirekt módon történik a tevékenységek célirányos továbbfejlesztése (pl.: egy ének-zenei tevékenység kezdeményezése, egy kialakult helyzet továbbfejlesztése). Az óvodapedagógus ezt a tevékenységformát dominánsan alkalmazza.

Az óvodapedagógus a tematikusan berendezett tevékenységterekben ajánl fel lehetőségeket, amelyekből választhatnak.

A kisebb gyermekek számára minden felajánlott tevékenység választható. Alkalmanként az óvodapedagógus megfelelő előkészületekkel: például egy kötelező mozgásfejlesztést követően, amikor az egész csoport együtt van, felajánlhatja a közös beszélgetés, a közös mesehallgatás lehetőségét Pl.: (beszélgető-kör). A gyermekek, a tevékenységekből bármikor szabadon átmehetnek más tevékenységbe, szabad játékot kezdeményezhetnek.

A felajánlott tevékenységek általános jellemzői:

A gyermek szempontjából:

- a választás, a döntés lehetőségét biztosítva feladattartásra nevel;
- a tevékenységbe ágyazott műveltségtartalom integráltan kerül sok szempontú megközelítésre;
- a gyermekek a cselekvés, a tapasztalás szintjén ismerkednek meg a problémákkal és a személyes kontaktus, beszélgetések során tapasztalataikat elemi, fogalmi szinten is kifejezhetik;
- a gyermekek a felnőtt, a kortársak mintájának utánzásával, valamint a felfedezéssel, kísérletezéssel, próbálkozásokkal, a szándékos figyelem és bevonás aktivizálásával játékosan tanulnak.

Az óvodapedagógus szempontjából:

- a tervszerű, átgondolt, de a gyermekek részvétele által formálódó, változó, kreativitással, önállósággal gazdagodó tevékenységekben érvényesül a nevelés kultúraközvetítő szerepe;
- a tevékenységterekben kezdeményezett, felajánlott lehetőségek fejlesztő hatása komplex Pl.:(az ábrázoló tevékenység matematikai, környezetismereti és egyéb felfedezésekre is alkalmat ad),
- a felajánlott tevékenységekben komplexen jelenlévő problémák, helyzetek az integrált műveltségtartalom feldolgozását jelentik;
- az óvodapedagógus személyes mintaadó szerepe kiegészíti a gyermekek önálló tevékenységeit, közreműködése minden helyzetben a gyermekek fejlettségétől és igényeitől függ;
- a felajánlott, választható tevékenységek kezdeményezésére alkalmas helyzetek, a szabad játék intenzitásától függenek, (már többen nem játszanak elmélyülten, elakadt a játékfolyamat.),
- a csoport játékkultúrája, az önállóságuk foka, az együttműködés szokásainak, magatartásformáinak fejlettsége, a megfelelő csoportléghőmérséklet feltétele a nyugodt tevékenységeknek,

-a felajánlott tevékenységekben az óvodapedagógus a differenciálás elvét érvényesíti, tekintettel van az egyéni szükségletekre, a fejlődési ütemre és az érdeklődésre, □ az óvodapedagógus a gyermekek tapasztalataiból, élményeiből kiindulva, velük együtt választ, tervez témát, projektet,

- az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermeki személyiség kibontakozását.

A hetirend kialakítása a csoportban dolgozó óvodapedagógusok önálló joga. Bizonyos speciális tevékenységek szervezésében azonban alkalmazkodni kell a többi csoport elképzeléseihez Pl.:(tornaszoba igénybevételi rendje, kézműves műhely, stb.)

4.5 A fejlődés jellemzői óvodáskor végére - szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben - feladattudatuk kialakulóban van, kitartásuk, önfegyelmük a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg - érdeklődőek, bátran kérdeznek - a tanuláshoz szükséges kompetenciák koruknak megfelelően fejlettek, kifejlődik az észlelés, megfigyelőképesség, önkéntes és szándékos figyelem, az emlékezet, felidézés, képzelet és a gondolkodás

- a tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet - részképesség- és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek - belépnek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyből óvodásból, iskolássá érnek

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai együttnevelési folyamat hatására, kompetenciái figyelembe vételével, mely alapos megismerésében rejlik, a kisgyermek többsége az óvodáskor végére, általában hat-hét éves korra, eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá szocializálódik anélkül, hogy az óvoda akár iskolai, akár szülői igény, elvárás miatt iskolásítaná a gyermekek óvodai életét, tevékenységeit. Kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, ezt az átmenetet nagymértékben segítheti a leendő iskolai tanító érdeklődése, kapcsolatfelvétele az óvodásokkal. Az iskolássá szocializálódott gyermekek iskolai sikerességét, a tanító munkáját támogatja az óvoda, az óvodapedagógusok utánkövető munkája és a tanítókkal való együttműködés is.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad, a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Az iskolássá szocializálódott gyermek a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív elvégzésében nyilvánul meg. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a

finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítanképes.

- A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálódásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermekre jellemző:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama: a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél: gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek), végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét;

-elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri, és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit,

- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási, viselkedési formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érette válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtt- és gyermektársaival, amennyiben a befogadó iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek: -egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését;

- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A fejlődési rendellenességgel, magatartászavarral küzdő gyermekek esetében folyamatos, speciális fejlesztőpedagógiai, logopédiai ismeretekkel rendelkező szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt elvárható fejlettségi szint.

5.AZ ÓVODA HAGYOMÁNYRENDSZERE

Az óvoda hagyományai, a naptári év aktuális eseményeihez, ünnepeihez, kapcsolódó hagyományok ápolása, amely szoros összefüggésben áll az egyes játéktémákkal, esetenként a tevékenységi területekkel.

5. 1 Az óvodai élet hagyományos ünnepei, rendezvényei

A nevelési folyamat alapritmusát az évszakok változása adja meg. Ezeket a hétköznapi és az ünnepnapok tagolják. Az ünnepek szinte magukba sűrítik egy-egy évszak jellegzetességeit.

ÜNNEPEK SZERVEZETI FORMA

IDŐPONT TARTALOM

Mikulás Csoportonként

December 1.hete.

A Mikulás megajándékozza a gyermekeket, mi műsorral köszöntjük (készülődés, várakozás, meglepetés)

Karácsony Óvodaközösség szülőkkel

December 3. hete

Karácsonyi vers, mese, közös ének, pedagógusok bábozása, éneke, gyermekek műsora (adventi készülődés- karácsonyfa-díszítés, betlehemezés hagyománya)

Farsang Óvodaközösség szülőkkel

Február 2-3. hete

Téltemető maszkos mulatozás (kiszé-égetés jelmezes felvonulás, fánksütés, zene, tánc)

Március 15. Óvodaközösség Március 2. hete

Katonásdi, huszárjáték, menetelős dalok, mondókák (kokárdakészítés)

Húsvét Óvodaközösség Április eleje vagy vége

Hímes tojás készítése és ajándékozás (tojásfa, tavaszváró díszítés)

Anyák napja Csoportonként szülőkkel, változó formában ünnepelünk

Május 1. hete Ajándékkal, verssel, dallal köszöntjük az édesanyákat, játszóház keretében töltjük együtt a napot, kirándulunk, közös sütés - főzést szervezünk, májusfát díszítünk

Gyermeknap Térségi óvodák, gyermekek, dolgozók, szülők találkozója

Május utolsó hete

Játszóház, versenyek, bográcsozás bemutatkozó szereplés, verseny-játékok

Évzáró Csoportonként szülőkkel

Június 1. hete Nagyok búcsúja az óvodától, kicsik évzáró műsora

Gyermekek névnapja

Csoportonként alkalomszerűen Kedvenc mesék, játékok, titkos ajándékok a csoporttársaktól
Idősek köszöntése Csoportok felváltva 2-2 csoport Évente 1 alkalommal Ajándékkészítés, közös barkácsolás, versmondás, éneklés, tánc

5.2. Sajátos hagyományok

- „Napraforgó-nap”- óvodánk névadásáról szóló megemlékezés; játék, mese, báb – ének- tánc
–bemutató - vendégfogadás

"Jeles zöld napok":

- a madarak, fák napja

- a víz világnapja

- a föld napja

- a környezetvédelmi világnap

Ezekon a napokon túrák, kirándulások színesítik óvodai életünket.

- „Kicsi fecskék fészekrakó napja””Ringató”- jövődöbeli óvodások programja havi alkalommal szüölökkal

6. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

6. 1. Óvoda - család

Óvodaképünk a NYITOTT ÓVODA, amelynek működése során a gyerekek érdekében a családdal való együttműködés hagyományosan jó törekvéseit folytatva új szemlélettel és új formákkal gazdagítását tűzzük ki célul programunkban. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele, a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosan, a személyes

kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család közösen teremt meg. Kiemelkedő jelentőséget tulajdonítunk: a családokhoz közeledés szemléletének.

Ezen a téren fontosnak tartjuk:

- az óvodapedagógus vállalja fel a kapcsolatkeresésben a kezdeményező szerepet, hiszen ő képes a család és az óvoda közötti híd kiépítésére;
- a szülőkkel való kommunikáció hatékonyabbá tétele érdekében a különböző kapcsolattartási formákban elsőbbséget kell adni a dialógusnak, a tájékoztató jellegű monológokkal szemben;
- a kitűzött céljaink elérése érdekében fontos mindazoknak a módszereknek, eszközöknek a gazdagítása, amelyekkel az eddigieknél többet tudhatunk meg a családok nevelési elképzeléseiről és gyakorlatáról;
- az aktuális feladatunknak tartjuk a családokkal való érintkezésben az ún. "stílusváltást", ma már másról és máképp kell beszélnünk, hogy nevelési eredményeinket fokozni tudjuk.
- Szemléletformálás: az iskolára való előkészítés az óvodában nem külön feladat, foglalkozás, hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató 3-4 éves nevelési folyamat eredménye, az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével az óvoda kiegészíti a családi nevelést. A szülők tájékoztatása a kimenő gyermekek aktuális fejlettségi szintjét, fejlődési jellemzőit, fejlesztési feladatait tartalmazó dokumentum kérésének és iskolába általuk való továbbításának lehetőségéről
- Az indirekt hatások mellett tudatos szemléletformálás, a szülők bevonása az óvodában a gyerekekkel együtt megvalósuló tevékenységekbe, kezdeményezésekbe (papírgyűjtés, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés, a háztartásban felesleges csomagolóanyagok gyűjtése óvodai felhasználásra, közös kirándulás).

Alapelveink:

- A nevelésben az óvoda ismerje el a család elsődlegességét, tisztelje a szülőt.
- Az óvónő fogadja el a szülőt még akkor is, ha a gyermeknevelésben súlyos hiányosságokat tapasztal. A családokban is keresse a gyermekszert reménykeltő szálait.
- Kapcsolatában éreztesse az őszinte "odafordulást", az empátiát és segítő szándékát addig a pontig, amíg a szülő ezt képes elfogadni.
- A kapcsolat épüljön a tapintatra és mélyüljön el a közös programok együttes tevékenységei alkalmával.
- Az óvodapedagógus ismerje és fogadja el a család szokás- és szabályrendszerét, s tapintatosan befolyásolja az életmód jó szokásainak alakításában.

-Az óvoda vállalja az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítése mellett a szemléletformálás direkter módszereit is. (előadás, vitaindító, cikkek ajánlása, faliújságra helyezése).

-A szülő tájékozódjék személyes tapasztalatok alapján is az óvoda helyi pedagógiai programjáról, az óvoda működését szabályozó dokumentumokról, majd szabadon válassza meg gyermeke óvodáját, csoportját. Ehhez az óvoda segítséget nyújt.

-Az óvoda "helyi programjának" kialakításában, bevalásának figyelemmel kísérésében a SZK képviselő által vegyen részt.

- Az Óvoda szülői képviselőjét a Szülői Közösség látja el, amelynek működési feltételeit, feladatait az érvényes jogszabályok alapján maguk alakítják ki, az óvoda éves pedagógiai terve szerint elkészítik és koordinálják a SZK éves munkatervét

Az együttműködés formái:

- Tájékoztató jellegű találkozások, családlátogatások

- Egyéni találkozások, megbeszélések, fogadó órák stb.

- Szülői összejövetelek az óvoda ünnepeire, óvodai fejlesztő program megvalósításához (összevont óvodai csoport)

- Szülők klubja - munka- és játékdélutánok. (ismeretterjesztő, aktív beszélgető kör, tevékenység köré szervezett).

- Kirándulások, rendezvények, ünnepek.

A szülők óvodai életbe való bevonása:

- gyermeket beszoktató, gyermekkel játszó szülő a csoportban;

- óvodai életbe betekintő szülő,

- aktív, segítő szülő az óvodában, csoportban,

- család a csoportban,

- csoport a családnál

Az információáramlást segítő kapcsolat lehetőségei:

- pedagógiai programunk nyilvánossága

- hirdetőtáblák,

- hírlevelek, szórólapok, üzenetek, meghívók, kérdőívek,

-ötletláda.

- minőségfejlesztési tevékenység

- közösségi oldal Közös szabadidős tevékenységek:
- gyalogtúra a környéken,
- szalonnasütés, bográcsozás az óvoda udvarán,
- kézműves programok
- játékos családi programok,
- az óvoda udvar és környezetének szépítése,

Óvodánkban már hagyományossá vált a családok bevonása az óvodai életébe, abból a tényből kiindulva, hogy a család a legerőteljesebb hatás a gyermek életében, ők az elsődleges nevelői. Módot nyújtunk a gyermekek szüleinek, hogy aktívan bekapcsolódhassanak gyermekük óvodai életébe, bízva abban, hogy a szülő ez által jobban megismeri saját gyermekét. A csoportban tartózkodva direkt és indirekt módon elsajátít olyan ismereteket, mely a gyermekkel való otthoni foglalkozásokhoz nyújt segítséget.

Óvodánk nevelőtestületi szobájában fogadóóra keretében is találkozhatnak a szülők az óvodapedagógusokkal. Programunkban minden szülői részvételi, együttműködési formát szívesen fogadunk, természetesen megtartva az óvodapedagógus szakmai kompetenciáját, felelősségét. Programunk tág teret biztosít a gyermek érdekeit képviselve az együttnevelés sajátos, gazdag, sokszínű formáinak megjelenítéséhez, az óvodapedagógus és a szülő együttműködéséhez. Óvodapedagógusaink családpedagógiai, családgondozói, család- és gyermekvédelmi tevékenységet is ellátnak. Elsősorban a társadalmi erőforrások és a családok közötti információáramlást, a segítő kapcsolatok alakítását tudjuk támogatni.

Az óvodapedagógus lehetőségei a családsegítésben:

- Nagyobb érzelmi biztonságot és mentális támogatás nyújt a krízishelyzetben élő gyermekeknek és szüleiknek.
- Szakemberekkel együttműködve, életviteli tanácsadást tart a szülőknek
- Tájékoztatást szervez családjogi kérdésekben, bemutatja a szociális támogatások rendszerét.
- Képviseli a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekeit és támogatja a segítő kapcsolatok keresését a bajba jutott családok esetében. Ha a szülők nem zárkóznak el, az elvált szülőt is bevonja a gyermek óvodai életébe.
- A családok egyetértésével és kezdeményezésére ellátja érdekeik képviselését a szakszolgáltató intézmények megkeresésével.

Programunk igen fontos célkitűzése, hogy a szülőkből és az óvodapedagógusokból olyan közösséget hozzon létre, amely partneri kapcsolatban, egymással folyamatos párbeszédben az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe véve segíti, támogatja a gyermekek fejlődését.

6.2. Az óvoda külső kapcsolatai

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek, az óvodai élet alatt. Pl.:(szakszolgálat intézményei, egészségügyi intézmények, közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskola) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező, az együttműködést kölcsönös együttműködési megállapodás szabályozza.

6.2.1. Az óvoda - iskola kapcsolata

A pedagógiai munkánk megújításának időszakában (Óvodai Integrációs Fejlesztő Program, kompetencia alapú nevelési elképzelések bevezetése) az eddigieknél szorosabb és hatékonyabb együttműködés szükséges az óvodák és az iskolák között. Fontosnak tartjuk az azonos szellemiség érdekében a folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő- és megtartó kapcsolatot, együttműködést óvodánk és az iskola között. A kapcsolat felvétele, a kölcsönös érdeklődés, az alkotó műhelymunka elősegítheti a jó kapcsolat kialakítását, fejlesztését.

Az együttműködés formái:

- az iskolai nevelőkkel az emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt;
- kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés: az első osztályosokat meglátogatjuk az iskolában, az első osztályos tanítók, pedig a leendő iskolásokat látogatják meg az óvodában;
- szakmai tanácskozások, megbeszélések, előadások az alsó tagozaton tanító nevelőkkel, olyan pedagógiai, pszichológiai, módszertani témákban, amelyek segíthetik az óvoda - iskola átmenet zökkenőmentes megvalósítását;
- együttműködés az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében, konzultáció az új módszerek alkalmazásáról, az innovatív nevelési eljárások eredményeiről
- visszacsatolás a partneri igény/elégedettség mérés eredményeiről,
- konzultáció az óvodából iskolába érkező gyermek átmeneti állapotának jellemzőiről,
- szakmai műhelymunka (óvoda-iskola átmenet támogatása);
- szülői programokon való részvétel: a leendő első osztályos nevelő tájékoztatja az iskolába készülők szüleit, pedagógiai elképzeléseikről az iskolába lépés tudnivalóiról Pl.: (Suli-váró fórum)
- a gyermekek látogatása az iskolában: ismerkednek a tanítónővel és az iskolai környezettel,
- nagycsoportos gyermekek utánkövetése legalább az első osztályban;
- közös rendezvények, játékok, ünnepek szervezése.

6.2.2. Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata

Folyamatos, rendszeres kapcsolatot építettünk ki a „kultúraközvetítés” helyi intézményeivel. Hagyományosan megszervezett közművelődési programjaink:

- Könyvtárlátogatás.
- Igény esetén, települési rendezvényen való szerepvállalás

Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda fényes ablakából, tágas kertjén, udvarán túlra is tekintsünk, s más nevelési színtereket is bekapcsoljunk a gyermekek harmonikus, sokoldalú személyiségfejlesztésébe.

6.2.3. Az óvoda és a fenntartó kapcsolata

Folyamatosság, rendszeresség és kölcsönösség jellemzi e kapcsolatot, amely biztosítja óvodánk önálló, zavartalan, jó színvonalon való működését.

Az együttműködés formái:

- Kölcsönös tájékoztatás, beszámoló.
- Fenntartói képviselet értekezleteken, tanácskozásokon
- Partneri igényfelmérésben való részvétel.
- Tájékoztató jellegű fórumok Pl.:(Partnerkonferencia)
- Az óvoda működésének vizsgálata, értékelése □
- Részvétel az óvodai rendezvényeken.

Fenntartónk az együttműködés során biztosítja intézményünk autonómiáját, támogatja és segíti a hatékony és sokféle értéket képviselő óvodai nevelőmunkánk megvalósítását.

6.2.4. Az óvoda és a Roma Nemzeti Kisebbségi Önkormányzat kapcsolata

Az óvodánkba járó roma kisebbséghez tartozó gyermekek nevelése érdekében folyamatos és kölcsönös együttműködésre, hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk a településen működő Roma Kisebbségi Önkormányzattal. Az óvoda és a NKÖ között létrejött „együttműködési megállapodás” segíti kapcsolattartásunkat.

A kapcsolattartás formái:

- Rendszeres konzultáció.
- Partneri igényfelmérésben való részvétel
- Közös programok szervezése (szülők klubja, roma kisebbséghez tartozó művészek az óvodában, játékdélutánok szülőkkel közösen stb.).

- Táncház szervezése.
- Közös segítségnyújtás a nehéz helyzetbe került családoknak- szociális hátrányok enyhítése
- Közös családlátogatáson való részvétel
- Gyermek egyedi ügyeinek megbeszélésébe való bevonás
- A társadalmi erőforrások és a családok közötti információ áramlás elősegítése.
- Rendszeres óvodalátogatás Szeretnénk azokon a pontokon megkötni az együttműködés hálócsonóit, ahol egymás segítségére támaszkodva a legtöbbet tehetünk. Gyermekaink óvodai nevelését közös felelősségnek érezzük.

6.2.5. Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel

Az óvodavezető gondoskodik a gyermekek orvosi, fogorvosi vizsgálatainak megszervezéséről. A hagyományos, minden óvadás gyermekre kiterjedő vizsgálat az óvoda felszerelt orvosi szobájában zajlik. A vizsgálatokat minden gyermekre kiterjesztjük. Az óvodába a házi orvost egyéb esetben akkor hívjuk ki, ha a gyermek betegsége, sérülése ezt feltétlenül indokolja. Az otthon megbetegedett gyermek orvosi ellátásáról a szülő gondoskodik. A fogorvos évenként fogászati szűrést végez, az előírt kezelésekre a gyermeket a szülő viszi el. Asszisztense bekapcsolódik a szülőkkel közösen szervezett tájékoztató programok lebonyolításába. A védőnő segítséget nyújt a gyermekek felkutatásában, az óvodakezdet megelőző szülői programok népszerűsítésében, a környezettanulmányok elkészítésében, rendszeresen, megállapodásban foglaltaknak megfelelően ellenőrzi a gyermekek gondozottságát, étkeztetését, különös figyelmet szentel a fejtetvesség megelőzésére és kezelésére. Az egészségügyi intézmények képviselőit is meghívjuk minden - az egészséges életmódot népszerűsítő-programunkra. A kapcsolattartás kölcsönösen egyeztetett együttműködési megállapodás alapján zajlik.

6.3. Az óvoda, szolgáltató tevékenysége

Az óvoda, szolgáltató tevékenységével hozzájárul a gyermekek sokoldalú személyiségfejlődésének elősegítéséhez, figyelembe véve a pedagógiailag elfogadható szülői igényeket, elvárásokat.

Ezek a következők:

- Gyermekszínház látogatása (térítéses szolgáltatás)
- „Kicsi fecskék fészekrakó napja - Ringató”- térítésmentes
- Kézműves műhely térítésmentes
- Gyermek torna - térítésmentes
- Énekes játék gyermektánc térítésmentes
- Hitoktatás térítésmentes (amennyiben az egyház kezdeményezi)

Így gondoskodunk róla, hogy családja anyagi helyzete miatt egyetlen gyermek sem maradjon távol kedvenc tevékenységétől.

7. HELYI ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE, BEVÁLÁSÁNAK VIZSGÁLATA

7.1 . A helyi pedagógiai program éves felülvizsgálatának eljárásrendje

A program hatékonyságának, eredményességének vizsgálata, értékelése a nevelőközösség közös feladata, mely évenként csoportonként, majd összegezve a nevelési, vagy a naptári év végén, nevelőtestületi tanácskozáson történik. Az éves felülvizsgálat időpontja a bevezetést követő egy év elteltével, majd azt követően évenként válik aktuálissá.

Szemponatok:

- Használhatóság – tervező, elemző, értékelő munka, dokumentáció
- Tervezett fejlesztő hatások megjelentek-e? /mérési, megfigyelési eredmények a dokumentumok alapján/
- Szocializáció, kommunikáció, játékos tapasztalatszerzés eredményei
- Nevelőtestület pedagógiai kultúrájának, innovációs készségének alakulása
- Szülői visszajelzések megbeszélése
- Partnerek ismeretei a helyi pedagógiai programról.
- Új körülmények, törvényi előírások miatti változások
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált, egyéni fejlődésének eredményei, gátjai
- Tehetséggondozás eredményei

A folyamatos önértékelés, a minőségfejlesztési intézkedési tervek céljai és feladatai, a nevelési, személyiségfejlesztési tevékenység hatékony mozgatói a folyamatok fejlesztésének, a hatékonyság növelésének.

A nevelési program, átfogó értékelését 5 évenként végzi el a nevelőtestület. Törvényi változások esetén a követelményeknek megfelelően kiegészíti, módosítja a programot. A kiegészítések, módosítások kivonatát a hatályba lépés időpontjával nyilvánossá tesszük. Hatályba lépés 2016.01.0

7.2.A pedagógiai program átfogó értékelésének rendje

Mit Mi alapján Felelős Mikor Hogyan Eredmény, dokumentum Törvényi szabályzók

Jogi szabályozás Intézmény- vezető folyamatos Elemzés Eltérések jegyzéke, beépítés esetén kiegészítések (félkövér betű * jel) hatályát vesztett áthúzott szöveg !*várható változás

Dokumentumok koherenciája Alapító Okirat HPP, SzMSz, Házi rend ÓFP Aktuális jogszabályok Intézményi munka - közösség, munka - csoportok október Össze- hasonlítás Eltérések leírása HPP módosítandó kiegészítő területeinek számbavétele HPP Intézményi munka- közösség december Dokumentum elemzés Azonosított területek, folyamatok Munkacsoportok létrehozása Önként vállalt feladatok, egyéni kompetenciák Intézmény- vezető helyettes január Megbeszélés Csoport- regisztrálás, feladat- elosztás Területek felosztása Egyéni kompetenciák Intézmény- vezető január Megbeszélés Felelősség a munkához, terv

Elemző munka HPP Szabályzók, Alap dokumentumok

Munka csoport tagok

február Elemzés össze hasonlítás

Javaslatok listája, módosítás kivonat

Elemző munka, módosító javaslatok megvitatása, elfogadása

Javaslatok, kiegészítés, vélemények

Intézmény vezető, munka közösség vezető

Szeptember

Javaslattétel

Jegyzőkönyv készítés

Módosítások HPP Intézmény vezető

május Szerkesztés Kiegészített HPP

Legitimálás Módosítások Intézmény vezető helyettes, nevelőtestület

június Ismertetés Jegyzőkönyv

Véleményeztetés szülői szervezettel, NKÖ- al,

HPP Intézmény vezető

június Átadás Jegyzőkönyv

Nevelőtestületi jóváhagyás

HPP nevelőtestület augusztus Nevelőtestület i ülés

Jegyzőkönyv

Nyilvánosságra hozatal

Elkészült, HPP Intézmény vezető

augusztus Közzététel, hozzáférés

Alkalmaz- hatóság

A program átfogó értékelésének szempontjai:

- Törvényi változások számbavétele
- Változások az intézmény működésében, helyzetképben
- Alapelvek
- Általános feladatok
- Óvodai élet megszervezése
- Óvodai élet tevékenységformái
- Óvodapedagógusok feladatai
- Gyermekvédelmi feladatok
- Differenciált és egyéni fejlesztés, tehetséggondozás
- ÓFP- integrációs tevékenység feladatai

Az óvodai pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- az intézmény működési feltételeinek változása,
- az intézmény szervezeti felépítésének változása,
- a gyermekösszetétel változása,
- a program fejezetein belüli egyes részterületek változása
- jogszabályban foglalt változás

Döntés - előkészítő - érdekegyeztető fórumok közül a következők javaslatára kell összehívni a módosítással foglalkozó nevelőtestületet:

- Szülői Közösség szervezete,
- Óvodapedagógusok közössége (nevelőtestület, munkaközösség, szakmai teamek, óvodavezetés).
- Roma nemzetiségi önkormányzat

Előírások a programmódosítás előterjesztésére:

- Az óvoda vezetősége írásbeli előterjesztést készít.
- A nevelőtestület elé terjeszti módosító javaslatát és véleményezteti.
- A nevelőtestület dönt a módosítás elfogadásáról vagy elutasításáról.

PEDAGÓGIAI/ NEVELÉSI DOKUMENTUMAINK EGYMÁSRA ÉPÜLÉSI ÉS LEBONTÁSI RENDSZERÁBRÁJA:

1. HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM

-TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉS PEDAGÓGUSOK ELLENŐRZÉSE

-TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAM

-ÉVES BEISKOLÁZÁSI TERV KÁLLÓI NAPRAFORGÓ ÓVODA ÉVES PEDAGÓGIAI TERVE

-MUNKAKÖZÖSSÉG ÉVES MUNKATERVE

-FEJLESZTŐ PEDAGÓGIAI TERVEZÉS

-HOSPITÁLÁS TERVEZÉSE

-MAGATARTÁS, NEVELTSÉGI SZINT FEJLESZTŐ PROGRAMJA

-ROMA KISEBBSÉGI ÓVODAI NEVELÉS ÉVES TERVE

-A GYERMEKCSOPORTOK NEVELÉSI, TEVÉKENYSÉGI PROGRAMTERVE

-GYERMEKEK EGYÉNI FEJLŐDÉSI NAPLÓJA

-GYERMEKCSOPORTOK CSOPORT- NAPLÓJA, PROJEKTTERVEI

7.4. Alapvető szakmai dokumentumok

Pedagógiai program

A pedagógiai program az intézmény köznevelési feladatainak programja, melynek tartalmi elemeit a köznevelési törvény határozza meg.” Az óvoda „Az óvodai nevelés országos alapprogramja” (137/1996.(VIII.28.) és módosításai szerint nevelési programot készít, vagy az ily módon készített nevelési programok közül választ.

Minőségfejlesztés Az intézmény működése, feladatai, hatékony, törvényes és szakszerű ellátása, a feladatellátás folyamatos javítása és fejlesztése érdekében, folyamatos önértékelésen alapuló fejlesztés keretében, a partneri elégedettségmérés lebonyolításával, elemezzük, értékeljük az óvodai nevelési feladatok megvalósulását, eredményességét, az intézményi klíma, a nevelőmunka, az intézmény tevékenységének környezetformáló hatása és a partnerség kérdésköreiben.

Az elvárás rendszeren alapuló új típusú önértékelés* mellett az integrációs programban megfogalmazott követelmények teljesítésének minőségére is visszajelzést várunk a partneri elégedettségmérés keretében, amennyiben támogatással valósítjuk meg a programot.

Az intézményi önértékelés alapján intézkedési tervben szerepeltetjük a fejlesztendő folyamatokat.

A gyermek személyiségfejlődésének nyomon követése

A fejlődés nyomon követésének folyamatában az intézményi munkaközösség koordinálja a tervezési, megvalósítási, elemzési, értékelési feladatokat.

Programunk fő elemét alkotja a gyermek fejlődése, illetve a fejlődés jellemzőinek ismerete az óvodáskor végére. Fontos tudnunk, hogy az óvodai nevelés folyamatában, egy-egy időszakban a gyermek személyiségét milyen fejlettségi szint jellemzi, fejlődése milyen ívű, s még milyen fejlődési utat kell megtennie, hogy óvodáskor végére elérje az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Ennek az ismeretében tervezhetjük meg az egyéni fejlődés elősegítése pedagógiaiailag optimális, hatékony stratégiáját.

Az intézmény óvodapedagógusai által összeállított dokumentációs rendszer, ami az óvodai élet 3, illetve 4 évére vonatkozóan tartalmazza a gyermeki személyiség bemeneti állapotának adatait, a fejlődés jellemzőit (évente 3 alkalommal történő regisztrálás és szülői tájékoztatás mellett) illetve a kimeneti jellemzőket. A fejlesztés terve, és az értékelés gyermekekre lebontva biztosított. A fejlődéslélektanban megfogalmazott kutatási eredményekhez igazodóan nagyobb intervallumban jellemezzük az óvodás gyermekek személyiségfejlődését. Ebben a folyamatban megengedhető az esetleges, részleges időleges elmaradás, mert az a fontos, hogy a fejlődési szakasz végére érje el a gyermek az önmagához viszonyított, az egyéni fejlődési ütemének megfelelő magasabb fejlettségi mutatókat.

A gyermeki személyiség aktuális állapotának megismerését tűzzük ki célul. Nem a gyermeket viszonyítjuk egy meghatározott követelményhez, fejlettségi szinthez, hanem azt szeretnénk tudni, hogy egy adott pillanatban hol áll a fejlődésben.

A gyermek fejlődésének nyomon követése során alkalmazott módszerek:

Programunkban olyan módszerek, eljárások alkalmazását javasoljuk, amelyek megfelelnek az alábbi tudományosan igazolt megállapításoknak:

- a gyermek személyisége csak tevékenység közben ismerhető meg,
- a különböző tevékenységek során megjelenő viselkedés, teljesítmény, elért eredmény kiváltotta érzelmek adják a legtöbb információt, a gyermekek aktuális állapotáról,
- a megismerés az egész nevelési folyamat szerves része, annak, a személyiség fejlődésének pozitív eredményű változását kell szolgálnia.

Programunk csupán vázolja, javasolja a vizsgálati módszerek, eszközök alkalmazási lehetőségét az óvodapedagógusoknak, pedagógiai - pszichológiai felkészültségük alapján, szakmai kompetenciájukra bízva a megfelelőek kiválasztását és alkalmazását pedagógiai tevékenységükben. Pl.: (beszéd, mozgás, tevékenységek, magatartás, viselkedés, stb.) megfigyelése, rögzítése. Óvodánk számos - belső pályázatok keretében kidolgozott - tervvel, megfigyelési és mérési dokumentumokkal rendelkezik. (Egyéni fejlődést segítő tervezés, Egyéni fejlődési napló. 3. sz. melléklet) Programunk e témakörben hangsúlyozza az óvodapedagógusi önképzés, továbbképzés fontosságát a pedagógiai munka hatékonyságának fokozása a pedagóguskompetenciák fejlesztése érdekében..

Az óvodás gyermekek megismerését és fejlesztését segítő pszichológiai - pedagógiai vizsgálatok eszközeinek, módszereinek nevelési folyamatba való alkalmazására tesz javaslatot programunk. Valljuk, hogy az eredményes nevelés érdekében törekednünk kell a gyermeki személyiség fejlődésének nyomon követésére, a fejlődés elemzésére, a felszín alatt rejlő mélyebb összefüggések és törvényszerűségek feltárására. Nem támaszkodhatunk csupán a benyomásainkra, mert ha nem látjuk tisztán, nem értékeljük pontosan eredményeinket, akkor ez a haladás akadályja is lehet.

Mérési, megfigyelési módszerek az óvodában:

Feltáró módszerek

Megfigyelés: a gyermek fejlettségi szintjének megállapítására szolgáló, legelterjedtebb és legegyszerűbb módszer.

Módszerei: Abból a tényből, hogy óvodáskorban a játék a személyiségfejlődés leghatékonyabb eszköze – következik, hogy a gyermeki fejlődést is legcélszerűbb egy jól felépített, a játékban való megfigyelés elsődlegességét arányaiban is kifejező szempontrendszer alapján értékelni.

Kritériumai: - természetes környezetben, tevékenység közben (elsősorban szabad játék) - konkrétan meghatározzuk a megfigyelés tárgyát, - tervszerű megfigyelési terv, konkrét megfigyelési szempontok irányítsák - folyamatosság jellemezze; - a megfigyelés technikáit és eszközeit meghatározzuk.

Vizsgálat: a feltáró módszer jellemzője, hogy a vizsgált gyermeket, gyermekeket valamilyen módon megnyilatkoztatjuk.

Módszerei: Interjú, képes interjú, nyitott mese, beszélgetés, szociometria, stb. Ezen módszerek közül a beszélgetés az óvodában, a gyermekek körében legáltalánosabban, alkalmazott, egyszerű módszer. Gyakran alkalmazzuk vizsgálatok során a képes interjú és a nyitott mese módszerét. Pl.:(szociometria - a gyermekcsoport rejtett hálózatának, dimenzióinak feltérképezésére használjuk, óvodás gyermekekhez közelálló játékos feladathelyzetekben. A kapott adatokat szociometriai mátrixon rögzíthetjük, s a kapcsolatok viszonyrendszerét szemléletesen szociogramon ábrázoljuk.)

Kritériumai: - nyugodt, bizalom teli, meleg, szeretetteljes légkör biztosítása, - ne befolyásoljuk gondolatainkkal, véleményünkkel, sugalmazó és eldöntendő kérdéseinkkel, mert nem kapunk reális választ, - tervezzük meg a témát, a feltenni szándékozott kérdéseket, ugyanakkor rugalmasan alkalmazkodjunk a gyermekek válaszaihoz, - a beszélgetőpartner rokonszenvi kapcsolatok, kötődések alapján való kiválasztása fontos a gyermek érzelmi beállítottsága miatt.

Képességek mérése: Az egyik legelterjedtebb formája az intelligencia - tesztek alkalmazása. Kívánatos, hogy teret nyerjen a pedagógiai értékelésben is, ha erre szükség van. Természetesen nem óvodapedagógusaink vizsgálati eszköze ez, de ha szükséges, akkor pszichológus közreműködését kérjük. Elsősorban a Nevelési Tanácsadó, illetve a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok munkatársai végzik a vizsgálatokat. Eredményének figyelembe vételével a szakértői véleményekben javaslatot tesznek óvodás gyermekeink egyéni fejlesztésére logopédusaink, fejlesztő óvodapedagógusaink, tevékenységek körére.

A másik nagy képességmérő tesztesoprotot a komplex iskolaérettségi tesztek alkotják, s ezekkel már az óvodában is találkozhatunk, többféle változatával ismerkedtek meg az óvodapedagógusok. Az iskolaérettségi tesztek együtt mérik az értelmi és teljesítményképességeket, s a legújabbak már a közösségi képességeket is vizsgálják. A komplex iskolaérettségi vizsgálatra a csoport óvodapedagógusai tesznek javaslatot pedagógiai vélemény alapján, amelyet minden esetben megbeszélnek a gyermek szülőjével. A szülő aláírásával is igazolja, hogy hozzájárul a gyermek vizsgálatához, majd közösen kezdeményezik a nevelési tanácsadónál a gyermek vizsgálatát. A teszteket indokolt esetben alkalmazzák a továbbképzések keretében erre felkészült fejlesztő óvodapedagógusok is.

A speciális képességtesztek: beszédképességet, ábrázoló, zenei, mozgásos, testi képességeket, látás, hallás fejlettségét stb. vizsgálják.

A Kállói Napraforgó Óvoda intézményébe járó gyermekek fejlődésének nyomon követésére alkalmazzuk a Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer (továbbiakban DIFER):

- az elemi készségek méréséhez szükséges tesztrendszert (7 teszt), valamint
- minden kisgyermek esetében a fejlődési indexet a folyamat követéséhez. A DIFER programcsomag alkalmazásával célunk, hogy segítsük a sikeres iskolakezdést.

A tesztek négyféle értékelést tesznek lehetővé:

- az elemenkénti analitikus diagnózist,
- az összetevőnkénti analitikus diagnózist,
- a tesztenkénti globális diagnózist,
- a rövid változatával kapott DIFER- index a gyors átfogó tájékozódást, az iskolakezdési szűrést szolgálja. A módszer az Óvodai fejlesztő programban került bevezetésre. Javasolt mérési időpontok:

- A legelőnyösebb megoldást választva először középső csoportos kor végén (4-5 éves korban) elvégezzük a feladat - elemenkénti vizsgálatot.

- A következő nevelési év végén megismételjük a felmérést. Az ismételt mérések során azonban csak azokat a feladat - elemeket mérjük, amelyek a korábbi mérésekkor még nem működtek.

A felmérés alapján a gyermekek egyéni fejlődésének elősegítésére készített tervben megtervezzük a feladatokat, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre. (Sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, magatartási rendellenességgel küzdő, kiemelkedően tehetséges, hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű.) A DIFER mérés tapasztalatait iskolába lépő gyermek esetében igény szerint megbeszéljük a gyermek tanítójával is. Fontosnak tartjuk az iskolába felvett gyermekek utánkövetését legalább az első osztály végéig. Programunk összefoglalva felvázolja a gyermekek személyiségének megismerése érdekében használható vizsgálati, mérési módszerek, eszközök tárházát a fejlődés, fejlesztés érdekében. Javasoljuk a már korábban megismert, értékes hazai eljárások alkalmazását is, melyben az óvodapedagógusok belátásuk szerint módszertani szabadságuk érvényesítésével dönthetnek.

A pedagógiai értékelést a következő írásos dokumentumok tartalmazzák:

- a gyermek személyiségfejlődése fejlődési napló - a nevelési folyamat eredményessége csoportnapló

A fejlődési napló szempontjai a teljes személyiségre, minden képesség - körre, a fontosabb részképességekre irányulnak. Segít abban, hogy az óvodapedagógus megállapíthassa a gyermek erősségeit, gyengébb pontjait és regisztrálhassa a fejlődést. A napló vezetése folyamatosan történik a gyermek óvodába lépésétől a beiskolázásig.

A szülő kérésére, illetve az integrációs tevékenység keretében félévente, az óvodapedagógus tájékoztatást ad a gyermek fejlődéséről, javaslatot tesz a további fejlődéshez szükséges fejlesztés feladatairól, indítványozza, hogy miben segíthet a szülő.

Csoportnapló feljegyzései Intézményünk saját csoportnaplót állított össze. Az óvodapedagógusok a csoportnaplót, annak felépítése szerint vezetik.

7.5 Egyéb, pedagógiai működést szabályozó, általános intézményi dokumentumok

- Alapító okirat
- Szervezeti és működési szabályzat
- Házi rend
- Az óvodai felvétel eljárásrendje (Házi rend melléklete)

7.6 Az intézményi önértékelés folyamata* Hatályba lépő módosítás 2016.01.01.

Az intézményben, pedagógus munkakörben foglalkoztatott dolgozók és a vezetői feladatokat ellátók teljesítményértékelési rendjének meghatározása

- Az intézményi elvárás rendszer (pedagógus, vezető, intézmény) a központi elvárásoknak való megfelelés vizsgálata
- A munkáltatói döntések megalapozottságának növelése
- A feladatellátáshoz szükséges egyéni képességek, kompetenciák fejlesztési irányainak kijelölése, az egyéni teljesítmény nyomon követése.
- A pedagógusok előmenetelének, minősítésének segítése

Kiterjed az intézmény valamennyi pedagógus munkakört betöltő munkatársára, valamint a vezetői feladatokat ellátó pedagógus munkatársakra Az önértékelés módosításával kapcsolatos előírások

- Az intézményvezetés javaslatára
- A szakmai munkaközösség vezetőjének javaslatára
- A BECS javaslatára
- A fenntartó hivatalos levélben megküldött kérésére, utasítására
- A jogi szabályozás változása esetén
- Intézményátstrukturálás, személyi változás esetén

1. A módosítási javaslatot a nevelőtestület elé kell terjeszteni

2. A javaslat tárgyalása során biztosítani kell, hogy a módosítást előterjesztők indokolhassák álláspontjukat, illetve a nevelőtestület minden tagja hozzájuthasson a szükséges információkhoz

3. A módosításról vagy a javaslat elvetéséről a pedagógus munkakörben foglalkoztatott dolgozók értekezlete (nevelőtestület) dönt

4. A módosítási javaslat elfogadáshoz vagy elvetéséhez a nevelőtestület létszámának kétharmados többsége szükséges

A pedagógus, vezető és az intézmény elvárás rendszerére építve az alábbiak szerint végezzük önértékelésünket:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény egységes, fenntartótól független külső értékelési rendszer, azaz a pedagógiai-szakmai ellenőrzés (a továbbiakban PSZE) működtetését írja elő. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI - rendelet 145–150. § - a

pedig részletesen meghatározza a PSZE (tanfelügyelet) általános pedagógiai szempontok alapján történő intézményi értékelését. A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet pedig a köznevelési intézményekben pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak fokozatokba történő sorolásához szükséges követelményekről rendelkezik, mely folyamatban 2016-tól az önértékelés 30 százalékos súlyú szerepet kap.

A szakmai ellenőrzés három szinten történik: – pedagógusi,

– vezetői és

– intézményi szinten.

A PSZE - t külső szakértők végzik, eredményességi mutatóit pedig a pedagógusminősítésnél (PÉM) figyelembe veszik. Ahhoz, hogy teljes, átfogó képet kapjunk egy-egy óvoda, óvodapedagógus és vezető működéséről, tevékenységéről, szakmaiságáról, szükséges az adott intézmény önértékelési rendszerének megalkotása.

Az önértékelési standardok nem ellentétesek a PSZE általános elvárásaival, azok szorosan kapcsolódnak egymáshoz, de az intézményi önértékelésnél olyan önértékelési elemek is bekerülnek, amelyeket az óvoda saját gyakorlatában kiemelten fontosnak ítél meg.

- Az intézményi önértékelés elsődleges célja, hogy a külső értékelés (PSZE) elvárásait értelmezze, majd saját intézménye számára adaptálja azokat. Ennek függvényében képes lesz elemezni, értékelni, meghatározni, hogy az elvárásokhoz képest milyen az intézmény helyzete, állapota. E rendszer bevezetésével az intézmény ötéves időszakra előre el tudja készíteni intézkedési tervét, hasonlóan a vezetőre és pedagógusra vonatkozó önfejlesztési tervét. Az intézkedési tervben megfogalmazott célokat és feladatokat az intézményvezető az éves munkatervben határozza meg.

Az intézményi átfogó önértékelés célja hogy:

- a pedagógusra, vezetőre, valamint intézményre vonatkozó intézményi elvárások teljesülésének értékelése alapján a pedagógus és a vezető önmagára, valamint a vezető a nevelőtestület bevonásával az intézményre vonatkozóan meghatározza a kiemelkedő és a fejleszhető területeket, majd erre építve fejlesztéseket tervezzen, a fejlesztési feladatait Intézkedési Tervben rögzítse, szervezeti és egyéni tanulási, önfejlesztési programokat indítson, hogy azután az újabb önértékelés keretében vizsgálja a programok megvalósításának eredményességét.” – fogalmazza meg az Önértékelési kézikönyv.

- Az önértékelés, a PSZE (tanfelügyelet), PÉM (pedagógusminősítés) szerves egységet képez egymással és ciklikusság jellemzi. Az intézményi és a vezetői szinten az önértékelés és a PSZE értékelési területei és az azokhoz rendelt szempontok megegyeznek. Ehhez járulnak hozzá az általános elvárásoknak megfeleltetett intézményi elvárások (belső elvárások), amelyek alapján az erősségeket és a fejleszhető területeket is meg lehet határozni. A módszerek és értékelési eszközök tekintetében a két szint megegyező.

- Az intézményi önértékelésben a pedagógusra vonatkozó szint azáltal több, hogy a PSZE (tanfelügyelet) és a PÉM (pedagógusminősítés) százalékosan is értékeli a pedagógusokat. A PSZE értékelési területenkénti eredményei beszámítanak a pedagógusminősítésébe. Az előzőleg végrehajtott értékelés (önértékelés és a tanfelügyeleti értékelés) egyértelműen hozzásegíti a pedagógust a minősítésre való felkészülésében.

- Fontos szem előtt tartani az EMMI - rendelet 193.§ (21) bekezdését, ami konkrétan meghatározza az intézményi önértékelés pedagógusra, intézményvezetőre és intézményre vonatkozó részeit. Ennek értelmében az intézményi önértékelést először a 2016. évi ellenőrzésben szereplőkre vonatkozóan kell elvégezni, de legkésőbb 2017. június 30-ig minden pedagógusra, 2020. június 30-ig pedig minden intézményre el kell végezni a teljes körű intézményi önértékelést.

Az önértékelés folyamata

Előkészítés

Az intézményi önértékeléshez kapcsolódó elvárások kialakításának folyamata

1. A nevelőtestület tagjai megismerik az Önértékelési kézikönyvet.
2. Az önértékelési csoportot (Belső önértékelési csoport – BECS) létrehozzák.

A BECS - tagok kiválasztásának lehetséges szempontjai:

- A minőség iránti elkötelezettség
- A minőségirányításban való jártasság
- Az intézményi értékek elfogadása, tisztelete
- Mérés-értékelésben való jártasság
- Szakmai elismertség, emberi elfogadottság a nevelőtestületben
- Jó kommunikációs képesség
- Kapcsolatteremtő képesség
- Terhelhetőség
- Infokommunikációs technológiákkal kapcsolatos kompetenciák
- A jogszabályok naprakész ismerete
- Az általános pedagógiai szaktudományok ismerete

- „Intézményvezetők felkészítése az intézményi önértékeléshez, a tanfelügyeleti ellenőrzéshez és a pedagógusminősítéshez kapcsolódó intézményvezetői feladatok ellátására” című, az Oktatási Hivatal 30 órás képzésében való részvétel

Az intézmény profiljába illeszkedő végzettség (pl. nemzetiségi pedagógus, gyógypedagógus, pszichológus, logopédus...)

- Az intézmény fő profiljaival harmonizáló tapasztalat
- Vezetői és foglalkozás-/tevékenységlátogatási tapasztalat
- Szakértői vagy szaktanácsadói végzettség
- A pedagógus életpályamodell iránti elkötelezettség

3. A BECS tanulmányozza az intézményi dokumentumokat. Az Önértékelési kézikönyvben található külső elvárásokat értelmezik, és megkeresik az adott szempontot alátámasztó, a saját intézményi dokumentumokban meglévő belső elvárásokat.

4. A BECS a nevelőtestületi értekezleten bemutatja a külső és belső elvárások összehasonlításának eredményeit. A kiegészítések, illetve az új elvárások tekintetében javaslatot tesz a nevelőtestületnek, és azt is előterjeszti, hogy mely dokumentumba javasolja beilleszteni az átfogalmazott vagy újonnan megfogalmazott belső elvárást. A nevelőtestület egyetértési jogot gyakorol, majd az intézményvezető véglegesíti a belső intézményi elvárásokat.

5. A BECS egy kijelölt tagja feltölti az Oktatási Hivatal által működtetett informatikai támogató rendszerben a véglegesített intézményi elvárásokat.

Megjegyzés: az önértékelési csoport tagjai, akik tervezik, koordinálják, támogatják, ellenőrzik az intézményi önértékelést, a feladat ellátásához szükséges jog- és felelősségi körrel rendelkeznek, bevonhatják a nevelőtestület további tagjait is a munkába.

A tervezés A belső elvárások függvényében az intézmény elkészíti öt évre szóló önértékelési programját, hiszen a belső elvárások ismeretében megállapíthatóvá válik, hogy melyek az intézmény erősségei és fejleszthető területei. Az önértékelési program az alábbiakat kell, hogy tartalmazza:

1. Az önértékelési munka célját
2. Elvárt eredményeket
3. A megvalósításhoz szükséges feladatokat
4. Ütemezést
5. Humán és egyéb erőforrásokat

A programban meg kell jelölni:

- az önértékelési csoport tagjait
- az önértékelési csoport által végzendő feladatokat
- az intézményvezető feladatait
- a kollégák bevonásának feltételeit
- az előkészítésre (tervezés, tájékoztatás, általános elvárások intézményi értelmezése), megvalósításra (foglalkozáslátogatások, interjúk, kérdőíves felmérések szervezése, lebonyolítása), az önértékelés értékelésére, minőségbiztosítására vonatkozó eljárásrendeket, általános szabályokat. Az önértékelési program készítésénél a vezetőnek az alábbi miniszteri közleményt kell alapul venni:

- **KÖZLEMÉNY** az adott nevelési évre vonatkozó pedagógusminősítési keretszám és a minősítési tervbe történő felvétel különös feltételeinek a meghatározásáról és közzétételéről

- Az intézményi önértékelés ciklikusan ötévente ismétlődik, ehhez szükséges évente összegzően meghatározni a megfigyelendő és értékelendő területeket, az értékelési feladatokat és felelősöket. Az ötödik évben sor kerül az összegző feladatok meghatározására. Fontos kiemelni, hogy a vezetői önértékelésre a megbízást követő második, illetve negyedik évben kerül sor. A vezetői önértékelésnél a harmadik és az ötödik évben kell meghatározni az összegző feladatokat. A pedagógusokra vonatkozóan évente kell meghatározni az önértékelést végzők személyét és feladataikat. !* Az önértékelési programot az intézményvezető vagy a BECS kijelölt tagja rögzíti az Oktatási Hivatal által működtetett informatikai támogató felületen.

Az ötéves intézményi önértékelési program feladatainak megvalósítása érdekében az óvoda éves önértékelési tervet készít.

Ebben meghatározza:

- az önértékelési csoport tagjait
- mely pedagógusok önértékelésére kerül sor
- sor kerül-e vezetői önértékelésre
- az intézményi önértékelés mely elemeit végzik el az adott évben
- az Önértékelési kézikönyvben az intézményi önértékelés szintjén a vastag betűvel kiemelt intézményi elvárások vizsgálatát
- az ütemezést
- kik milyen részfeladatokat látnak el
- az egyes értékelési feladatokat

- az értékelésben közreműködő partnerek (szülők, kollégák) bevonásának módját. Az éves önértékelési tervet az intézményvezető vagy a BECS kijelölt tagja rögzíti az Oktatási Hivatal által működtetett informatikai támogató felületen.

Megvalósítás

Pedagógus-önértékelés

Célja a kiemelkedő és a fejleszhető területek meghatározása. A tanfelügyeleti ellenőrzést megelőzően zajlik a pedagógus-önértékelés, amely egyben része a folyamatos minőségfejlesztésnek. A pedagógus-önértékelés két évente ismétlődik!*

A pedagógus önértékelése a PSZE - hez hasonlóan 8 területen (meghatározott szempontokkal és elvárásokkal) történik:

1. Pedagógiai módszertani felkészültség
2. Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók
3. A tanulás támogatása
4. A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek többi gyermekkel együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség
5. A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység
6. A pedagógiai folyamatok és a gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért.

A pedagógus-önértékelés módszerei, eszközei

Dokumentumelemzés

1. Az előző pedagógusellenőrzés (tanfelügyelet) és az intézményi önértékelés adott pedagógusra vonatkozó értékelőlapjai
2. Az Óvodai nevelés országos alapprogramjára, az óvoda pedagógiai programjára épülő egész éves nevelési, tanulási ütemterv, a csoportprofil, a tematikus terv és az éves tervezés egyéb dokumentumai
3. Tevékenység/foglalkozás tervezése

4. Egyéb foglalkozások tervezése

5. Csoportnapló

6. Gyermeki produktumok

Tevékenység-/foglalkozáslátogatás

1. Ütemezés, felelősök, látogatók kijelölése az éves önértékelési tervben

2. Adatgyűjtés, látogatás

3. A megismert adatok, tények feltöltése az OH informatikai felületére

Interjúk 1. Óvodapedagógussal 2. Vezetővel

Kérdőíves felmérés (online felmérés)

1. Az önértékelés kérdőíve

2. Szülői kérdőív!*

3. Munkatársi kérdőív!*

Az általános elvárásokat az intézményi pedagógiai programban rögzített céloknak, valamint a saját pedagógusértékelési rendszernek megfelelően értelmezik az intézmények. A pedagógusok önértékelése is az egyes elvárások teljesülésének önvizsgálatára épül. Az önértékelés eredménye egyrészt az elvárások teljesülésének mértékét jelző, elvárásonként meghatározott, az „Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez” című kiadványban leírt skálán értelmezett értékek összessége, másrészt a fejlesztés és tudásmegosztás irányának kijelölését szolgálja, azaz a kiemelkedő és fejleszthető területeket határozza meg.

Vezetői önértékelés Célja, a vezetők pedagógiai és vezetési készségeinek fejlesztése az általános pedagógiai és vezetéselméleti szempontok, valamint a saját céljaihoz képest elért eredmények alapján. Az önértékelésre az éves önértékelési terv alapján, valamint a vezetőre vonatkozó intézményi elvárások alapján kerül sor a megbízás második és negyedik évében.

A vezetői önértékelés öt területe ((meghatározott szempontokkal és elvárásokkal):

1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása

2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása

3. Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása

4. Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása

5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása

A vezetői önértékelés módszerei, eszközei

Dokumentumelemzés

1. Az előző vezetői ellenőrzés (tanfelügyelet) és az intézményi önértékelés adott vezetőre vonatkozó értékelőlapjai
2. Vezetői pályázat/program
3. Pedagógiai program
4. Egymást követő 2 nevelési év munkaterve és az éves beszámolók
5. Szervezeti és működési szabályzat

Kérdőíves felmérés

1. Vezetői önértékelő kérdőív
2. Nevelőtestületi kérdőív a vezető önértékelésének keretében!*
3. Szülői kérdőív a vezető önértékelésének keretében! *

Interjúk

1. Vezetővel
2. Fenntartóval
3. Vezetőtársakkal

A vezetőre vonatkozó elvárásokat a vezető, a BECS és a nevelőtestület dolgozza ki. Az önértékelés elvégzése után az egyes értékelési területeken belül a vezető meghatározza önmaga számára a kiemelkedő és fejleszthető területeit. Az önértékelés eredményeként önfejlesztési tervet készít, amelyet az Oktatási Hivatal által működtetett informatikai rendszerben rögzít. Az önértékelés eredményét is rögzíti a KIR - ben, és az eredményt a fenntartóval ismerteti. A fenntartó megjegyzést fűzhet hozzá annak érdekében, hogy a vezető önfejlesztési tervét támogassa.

Intézményi önértékelés Célja a pedagógiai-szakmai munka fejlesztése azáltal, hogy összeveti az intézmény működését a saját pedagógiai programjával. Az átfogó intézményi önértékelésre ötévente egyszer kerül sor, azonban az éves önértékelési tervben az intézményi elvárások közül a vastag betűvel jelöltek vizsgálatára évente ismétlődik.

Az intézményi önértékelés területei (meghatározott szempontok és elvárásokkal):

1. Pedagógiai folyamatok
2. Személyiség- és közösségfejlesztés
3. Eredmények
4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció
5. Az intézmény külső kapcsolatai

6. A pedagógiai munka feltételei

7. Az Óvodai nevelés országos alapprogramban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés

Az átfogó intézményi önértékelés után az elvárások teljesülésének függvényében kerül sor a fejleszhető és kiemelkedő területek meghatározására. Ezt követően az óvoda öt évre szóló intézkedési tervet készít, majd az ezt követő éves terveiben meghatározza az egyes feladatokat.

Az intézményi önértékelés módszerei, eszközei

Dokumentumelemzés

1. Pedagógiai program
2. Szervezeti és működési szabályzat
3. Egymást követő 2 nevelési év munkatervei és az éves beszámolók (a munkaközösségek munkaterveivel és beszámolóival együtt)
4. Továbbképzési program – beiskolázási terv
5. Házi rend
6. Mérési eredmények adatai, elemzése (a helyben szokásos megfigyelések, mérések, eredménye öt nevelési évre visszamenőleg)
7. A pedagógus önértékelés eredményeinek összegzése
8. Az előző intézményellenőrzés (tanfelügyelet) és az intézményi önértékelés értékelő lapjai
9. Megfigyelési szempontok – a pedagógiai munka infrastruktúrájának megismerése
10. Elégedettségmérés

Interjú

1. Vezető
2. Óvodapedagógusok képviselői
3. Szülők képviselői

Az értékelés dokumentumainak tárolása:

Az értékelés során keletkezett valamennyi dokumentumot, névre szóló mappában kell tartani és a személyi anyagokra vonatkozó szabályok szerint, papír alapon, vagy elektronikusan, dvd-n kell megőrizni. A dokumentumok, bizonylatok kezelése az óvodavezető feladata és felelőssége.

A folyamatos önértékelésen alapuló fejlesztés érdekében folytatjuk minőségfejlesztési tevékenységünket is, a partneri igényfelmérés gyakorlata alapján, történő eljárásrendben meghatározott felmérések elvégzésével, hogy partnerközpontú működés keretében feltárjuk erősségeinket, meghatározzuk fejlesztendő területeinket, az elvárásoknak, igényeknek megfelelően az általunk meghatározott tartalmi területeken véleményeket, javaslatokat kapjunk és azt intézményi önértékelésünkben is felhasználhassuk. Folytatni szeretnénk Partnerkonferencia rendezvényünk további megszervezését is. A kérdőíves felmérések elvárás rendszerünkhöz való igazításával még szélesebb körű visszajelzést szeretnénk kapni tevékenységünkről. Hatályba lépő módosítás 2016.01.01.

7.7. Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről (1. sz. melléklet) Az e jegyzékben felsorolt helyiségek kialakítására általános szabályként a nemzeti szabványban, vagy a nemzeti szabvánnyal azonos, illetve azzal egyenértékű építési és műszaki előírásoknak való megfelelés fogadható el. Amennyiben a nemzeti szabvány, vagy a nemzeti szabvánnyal azonos, illetve azzal egyenértékű építési és műszaki előírás eltér az e mellékletben meghatározott követelménytől, abban az esetben a melléklet rendelkezése az irányadó. A mellékletben a felsorolt helyiségek kialakítása minimum követelmény. A gyermekek részére kialakított helyiség akkor megfelelő, ha – rendeltetésétől függően – alapterülete lehetővé teszi legalább egy óvodai csoport, valamennyi tagjának egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását, pihenését, öltözését, tisztálkodását, étkezését, továbbá megfelel az építésügyi jogszabályokban előírt követelményeknek, a közegészségügyi előírásoknak, a tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeknek.

Ha a helyiséget létszám figyelembe vételével kell kialakítani, a helyiség olyan méretű és berendezésű kell, hogy legyen, amelyben minden egyidejűleg jelenlévő gyermek, munkát végző felnőtt igénye egyidejűleg teljesíthető. A fűtés megoldási módjáról, a helyiségek rendeltetészerű használatát biztosító – a mellékletben fel nem sorolt további – eszközökről (pl. lábtörlő, virágállvány, színes képek, tájékoztató tábla) helyben, építési tervezési program elkészítése alkalmával kell dönteni. A nevelési-oktatási intézmények helyiségeiben előírt hőmérséklet követelményeiről szabvány rendelkezik. A mellékletben előírt minimum követelmények teljesülésével a pedagógus – az óvoda, SZMSZ-ében, házirendjében meghatározott – védő, óvó előírások figyelembevételével viheti be az óvodai foglalkozásokra, az általa készített, használt pedagógiai eszközöket. A gyermekek, tanulók részére vásárolt eszközöknek és felszereléseknek igazodniuk kell a gyermekek, tanulók testméretéhez. Ha az eszközöket, felszereléseket létszám figyelembevételével kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelen lévő gyermek, munkát végző felnőtt igényét egyidejűleg teljesíteni lehessen. Amennyiben az eszközöket, felszereléseket létszám szerint kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből a tényleges, érdekelt létszámnak megfelelően kell az előírt mennyiséget beszerezni. Ahol a melléklet az óvoda pedagógiai programjára utal, azon az Óvodai nevelés országos alapprogramja, továbbá nemzetiségi óvodai nevelést biztosító óvoda esetén a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelve, sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését biztosító óvoda esetén a sajátos

nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembevételével készített vagy az Nkt. 26. § - ának alapján jóváhagyott pedagógiai programot kell érteni. Nkt. 26. §-a alapján jóváhagyott pedagógiai programot (a továbbiakban: eltérő pedagógiai elveket tartalmazó pedagógiai program) kell érteni. Az óvodai játszóudvar, akkor megfelelő, ha alapterülete az óvodában lehetővé teszi valamennyi gyermekcsoport-, egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását. . Ha az óvoda nemzetiséghez tartozók óvodai nevelésében vesz részt, az eszközök és felszerelések megvásárlásánál a nemzeti, etnikai sajátosságokat figyelembe kell venni. Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál a „óvodánkénti” megjelölést alkalmazza, azon az óvodát kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, és hogy hány épülete van. Ebben az esetben a helyiség a székhelyen vagy/és a telephelyen (azaz minden feladat ellátási helyen) is kialakítható. Amennyiben a melléklet a mennyiségi mutatónál az „óvodánként (székhelyen és telephelyen)” megjelölést alkalmazza úgy valamennyi feladat ellátási helyen kialakítandó a helyiség, biztosítandó a megnevezett eszköz, felszerelés. A „gyermekcsoportonként” megjelölésen a kialakított óvodai gyermekcsoportokat kell érteni. A „gyermeklétszám” megjelölésen az óvoda Alapító okiratában (feladat - ellátási helyenkénti bontásban is) rögzített felvehető maximális gyermeklétszám értendő, a székhelyen vagy/és a telephelyen (azaz minden feladat ellátási helyen) is kialakítható.

8. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Helyi Óvodai Pedagógiai Programunk érvényességi ideje: 2018. szeptember 1. - 2023. augusztus 31.

A helyi nevelési program nyilvánosságra hozatala

A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje:

- Fontosabb elemeinek ismertetése a szülői összejöveteleken minden nevelési év elején

Hozzáférhető elhelyezés:

- Szülők polcán egy teljes példány

Tájékoztatás kérés és rendje:

- Az óvoda vezetőjétől, helyettesétől, óvodapedagógusaitól, fogadóórán, közös összejövetelen, SzK képviselői által, vagy személyes beszélgetés keretében, a nevelőmunka zavarása nélkül

9. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1. Elfogadta: Kállói Napraforgó Óvoda nevelőtestülete Dátum: 2013. év 08.hó 28. nap

2. Módosítást elfogadta: Kállói Napraforgó Óvoda nevelőtestülete Dátum: 2015. év 12..hó 21.

3.Módosítást elfogadta: Kállói napraforgó óvoda Nevelőtestülete 2018.09.01.

4.Módosítás elfogadva: Kállói napraforgó óvoda nevelőtestülete 2020.01.27.